

แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารสำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชนมุสลิมในพื้นที่
กรุงเทพฯ ชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ ภาควิชาเคหการ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR IMPROVEMENT OF HOUSING AND OUTDOOR SPACE FOR THE
ELDERLY LIVING IN A MUSLIM COMMUNITY IN AN INNER BANGKOK URBAN AREA: A
CASE STUDY OF THE BAN KRUA COMMUNITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development in Housing and Real Estate
Development

Department of Housing
FACULTY OF ARCHITECTURE
Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคาร สำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว
โดย	นายวิทวัส วิมลเสถียร
สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ปิ่นรัชฎ์ กาญจนะจฤติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์จามรี จุฬกะรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รักชนก คชานุกาล)

..... กรรมการ
(ดร.พัศพันธ์ ชาญวสุนันท์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉวีวรรณ เต๋นไพบูลย์)

วิทวัส วิมลเสถ์ : แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารสำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว. (GUIDELINES FOR IMPROVEMENT OF HOUSING AND OUTDOOR SPACE FOR THE ELDERLY LIVING IN A MUSLIM COMMUNITY IN AN INNER BANGKOK URBAN AREA: A CASE STUDY OF THE BAN KRUA COMMUNITY)
 อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ กรุงเทพมหานครมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 4.6 และชุมชนมุสลิมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นในจะเป็นชุมชนเก่าแก่ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน และได้เลือกชุมชนบ้านครัว เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องด้วยชุมชนบ้านครัวเป็นชุมชนมุสลิมแห่งแรกในฝั่งพระนครและเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ปัจจุบันได้ถูกแบ่งเป็น 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวตะวันตกและชุมชนบ้านครัวใต้ ทั้ง3ชุมชนมีวัฒนธรรมร่วมกัน และมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทความวิจัยนี้มีประเด็นคำถาม คือ การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นในควรมีแนวทางอย่างไร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ สภาพการอยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกในชุมชน วิเคราะห์กิจกรรมในชีวิตประจำวันและศึกษาปัญหาการใช้งานพื้นที่ เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกในชุมชนให้เหมาะสมต่อผู้สูงอายุตามแนวคิดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ(Age friendly city)

จากการเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์รวมถึงการสำรวจพื้นที่ด้านที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกในชุมชนของพื้นที่ศึกษา พบว่าที่ ด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิมส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยว ส่วนใหญ่มีการประกอบศาสนกิจประจำวัน(การละหมาด)ในห้องเอนกประสงค์ และส่วนใหญ่อาบน้ำละหมาดในห้องน้ำ มีปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุได้แก่พื้นที่ ลานหน้าบ้าน ห้องครัวและห้องน้ำ สาเหตุมาจากวัสดุไม่เหมาะสมกับการใช้งาน ส่วนพื้นที่ภายนอกในชุมชน มีปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุได้แก่ ทางเดินถนน ทางข้ามสี่แยกและทางลาดในสวน โดยมีสาเหตุเกิดจาก พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน พื้นไม่เรียบ วัสดุลื่น และไม่มีราวจับ จึงเสนอแนะแนวทางปรับปรุงได้แก่ จัดเตรียมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมต่อสภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุตามแนวคิดออกแบบเพื่อทุกคน หรือ Universal Design

สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและ อสังหาริมทรัพย์	ลายมือชื่อนิสิต
ปีการศึกษา	2563	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6272018725 : MAJOR HOUSING AND REAL ESTATE DEVELOPMENT

KEYWORD: The elderly, Muslim community, Masjid, Housing, Outdoor space

Witthawat Wimolsait : GUIDELINES FOR IMPROVEMENT OF HOUSING AND OUTDOOR SPACE FOR THE ELDERLY LIVING IN A MUSLIM COMMUNITY IN AN INNER BANGKOK URBAN AREA: A CASE STUDY OF THE BAN KRUA COMMUNITY. Advisor: Assoc. Prof. TRIRAT JARUTACH

Abstract

Due to current population trends, Thailand has become an aging society. It is also a diverse society. Muslims comprise approximately 4.6 percent of Bangkok's population, and many long-established Muslim communities can be found in inner Bangkok urban areas. Ban kua community was the first Muslim community established on the Phra Nakhon side. This large and historic community was chosen for this study. Currently, the full community is divided into 3 sub-communities: the North Ban kua community, West Ban kua community, and South Ban kua community, all of which have shared tradition and heritage. As is true across Thailand, the elderly population in the community and sub-communities is growing continuously.

The objective of this research was to identify how to improve the housing and outdoor space for the elderly population living in Muslim communities in inner Bangkok urban areas by studying the social characteristics, economy, health, living conditions, and outdoor space of the community, and analyzing daily activities. The study focused on problems with space utilization in order to present guidelines for improvement of housing and outdoor space for elderly living, according to the Age-friendly city concept.

According to data collected by questionnaires, interviews and surveys on housing and outdoor space in the study area, the majority of the elderly living in Muslim communities dwell in 2-storey detached wooden houses with less than 20 square wa of land. They regularly live on the ground floor and pray in multipurpose rooms. Furthermore, most of them perform ablution in interior bathrooms. Problems and obstacles faced by these elderly residents include the unsuitable materials used for construction of terrace kitchen and bathrooms. Furthermore, footpaths, roads, and ramps in the garden created problems and obstacles in outdoor spaces because of unsuitable use of space, rough concrete floors, slippery materials, and lack of walkway handrails. This research will present an improved suitable housing universal design concept for the elderly that can be used to enhance the lives of this large and growing segment of the population.

Field of Study:	Housing and Real Estate Development	Student's Signature
Academic Year:	2020	Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้จากการได้รับความช่วยเหลือจาก รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศ.จามรี จุฬกะรัตน์ รศ.ดร.ฉวีวรรณ เต๋นไพบุลย์ ผศ.ดร.รักษนก คชานูบาล และ ดร.พัศพันธ์ ชาญวสุนันท์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ป้าแอ๊ด ป้าไก่ ป้าต๋อย ป้าจัน อสส.ชุมชน พิมีนา กรรมการชุมชน อิหม่ามของทั้ง3มัสยิด และลุง ป้า น้า อา ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านครัวทุกท่าน ที่ช่วยเหลือในการประสานงาน การเก็บข้อมูลพื้นที่ชุมชน และการเก็บข้อมูลผู้สูงอายุ

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ในภาควิชาเคหการ เพื่อนนิสิตในภาควิชาทุกท่าน บุคลากรในหน่วยวิจัยผู้สูงอายุฯ ที่ช่วยเหลือและให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ดา ป้าหนู่ม และครอบครัวทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือรวมทั้งให้คำแนะนำ ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

วิทวัส วิมลเสถ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญภาพ.....ฎ	ฎ
สารบัญตาราง.....ด	ด
สารบัญแผนภูมิ.....ธ	ธ
บทที่ 1 บทนำ.....23	23
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....23	23
1.2 คำถามในงานวิจัย.....29	29
1.3 วัตถุประสงค์.....29	29
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....30	30
1.5 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย.....31	31
1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....31	31
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....32	32
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....32	32
1.9 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....33	33
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....34	34
2.1 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1.....35	35
2.1.1 หลักการศรัทธาของอิสลาม.....35	35
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....37	37

2.2 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	38
2.2.1 เมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities).....	38
2.2.2 แนวคิดการให้ผู้สูงอายุอาศัยในที่เดิม (Aging in place).....	43
2.3 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	44
2.3.1 Universal Design การออกแบบเพื่อทุกคน.....	44
2.3.2 แนวคิดถนนเพื่อชีวิต	45
2.3.3 ทฤษฎีกิจกรรม(Activity Theory)	47
2.3.4 ทฤษฎีการถอยห่าง (Disengagement Theory).....	48
2.4 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4	49
2.4.1 แนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ.....	49
2.4.2 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2564	56
2.4.3 แนวคิดการออกแบบพื้นที่อาบน้ำละหมาดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	68
3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	68
3.2 วิธีดำเนินงานวิจัย	70
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	70
3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	73
3.7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ	73
บทที่ 4 ข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	74
4.1 ข้อมูลความเป็นมาของพื้นที่ศึกษา	74

4.2	ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	76
4.2.1	ชุมชนบ้านครัวเหนือ.....	77
4.2.2	ชุมชนบ้านครัวตะวันตก.....	77
4.2.3	ชุมชนบ้านครัวใต้.....	78
4.3	ข้อมูลด้านประชากร.....	79
4.3.1	ลักษณะด้านสังคม.....	80
4.3.2	ลักษณะด้านเศรษฐกิจ.....	80
4.4	ข้อมูลลักษณะที่อยู่อาศัย.....	80
4.5	ข้อมูลลักษณะสภาพแวดล้อมและพื้นที่ภายนอกอาคารพักอาศัยในชุมชน.....	81
4.5.1	มัสยิดยามืออูลคือยริยะห์.....	82
4.5.2	มัสยิดดารุลฟาละฮ์.....	84
4.5.3	มัสยิดซุลกุลมุตตากีน.....	86
4.5.4	ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้.....	88
4.5.5	ลานกีฬาบ้านครัวใต้.....	89
4.5.6	ลานกีฬาพัฒนา 2.....	90
4.5.7	ลานกีฬาบ้านครัวเหนือ.....	92
4.5.8	สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ.....	93
4.5.9	ทางสัญจร.....	93
บทที่ 5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	96
5.1.1	ข้อมูลด้านสังคม.....	96
5.1.2	ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ.....	98
5.1.3	ข้อมูลด้านสุขภาพ.....	100
5.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง.....	104

5.2.1 ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	104
จำนวนชั้น	108
ชั้นที่ผู้สูงอายุนอน	108
5.2.3 ข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน.....	112
5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจพื้นที่	125
5.3.1 กรณีศึกษาหลังที่ 1	126
5.3.2 กรณีศึกษาหลังที่ 2	127
5.3.3 กรณีศึกษาหลังที่ 3	128
5.3.4 กรณีศึกษาหลังที่ 4	129
5.3.5 กรณีศึกษาหลังที่ 5	130
5.3.6 กรณีศึกษาหลังที่ 6	131
5.3.7 กรณีศึกษาหลังที่ 7	132
5.3.8 กรณีศึกษาหลังที่ 8	133
5.3.9 กรณีศึกษาหลังที่ 9	134
5.3.10 กรณีศึกษาหลังที่ 10	135
5.3.11 กรณีศึกษาหลังที่ 11	136
5.3.12 กรณีศึกษาหลังที่ 12	137
5.3.13 กรณีศึกษาหลังที่ 13	138
5.3.14 กรณีศึกษาหลังที่ 14	139
5.3.15 กรณีศึกษาหลังที่ 15	140
5.3.16 กรณีศึกษาหลังที่ 16	141
5.3.17 กรณีศึกษาหลังที่ 17	142
5.3.18 กรณีศึกษาหลังที่ 18	143
5.3.19 กรณีศึกษาหลังที่ 19	144

5.3.20	กรณีศึกษาหลังที่ 20.....	145
5.3.21	กรณีศึกษาหลังที่ 21.....	146
5.3.22	กรณีศึกษาหลังที่ 22.....	147
5.3.23	กรณีศึกษาหลังที่ 23.....	148
5.3.24	กรณีศึกษาหลังที่ 24.....	149
5.3.25	กรณีศึกษาหลังที่ 25.....	150
5.3.26	กรณีศึกษาหลังที่ 26.....	151
5.3.27	กรณีศึกษาหลังที่ 27.....	152
5.3.28	กิจกรรมภายในชีวิตประจำวันสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ภายในและภายนอกที่พักอาศัย	153
5.4.1	ปัญหา และความต้องการ ด้านที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึง สภาพแวดล้อมในชุมชน	157
	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ	165
	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ	166
	ห้องนอนเดิม	173
	นอน 173	
บทที่ 6	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	182
6.1	สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์.....	182
6.2	เปรียบเทียบผลการวิจัยกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	188
6.3	ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย	193
6.4	ข้อเสนอแนะ	194
	บรรณานุกรม	195
	ประวัติผู้เขียน	198

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนประชากรโลกและจำนวนผู้สูงอายุโลก.....	23
ภาพที่ 2 แผนที่แสดงการกระจายตัวของสังคมสูงอายุในเขตของกรุงเทพมหานคร	24
ภาพที่ 3 แสดงมาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ.....	25
ภาพที่ 4 แผนที่แสดงตำแหน่งมัสยิด ในกรุงเทพมหานคร	26
ภาพที่ 5 แผนที่แสดงตำแหน่งมัสยิด ในกรุงเทพมหานคร เขตชั้นใน	28
ภาพที่ 6 แสดงตำแหน่งชุมชนบ้านครัว	30
ภาพที่ 7 แสดงระยะทางของสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ	46
ภาพที่ 8 แสดงพื้นที่อาบน้ำละหมาดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	66
ภาพที่ 9 ผังแสดงวิธีดำเนินงานวิจัย	70
ภาพที่ 10 แสดงมัสยิดยามีอุลค็อยริยะห์ (ภาพซ้าย) รูปวาดนักรบกองอาสาจามบริเวณใต้สะพาน เจริญผล (ภาพกลาง)และ แผนที่กรุงเทพฯ ใน ค.ศ.1914 (ภาพขวา).....	74
ภาพที่ 11 แสดงบ้าน จิม ทอมป์สันที่ตั้งอยู่ริมคลองแสนแสบ.....	75
ภาพที่ 12 แสดงบ้านลุงฮู๊ด ครอบครัวยังทอผ้าไหม(ภาพซ้าย) จิม ทอมป์สันขณะกำลังเลือกดูผ้าไหม (ภาพขวา).....	75
ภาพที่ 13 พื้นที่ชุมชนบ้านครัวเหนือ บ้านครัวตะวันตกและชุมชนบ้านครัวใต้	76
ภาพที่ 14 ผังผังชุมชนบ้านครัวเหนือ.....	77
ภาพที่ 15 ผังผังชุมชนบ้านครัวตะวันตก	78
ภาพที่ 16 ผังผังชุมชนบ้านครัวใต้	79
ภาพที่ 17 ลักษณะสังคมของพื้นที่ชุมชนบ้านครัว	80
ภาพที่ 18 ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนบ้านครัว.....	81
ภาพที่ 19 แสดงตำแหน่งสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน	82
ภาพที่ 20 ผังผังที่ตั้งมัสยิดยามีอุลค็อยริยะห์(ซ้าย)แผนผังมัสยิดยามีอุลค็อยริยะห์(ขวา)	82

ภาพที่ 21	แผนผังอาคารมัสยิดยามิอุลค็อยริยะห์และเส้นทางสัญจร	83
ภาพที่ 22	แสดงทางมัสยิด(ซ้ายบน)แสดงรูปด้านหน้าอาคารมัสยิด(กลางบน).....	83
ภาพที่ 23	แผนผังที่ตั้งมัสยิดดารุลฟาละฮ์(ซ้าย)แผนผังมัสยิดดารุลฟาละฮ์(ขวา).....	84
ภาพที่ 24	แผนผังอาคารมัสยิดดารุลฟาละฮ์และเส้นทางสัญจร.....	85
ภาพที่ 25	แสดงทางมัสยิด(ซ้ายบน)แสดงที่ละหมาดชั้น2 (กลางบน)แสดงที่อาบน้ำละหมาดชาย(ขวาบน).....	85
ภาพที่ 26	แผนผังที่ตั้งมัสยิดซุลกูลุมุตตากีน(ซ้าย)แผนผังมัสยิดซุลกูลุมุตตากีน(ขวา).....	86
ภาพที่ 27	แผนผังอาคารมัสยิดซุลกูลุมุตตากีนและทางสัญจร.....	87
ภาพที่ 28	แสดงทางมัสยิดด้านหน้า(ซ้ายบน)โถงเอนกประสงค์ชั้น1(กลางบน).....	87
ภาพที่ 29	แผนผังที่ตั้งศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้.....	88
ภาพที่ 30	แผนผังศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้	88
ภาพที่ 31	แสดงบันไดทางขึ้นศูนย์ชุมชน(ซ้ายบน)แสดงโถงเอนกประสงค์(กลางบน).....	89
ภาพที่ 32	แผนผังที่ตั้งลานกีฬาบ้านครัวใต้.....	89
ภาพที่ 33	แสดงสนามฟุตบอล(ซ้ายบน)แสดงสนามเด็กเล่น(กลางบน)แสดงสนามบาสเก็ตบอล(ขวาบน).....	90
ภาพที่ 34	แผนผังที่ตั้งลานกีฬาพัฒนา2.....	90
ภาพที่ 35	แผนผังลานกีฬาพัฒนา 2.....	91
ภาพที่ 36	แสดงทางวิ่งข้างสนามเปตอง(ซ้ายบน)แสดงลานปิงปอง(กลางบน).....	92
ภาพที่ 37	แผนผังที่ตั้งลานกีฬาบ้านครัวเหนือ	92
ภาพที่ 38	แสดงเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง(ภาพซ้าย)แสดงลานคอนกรีตวาดลายบันไดงู(ภาพขวา).....	92
ภาพที่ 39	แผนผังที่ตั้งสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ.....	93
ภาพที่ 40	แสดงสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ.....	93
ภาพที่ 41	แสดงทางสัญจรภายในชุมชน.....	94
ภาพที่ 42	แสดงทางสัญจรภายในชุมชน.....	94

ภาพที่ 43 แสดงตำแหน่งที่พักอาศัยที่เป็นกรณีศึกษา	126
ภาพที่ 44 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 1	126
ภาพที่ 45 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 1.....	126
ภาพที่ 46 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 2	127
ภาพที่ 47 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 2.....	127
ภาพที่ 48 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 3	128
ภาพที่ 49 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 3.....	128
ภาพที่ 50 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 4	129
ภาพที่ 51 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 4.....	129
ภาพที่ 52 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 5	130
ภาพที่ 53 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 5.....	130
ภาพที่ 54 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 6	131
ภาพที่ 55 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 6.....	131
ภาพที่ 56 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 7	132
ภาพที่ 57 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 7.....	132
ภาพที่ 58 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 8	133
ภาพที่ 59 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 8.....	133
ภาพที่ 60 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 9	134
ภาพที่ 61 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 9.....	134
ภาพที่ 62 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 10.....	135
ภาพที่ 63 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 10	135
ภาพที่ 64 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 11	136
ภาพที่ 65 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 11	136
ภาพที่ 66 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 12.....	137

ภาพที่ 67 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 12	137
ภาพที่ 68 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 13.....	138
ภาพที่ 69 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 13	138
ภาพที่ 70 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 14.....	139
ภาพที่ 71 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 14	139
ภาพที่ 72 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 15.....	140
ภาพที่ 73 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 15	140
ภาพที่ 74 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 16.....	141
ภาพที่ 75 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 16	141
ภาพที่ 76 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 17.....	142
ภาพที่ 77 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 17	142
ภาพที่ 78 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 18.....	143
ภาพที่ 79 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 18	143
ภาพที่ 80 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 19.....	144
ภาพที่ 81 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 19	144
ภาพที่ 82 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 20.....	145
ภาพที่ 83 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 20	145
ภาพที่ 84 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 21.....	146
ภาพที่ 85 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 21	146
ภาพที่ 86 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 22.....	147
ภาพที่ 87 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 22	147
ภาพที่ 88 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 23.....	148
ภาพที่ 89 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 23	148
ภาพที่ 90 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 24.....	149

ภาพที่ 91 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 24	149
ภาพที่ 92 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 25.....	150
ภาพที่ 93 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 25	150
ภาพที่ 94 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 26.....	151
ภาพที่ 95 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 26	151
ภาพที่ 96 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 27.....	152
ภาพที่ 97 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 27	152
ภาพที่ 98 ผังบ้านกรณีศึกษาหลังที่ 22	173
ภาพที่ 99 พื้นที่หน้าบ้านกรณีศึกษาหลังที่ 22	174
ภาพที่ 100 พื้นที่ห้องเอนกประสงค์กรณีศึกษาหลังที่ 22.....	174
ภาพที่ 101 พื้นที่ห้องนอนกรณีศึกษาหลังที่ 22.....	174
ภาพที่ 102 พื้นที่บันไดกรณีศึกษาหลังที่ 22	175
ภาพที่ 103 พื้นที่ห้องน้ำกรณีศึกษาหลังที่ 22	175
ภาพที่ 104 ผังบ้านกรณีศึกษาหลังที่ 25.....	177
ภาพที่ 105 พื้นที่เฉลียงหน้าบ้าน กรณีศึกษาหลังที่ 25.....	178
ภาพที่ 106 พื้นที่ห้องเอนกประสงค์ กรณีศึกษาหลังที่ 25	178
ภาพที่ 107 พื้นที่ห้องนอน กรณีศึกษาหลังที่ 25.....	179
ภาพที่ 108 พื้นที่บันได กรณีศึกษาหลังที่ 25	179
ภาพที่ 109 พื้นที่ห้องน้ำ กรณีศึกษาหลังที่ 25.....	180
ภาพที่ 110 สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ.....	189
ภาพที่ 111 ทางเดินในชุมชน.....	190
ภาพที่ 112 แสดงระยะทางของสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ.....	192
ภาพที่ 113 แสดงระยะรัศมี 200 ม. ,500 ม.,800 ม.จากชุมชน.....	192

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนครัวเรือนของชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นใน	28
ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	33
ตารางที่ 3 แสดงวัตถุประสงค์และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	34
ตารางที่ 4 แสดงประเด็นศึกษา เปรียบเทียบหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นิตินิตสนใจ	67
ตารางที่ 5 แสดงกรอบแนวคิดงานวิจัย	69
ตารางที่ 6 แสดงกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน	72
ตารางที่ 7 ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน	79
ตารางที่ 8 แสดงจำนวนบ้านในแต่ละชุมชน	81
ตารางที่ 9 แสดงวัตถุประสงค์และการวิเคราะห์ข้อมูล	95
ตารางที่ 10 แสดงเพศและช่วงอายุของผู้สูงอายุ(n=276).....	96
ตารางที่ 11 แสดงศาสนาของผู้สูงอายุ(n=276).....	97
ตารางที่ 12 แสดงสถานภาพของผู้สูงอายุ(n=276).....	97
ตารางที่ 13 แสดงระดับการศึกษาของผู้สูงอายุ(n=276).....	98
ตารางที่ 14 แสดงอาชีพเดิมและอาชีพปัจจุบันของผู้สูงอายุ(n=276)	98
ตารางที่ 15 แสดงรายได้ครอบครัวของผู้สูงอายุ(n=276).....	99
ตารางที่ 16 แสดงลักษณะสุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุ(n=276).....	100
ตารางที่ 17 แสดงโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ(n=276)	100
ตารางที่ 18 แสดงลักษณะปัญหาความผิดปกติร่างกายของผู้สูงอายุ(n=276).....	101
ตารางที่ 19 แสดงการใช้อุปกรณ์ช่วยเดินของผู้สูงอายุ(n=276).....	102
ตารางที่ 20 แสดงการเกิดอุบัติเหตุหกล้มของผู้สูงอายุ(n=276).....	102
ตารางที่ 21 แสดงการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ(n=276).....	103
ตารางที่ 22 แสดงประเภทบ้านของผู้สูงอายุ(n=90)	104
ตารางที่ 23 แสดงโครงสร้างบ้านของผู้สูงอายุ(n=90).....	105

ตารางที่ 24 แสดงขนาดเนื้อที่ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)	105
ตารางที่ 25 แสดงจำนวนสมาชิกในบ้านของผู้สูงอายุ(n=90).....	106
ตารางที่ 26 แสดงกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90).....	107
ตารางที่ 27 แสดงระยะเวลาที่อยู่อาศัย ณ ที่อยู่ปัจจุบันของผู้สูงอายุ(n=90)	107
ตารางที่ 28 แสดงจำนวนชั้นของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90).....	108
ตารางที่ 29 แสดงชั้นที่ผู้สูงอายุนอน(n=90)	108
ตารางที่ 30 แสดงพื้นที่ละหมาดและอาบน้ำละหมาดในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)	109
ตารางที่ 31 แสดงปัญหาและอุปสรรคของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90).....	110
ตารางที่ 32 แสดงการวางแผนปรับปรุงที่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=276).....	111
ตารางที่ 33 แสดงศาสนสถานที่ผู้สูงอายุใช้เป็นประจำ(n=90).....	112
ตารางที่ 34 แสดงความถี่การใช้งานมัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์ของผู้สูงอายุ(n=90).....	113
ตารางที่ 35 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานมัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์ของผู้สูงอายุ(n=90).....	113
ตารางที่ 36 แสดงความถี่การใช้งานมัสยิดดารุลฟาละฮ์ของผู้สูงอายุ(n=90)	114
ตารางที่ 37 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานมัสยิดดารุลฟาละฮ์ของผู้สูงอายุ(n=90)	114
ตารางที่ 38 แสดงความถี่การใช้งานมัสยิดซุลลุลมุตตากีนของผู้สูงอายุ(n=90).....	115
ตารางที่ 39 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานมัสยิดซุลลุลมุตตากีนของผู้สูงอายุ(n=90)	115
ตารางที่ 40 แสดงการความถี่การใช้งานศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้ของผู้สูงอายุ(n=90).....	116
ตารางที่ 41 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้ของผู้สูงอายุ(n=90).....	117
ตารางที่ 42 แสดงความถี่การใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2 ของผู้สูงอายุ(n=90).....	118
ตารางที่ 43 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2 ของผู้สูงอายุ(n=90).	118
ตารางที่ 44 แสดงความถี่การใช้งานลานกีฬที่บ้านครัวใต้ ของผู้สูงอายุ(n=90).....	119

ตารางที่ 45 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้ของผู้สูงอายุ(n=90)	120
ตารางที่ 46 แสดงความถี่การใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือ ของผู้สูงอายุ(n=90)	121
ตารางที่ 47 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือของผู้สูงอายุ(n=90)	121
ตารางที่ 48 แสดงความถี่การใช้งานสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ ของผู้สูงอายุ(n=90)	122
ตารางที่ 49 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ ของผู้สูงอายุ(n=90)	122
ตารางที่ 50 แสดงวิถีเดินทางของผู้สูงอายุ(n=90)	123
ตารางที่ 51 แสดงปัญหาที่พบในทางสัญจรของผู้สูงอายุ(n=90)	123
ตารางที่ 52 ข้อมูลของกรณีศึกษา 27 หลัง	125
ตารางที่ 53 กิจกรรมภายในชีวิตประจำวันสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ภายในและภายนอกที่พักอาศัย.	153
ตารางที่ 54 แสดงเวลาเข้านอนของผู้สูงอายุ(n=27)	153
ตารางที่ 55 แสดงเวลาดึ้นนอนของผู้สูงอายุ(n=27)	154
ตารางที่ 56 แสดงเวลาที่นอนใน 1 วันของผู้สูงอายุ(n=27)	154
ตารางที่ 57 แสดงการนอนกลางวันของผู้สูงอายุ(n=27)	154
ตารางที่ 58 แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมรดน้ำต้นไม้(n=27)	154
ตารางที่ 59 แสดงเวลาที่ใช้ดูทีวีและฟังวิทยุใน 1 วันของผู้สูงอายุ(n=27)	155
ตารางที่ 60 แสดงการประกอบอาหารรับประทานเองของผู้สูงอายุ(n=27)	155
ตารางที่ 61 แสดงการทำงานบ้านของผู้สูงอายุ(n=27)	155
ตารางที่ 62 แสดงการละหมาดของผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลาม มี 23 คน(n=23)	156
ตารางที่ 63 แสดงการละหมาดที่มีสยิดของผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามที่ละหมาดเป็นประจำ (n=16)	156
ตารางที่ 64 แสดงสถานที่ประกอบศาสนกิจ(ละหมาด)ในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ (n=16)	156
ตารางที่ 65 แสดงปัญหาด้านที่อยู่อาศัยประเภท ห้องแถว	157

ตารางที่ 66 แสดงปัญหาด้านที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 1 ชั้น.....	158
ตารางที่ 67 แสดงปัญหาด้านที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 2 ชั้น.....	159
ตารางที่ 68 แสดงปัญหาด้านพื้นที่ภายนอกในชุมชน พื้นที่มีสยิดและศูนย์ชุมชน.....	160
ตารางที่ 69 แสดงปัญหาด้านพื้นที่ภายนอกในชุมชน พื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะ.....	162
ตารางที่ 70 แสดงปัญหาด้านของทางสัญจร	164
ตารางที่ 71 แสดงแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภท ห้องแถว	165
ตารางที่ 72 แสดงแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 1 ชั้น.....	165
ตารางที่ 73 แสดงแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 2 ชั้น.....	167
ตารางที่ 74 แสดงแนวทางการปรับปรุงพื้นที่มีสยิดและศูนย์ชุมชน	168
ตารางที่ 75 แสดงแนวทางการปรับปรุง พื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะ.....	171
ตารางที่ 76 แสดงแนวทางการปรับปรุงทางสัญจร.....	172
ตารางที่ 77 แสดงรายละเอียดกรณีศึกษาหลังที่ 22.....	173
ตารางที่ 78 แสดงแนวทางการปรับปรุง บ้านหลังที่22.....	176
ตารางที่ 79 แสดงรายละเอียดกรณีศึกษาหลังที่ 25.....	178
ตารางที่ 80 แสดงแนวทางการปรับปรุง บ้านหลังที่25.....	180

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	แผนภูมิเปรียบเทียบเทียบจำนวนผู้สูงอายุ พ.ศ.2560-2561	24
แผนภูมิที่ 2	แสดงสัดส่วนเพศของผู้สูงอายุในชุมชน(ชาย)แสดงสัดส่วนแต่ละช่วงอายุ.....	96
แผนภูมิที่ 3	แสดงสัดส่วนศาสนาของผู้สูงอายุ	97
แผนภูมิที่ 4	แสดงสัดส่วนสถานภาพของผู้สูงอายุ	97
แผนภูมิที่ 5	สัดส่วนระดับการศึกษา.....	98
แผนภูมิที่ 6	แสดงสัดส่วนอาชีพก่อนวัยสูงอายุ(ชาย)แสดงสัดส่วนอาชีพเมื่อสูงอายุ(ขวา).....	99
แผนภูมิที่ 7	แสดงสัดส่วนรายได้ครอบครัวของผู้สูงอายุ.....	99
แผนภูมิที่ 8	แสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวกับไม่มีโรคประจำตัว	100
แผนภูมิที่ 9	แสดงโรคประจำตัวกับไม่มีโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ	101
แผนภูมิที่ 10	แสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีความผิดปกติของร่างกาย	101
แผนภูมิที่ 11	แสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน	102
แผนภูมิที่ 12	แสดงสัดส่วนการเกิดอุบัติเหตุหกล้มของผู้สูงอายุ.....	103
แผนภูมิที่ 13	แสดงสัดส่วนการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ.....	104
แผนภูมิที่ 14	แสดงสัดส่วนประเภทบ้านของผู้สูงอายุ	104
แผนภูมิที่ 15	แสดงสัดส่วนประเภทบ้านของผู้สูงอายุ.....	105
แผนภูมิที่ 16	แสดงสัดส่วนขนาดเนื้อที่ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ.....	106
แผนภูมิที่ 17	แสดงสัดส่วนจำนวนสมาชิกในบ้านของผู้สูงอายุ	106
แผนภูมิที่ 18	แสดงสัดส่วนกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	107
แผนภูมิที่ 19	แสดงสัดส่วนระยะเวลาการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	108
แผนภูมิที่ 20	แสดงสัดส่วนจำนวนชั้นของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	108
แผนภูมิที่ 21	แสดงสัดส่วนชั้นที่ผู้สูงอายุนอน	109
แผนภูมิที่ 22	แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมและพื้นที่อาบน้ำที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ.....	109
แผนภูมิที่ 23	แสดงสัดส่วนปัญหาและอุปสรรคของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	110

แผนภูมิที่ 24 แสดงสัดส่วนการวางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ.....	111
แผนภูมิที่ 25 แสดงสัดส่วนศาสนสถานสำหรับผู้สูงอายุใช้เป็นประจำ.....	112
แผนภูมิที่ 26 แสดงสัดส่วนการใช้งานมัลติมีเดียมีอุปกรณ์รียะห์.....	113
แผนภูมิที่ 27 แสดงสัดส่วนการใช้งานมัลติมีเดียรูปาละฮ์.....	115
แผนภูมิที่ 28 แสดงสัดส่วนการใช้งานมัลติมีเดียรูปาละฮ์.....	116
แผนภูมิที่ 29 แสดงสัดส่วนการใช้งานศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้.....	117
แผนภูมิที่ 30 แสดงสัดส่วนการใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2.....	119
แผนภูมิที่ 31 แสดงสัดส่วนการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้.....	120
แผนภูมิที่ 32 แสดงสัดส่วนการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือ.....	121
แผนภูมิที่ 33 แสดงสัดส่วนการใช้งานสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ.....	123
แผนภูมิที่ 34 แสดงสัดส่วนวิธีเดินทางในชุมชนและปัญหาที่พบในการสัญจร.....	124

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ผู้สูงอายุโลก¹

ในปี 2559 โลกมีจำนวนประชากรทั้งหมด 7,433 ล้านคน และมีจำนวนผู้สูงอายุ 929 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 12.49 และสหประชาชาติคาดการณ์ว่าในอีก 20 ปีข้างหน้าจะมีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็น 1 ใน 5 ของประชากรโลก

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนประชากรโลกและจำนวนผู้สูงอายุโลก

สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย²

ในปี 2562 จำนวนคนเกิดในประเทศไทย ลดต่ำลงเหลือเพียง 6.1 แสนคน คิดเป็นครึ่งหนึ่งของจำนวนคนเกิด ในปี 2514 ซึ่งมีจำนวน 1.2 ล้านคน มีจำนวนผู้สูงอายุ 11.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 18.24 และมีสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี 2564 จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด เข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสมบูรณ์

ภาพรวมจำนวนผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร³

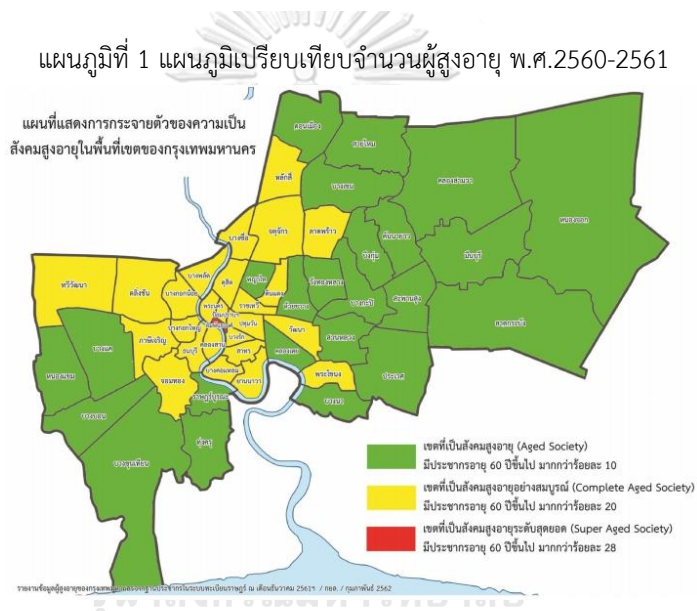
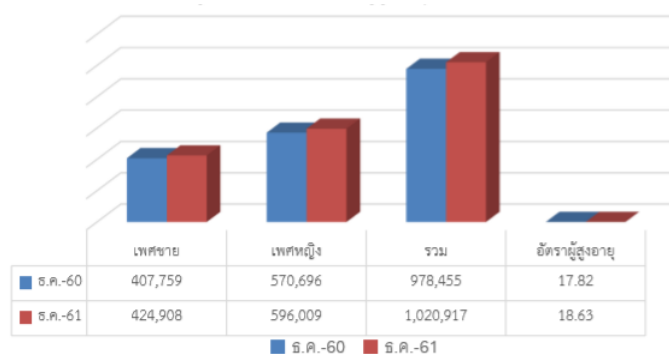
ภาพรวมของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561 ถือเป็นสังคมสูงอายุ (Aged society) มีจำนวนผู้สูงอายุเท่ากับ 1,020,917 คน จากประชากรทั้งหมด 5,480,469

¹ รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย, in มุลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2559).

² การคาดการณ์ประมาณการประชากร สศช (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562)

³ รายงานข้อมูลผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครจากฐานประชากรในระบบทะเบียนราษฎร, 2561.

คน มีอัตรา ผู้สูงอายุเท่ากับ ร้อยละ 18.63 กำลังเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์(Complete-aged society)

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงการกระจายตัวของสังคมสูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ที่มา : รายงานข้อมูลผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครจากฐานประชากรในระบบทะเบียนราษฎร 2561

เขตราชเทวี มีอัตรา ผู้สูงอายุเท่ากับร้อยละ 20.63 และ เขตปทุมวัน มีอัตรา ผู้สูงอายุเท่ากับร้อยละ 21.77 เข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Complete-aged society

ระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุ⁴

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงอายุของประเทศไทย โดยมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561 ได้ประกาศให้ประเด็นเรื่อง สังคมสูงอายุ เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ พร้อมมอบหมายให้หน่วยงานหลักใน 6 กระทรวง ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุในฐานะหน่วยงาน

⁴ "มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุ ", (2562).

ภาครัฐที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยมีมาตรการหลักในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนทุกวัย (SUSTAINNABLE) ประกอบด้วย

- มาตรการที่1 การสร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการผู้สูงอายุ
- มาตรการที่2 ส่งเสริมการมีงานทำและรายได้
- มาตรการที่3 ระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ
- มาตรการที่4 ปรับสภาพแวดล้อมชุมชนและบ้านให้ปลอดภัย
- มาตรการที่5 ธนาคารเวลาสำหรับดูแลผู้สูงอายุของประเทศไทย
- มาตรการที่6 การสร้างความรอบรู้ให้คนรุ่นใหม่เตรียมความพร้อมในทุกมิติ

และมาตรการหลักที่ในการยกระดับขีดความสามารถ สู่การบริหารจัดการภาครัฐ 4.0

(4 CHANGE) ประกอบด้วย

- มาตรการที่1 การยกระดับความร่วมมือเสริมพลังสังคมสูงอายุ
- มาตรการที่2 การปรับเปลี่ยนกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ข้อบังคับให้เอื้อต่อการทำงาน ด้านผู้สูงอายุ
- มาตรการที่3 การปฏิรูประบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรการที่4 การพลิกโฉมนวัตกรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมสูงอายุ

ภาพที่ 3 แสดงมาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ระยะที่2 (พ.ศ.2561-2564)⁵

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2561 - 2564) เป็นกรอบทิศทางกรดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครให้มีการทำงานแบบบูรณาการ มีความ

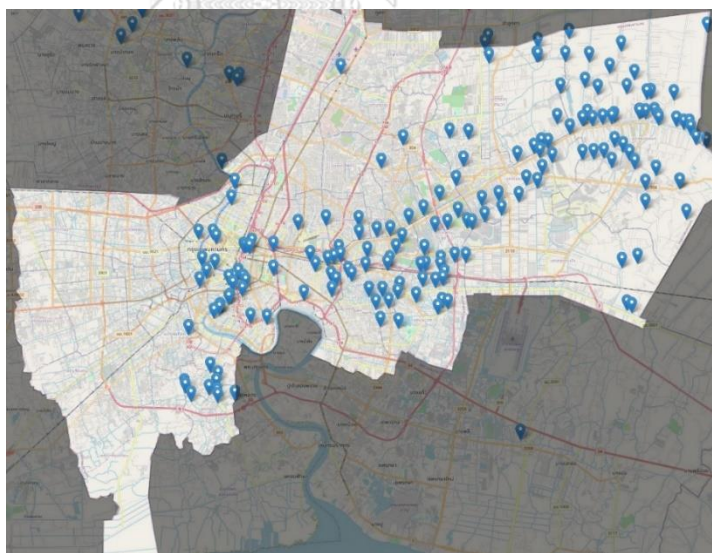
⁵ "รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ระยะที่2," (2561).

ร่วมมือของทุกภาคส่วนโดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานครซึ่งแผนฉบับนี้กำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการ ดัชนีและเป้าหมายของมาตรการ ภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆ ไว้เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ด้านดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมความพร้อมทุกช่วงวัยเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุพึ่งตนเองได้ในมิติ
ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ระบบคุ้มครองสำหรับผู้สูงอายุ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมและการพัฒนาการวิจัย ระบบข้อมูล เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการติดตามประเมินผล

จำนวนมุสลิมในกรุงเทพมหานคร⁶

ในพ.ศ. 2553 ประเทศไทยมีประชากรทั้งหมด 65,981,660 คน นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.6 และศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4.9 ซึ่งมีมุสลิมอยู่ประมาณ 3,233,103 คน กรุงเทพมหานคร ประชากรทั้งหมด 8,305,218 คน ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4.6 เป็นจำนวน 382,385 คน

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงตำแหน่งมัสยิด ในกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร, 2563

⁶ สำนักสถิติแห่งชาติ, "ข้อมูลสถิติประชากร. ." (2553).

ชุมชนมุสลิมในกรุงเทพมหานคร⁷ มีหลักฐานการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตลอดจนช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยจำแนกตามเชื้อสายของบรรพบุรุษ เชื้อสายเปอร์เซียอยู่บริเวณคลองบางหลวง บางกอกใหญ่ รองเมือง เชื้อสายจามอยู่บริเวณ ถนนพระราม6 ซอยกิ่งเพชร เชื้อสายปัตตานีอยู่บริเวณสี่แยกบ้านแขก มหานคร พระโขนง คลองตัน บางคอแหลม ยานนาวา ทุ่งครุ พระประแดง มีนบุรี หนองจอก เชื้อสายอินโดนีเซียอยู่บริเวณ มักกะสัน ยานนาวา ลุมพินี เชื้อสายอินเดียอยู่บริเวณ บำรุงเมือง สัมพันธวงศ์ และสีลม

ข้อมูลการแบ่งพื้นที่กรุงเทพ ในปี พ.ศ. 2544 กองควบคุมและจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งเขตทั้ง 50 สำนักงานเขตออกเป็น 3 กลุ่ม ตามที่ตั้งของพื้นที่ได้แก่

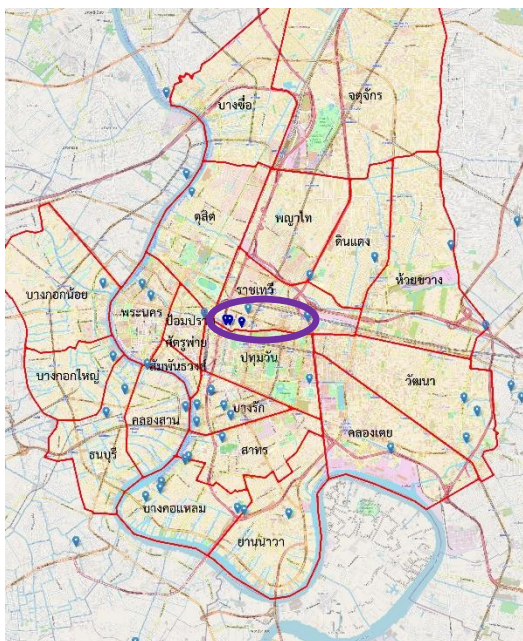
1. เขตชั้นใน ประกอบด้วย 21 เขตปกครอง คือ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง วัฒนา
2. เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 18 เขตปกครอง คือ พระโขนง ประเวศ บางเขน บางกะปิ ลาดพร้าว บึงกุ่ม บางพลัด ภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง บางนา ทุ่งครุ บางแค วังทองหลาง คันนายาว สะพานสูง สายไหม
3. เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 11 เขตปกครอง คือ มีนบุรี ดอนเมือง หนองจอก ลาดกระบัง ดลิ่งชัน หนองแขม บางขุนเทียน หลักสี่ คลองสามวา บางบอน ทวีวัฒนา

ในกรุงเทพมหานครมี 195 มัสยิด⁸

อยู่ในเขตชั้นใน รวมมี 45 มัสยิด เขตชั้นกลาง รวมมี 67 มัสยิด เขตชั้นนอก รวมมี 83 มัสยิด

⁷ สมาน ชีระวัฒน์, "การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยมุสลิม ใน กรุงเทพมหานคร" (จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).

⁸ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร, 2563.

ภาพที่ 5 แผนที่แสดงตำแหน่งมัสยิด ในกรุงเทพมหานคร เขตชั้นใน

ลักษณะชุมชนมุสลิมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นใน ส่วนใหญ่เป็นชุมชนแออัด มีคนอยู่อาศัย

หนาแน่น ที่อยู่อาศัยปลูกติดกัน มีมัสยิดเป็นศูนย์รวมของคนในชุมชน

ตารางที่ 1 จำนวนครัวเรือนของชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นใน

เขต	รายชื่อมัสยิด	ชุมชน/ชอย	จำนวน ครัวเรือน	เขต	รายชื่อมัสยิด	ชุมชน/ชอย	จำนวน ครัวเรือน
บางคอ แหลม	มัสยิดบาหยัน	ชุมชนบาหยัน	92	วัฒนา	มัสยิดยะมีอุ้น อิสลาม	ชุมชนมุสลิมบ้านบาง มะเขือ	544
	มัสยิดบางอุทิศ	ชุมชนมัสยิดบางอุทิศ	365		มัสยิดฮีดายาตุล อิสลาม	ชุมชนบ้านสามอิน	443
	มัสยิดดารุลาบดิน	ตรอกจันทน์	233		มัสยิดดารุลมูห์ซินีน	ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน	219
	มัสยิดอัลละดีก (สุเหร่า เก่า)	ชุมชนสวนหลวง1	472		มัสยิดคอดีร์ อิสลาม	ทองหล่อ	56
	มัสยิดอัลสละทียะฮ์	ถนนตก	390		มัสยิดอัลคอดีร์ยะฮ์	ซอยนวลน้อย	407
	มัสยิดอมันนุหมัด	ซอยสาธุประดิษฐ์	338		มัสยิดบดรุลมูมีนีน	ชุมชนศาลาลอย	57
	มัสยิดญามีอุลคอดีร์รอด	บางอุทิศใน	88				
ราชเทวี	มัสยิดยามีอุลคอดีร์ ยะฮ์	ชุมชนบ้าน ครัวตะวันตก	679	บางกอก ใหญ่	มัสยิดผดุงธรรม อิสลาม	ซอยอิสรภาพ28	132
	มัสยิดซูลูกุลมุตตากีน	ชุมชนบ้าน ครัวตะวันตก	144		มัสยิดต้นสน	ชุมชนวัดลีโลกยาราม	410
	มัสยิดดารุละอะฮ์	ชุมชนบ้าน ครัวเหนือ	124		มัสยิดดินฟิลาห์	ถนนอิสรภาพ	116
	มัสยิดดารุละอะมาน	ชุมชนซอยสุเหร่า (เพชรบุรี7)	874	บางกอก น้อย	มัสยิดอันซอร์ริชชุนนะฮ์	ชุมชนมัสยิดอันซอ ริชชุนนะฮ์	219
	มัสยิดเนียมาตุลอิสลาม	มักกะสัน	74		มัสยิดกุฎีหลวง (กุฎีเจ้าเซ็น)	ถนนพรานนก	115

เขต	รายชื่อมัสยิด	ชุมชน/ซอย	จำนวน ครัวเรือน	เขต	รายชื่อมัสยิด	ชุมชน/ซอย	จำนวน ครัวเรือน
บางรัก	มัสยิดมิตรภาพไทย-ปากีสถาน	-	55	ดินแดง	มัสยิดคารูมูฮำญ์รีน	ชุมชนซอยขานเมือง	134
	มัสยิดนูรุลนะซีฮะฮ์	ชุมชนซอยไวตี	49		มัสยิดมุฮายีรีน	ถนนมิตรไมตรี	80
	มัสยิดฮารูน	ชุมชนซอยวัดม่วง แคมัสยิดฮารูน	219	พระนคร	มัสยิดจักรพงษ์	ชุมชนมัสยิดจักรพงษ์	93
	มัสยิดบ้านอู่	ซอยเจริญกรุง46	89		มัสยิดบ้านตึกดิน	ชุมชนมัสยิดบ้านตึกดิน	64
คลองสาน	มัสยิดเซฟิ (ตึกขาว)	ซอยช่างนาคน	340	ยานนาวา	มัสยิดลิลาอุลอิสลาม	ซอยสารประดิษฐ์	340
	มัสยิดกุฎิลอิสลาม(ตึกแดง)	ชุมชนหลังสวน สมเด็จพระย่าฯ	131		มัสยิดคารูมสลิมิน	ซอยชื่นจิตร	31
	มัสยิดสุวรรณภูมิ	ชุมชนมัสยิด สุวรรณภูมิ	63	ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย	มัสยิดมทานาค	ชุมชนมัสยิดมทานาค	385
ธนบุรี	มัสยิดบางหลวง (กุฎีขาว)	ชุมชนกุฎีขาว	105	ห้วยขวาง	มัสยิดอิมารอตุคติน	คลองลาดพร้าว	213
	มัสยิดสวนพูล	ชุมชนพัฒนา บ้านล่าง	489	คลองเตย	มัสยิดนูรัลฮิตายาตีล อิสลาม	ชุมชนคลองเตย	352
	มัสยิดนูรัลมุบีน(บ้านสมเด็จพระเจ้า)	ชุมชนบ้านสมเด็จพระเจ้า	465	ปทุมวัน	มัสยิดอินโดนีเซีย	ชุมชนซอยโปล	88
สาทร	มัสยิดยะวา	ชุมชนโรงน้ำแข็ง	582	คูสิต	มัสยิดนูรัลอิสลาม	ซอยสามเสน23	122

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร, 2563

เลือกศึกษา ในชุมชนบ้านครัวที่มี 3 มัสยิด มีประชากรมุสลิม 947 ครัวเรือน จาก1,284 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ73.7

1.2 คำถามในงานวิจัย

1. ข้อมูลด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิมเป็นอย่างไร
2. ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชนมุสลิมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเป็นอย่างไร
3. กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ปัญหาและข้อจำกัดของผู้สูงอายุกับการใช้พื้นที่ในชุมชนมุสลิมเป็นอย่างไร
4. ข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุงที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชนเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม
2. เพื่อศึกษาสภาพการอยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม
3. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้งาน และปัญหาของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชนมุสลิม
4. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ภายในที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชนเป็นอย่างไร

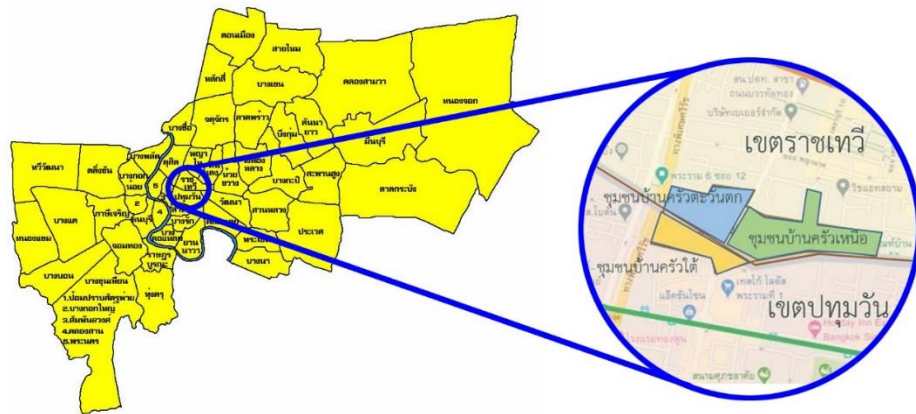
1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1) ขอบเขตของเนื้อหา

- 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในด้านของประชากร สังคม เศรษฐกิจและสุขภาพของผู้สูงอายุ
- 1.2 ศึกษาสภาพการอยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุในชุมชน
- 1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้พื้นที่
- 1.4 ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ สภาพแวดล้อมของชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการสัญจร

2) ขอบเขตด้านพื้นที่

- 2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา
- 2.2 หลักเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่
 - เป็นชุมชนมุสลิม
 - ชุมชนอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นใน

ภาพที่ 6 แสดงตำแหน่งชุมชนบ้านครัว

3) ขอบเขตด้านประชากร

ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีเป็นต้นไป ที่พักอาศัยในชุมชน

ชุมชนบ้านครัว แบ่งออกเป็น 3 ชุมชน

1. ชุมชนบ้านครัวเหนือ พื้นที่ 33ไร่ อยู่ในเขตราชเทวี 812 ครัวเรือน 3,095 คน
2. ชุมชนบ้านครัวตะวันตก พื้นที่ 27.5 ไร่ อยู่ในเขตราชเทวี 230 ครัวเรือน 1,047 คน
3. ชุมชนบ้านครัวใต้ พื้นที่ 15 ไร่ อยู่ในเขตปทุมวัน 242 ครัวเรือน 1,093 คน

รวม 75.5 ไร่ 877 หลังคาเรือน 1,284 ครัวเรือน 5,235 คน จำนวนผู้สูงอายุ 893 คน

ที่มา : ข้อมูลประชากรสำนักงานเขตราชเทวีและสำนักงานเขตปทุมวัน, 2563

1.5 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยจะทำการศึกษา จากข้อมูลดังนี้

ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

1. เอกสารสิ่งตีพิมพ์ สถิติข้อมูลต่างๆ ในเรื่องของข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในชุมชน
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1. การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จัดทำแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีการทดสอบแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น (Pre-Test) เป็นจำนวน 22 ชุด จึงนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขคำถามและตัวเลือกเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่นั้น แก้ไขภาษาเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงก่อนออกมาเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 276 คน ต่อไป
2. จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คัดเลือกกลุ่มประชากรจากแบบสอบถามมาร้อยละ 30 ทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 90 คน
3. จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ คัดเลือกกลุ่มประชากรจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมาร้อยละ 30 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ จำนวน 27 คน
4. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา
5. เก็บรวบรวมข้อมูล จัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่
6. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอ

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ชุมชนสามารถนำข้อเสนอแนะไป ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม กับตนเองได้
2. เพื่อให้ชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถนำข้อเสนอแนะ ไปประยุกต์ใช้ ในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับ ชุมชนของตนเองได้
3. ภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ สามารถใช้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานนี้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมนโยบาย มาตรการ สำหรับผู้สูงอายุให้เหมาะสมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป
2. ชุมชนมุสลิม⁹ หมายถึง ชุมชนของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตโดยมีมัสยิดเป็นศูนย์กลางของชุมชน
3. มัสยิด¹⁰ หมายถึง สถานที่ซึ่งชาวมุสลิมใช้เป็นที่ประกอบศาสนกิจ
4. ที่อยู่อาศัย¹¹ หมายถึง อาคารบ้านเรือนรวมทั้งตึก โรง และแพที่มนุษย์จัดสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็น ที่อาศัยทั้งกลางวันและกลางคืน ภายในที่อยู่อาศัยประกอบด้วยสิ่งต่างๆที่ต้องการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹ พระมหาพุทธนารเชษฐ, พระครูธรรมธรรวเรชา อ ค ค เตโช, and "ศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกัน ของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชาวพุทธ และมุสลิมในชุมชนวัดท่าการ้อง ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา," *Journal of MCU Buddhist Review* 1, no. 1 (2017).

¹⁰ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542

¹¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542

1.9 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

รายละเอียดการดำเนินงาน	เดือน											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
	63	63	63	64	64	64	64	64	64	64	64	64
1. นำเสนอโครงร่าง วิทยานิพนธ์	↔											
2. การศึกษาเอกสารและ รายงานผลการศึกษา	↔	↔	↔									
3. จัดทำเครื่องมือและทำ Pre-test			↔									
4. การเก็บข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่าง				↔	↔	↔	↔					
5. การคีย์ข้อมูลและ วิเคราะห์ผลข้อมูล							↔					
6. ตรวจสอบผลการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ							↔	↔				
7. วิเคราะห์และเรียบเรียงผล และจัดทำรายงาน								↔				
8. นำเสนอบทความทาง วิชาการ								↔				
9. สอบวิทยานิพนธ์									↔			
10. ส่งเล่มวิทยานิพนธ์										↔		

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในเรื่อง “แนวทางการปรับปรุง ที่อยู่อาศัย และพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุ

ในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว”ผู้วิจัยได้ศึกษา

แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการวิเคราะห์

ผลการวิจัยโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงวัตถุประสงค์และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎี	วิธีการศึกษา
1. เพื่อศึกษาลักษณะทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม	-แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม -แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	แบบสอบถาม
2. เพื่อศึกษาสภาพกายภาพของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม	-แนวคิดเมืองน่าอยู่สูงวัย Age Friendly Cities -แนวคิดสูงวัยในถิ่นเดิม Aging in place	แบบสัมภาษณ์ แบบมี โครงสร้าง
3. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้งาน และปัญหาของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชนมุสลิม	-แนวความคิด Universal Design -แนวคิดถนนเพื่อชีวิต -ทฤษฎีกิจกรรม(Activity Theory). -ทฤษฎีการถอยห่าง (Disengagement Theory).	แบบสัมภาษณ์ เชิงลึกและแบบ สำรวจ
4. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ภายในที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารรวมทั้งพื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน	-หลักการออกแบบบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุ -กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2564 -แนวคิดการออกแบบพื้นที่อาบน้ำ ละหมาดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	

2.1 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2.1.1 หลักการศรัทธาของอิสลาม¹²

หลักการของศาสนาแบ่งออกได้ 2 ประการ คือ ภาคปฏิบัติและภาคศรัทธา ซึ่งในหลักปฏิบัตินี้ยังได้แบ่งออกเป็น 5 อย่าง เรียกว่า รุกนอิสลาม ประกอบไปด้วย

1. การปฏิญาณตนโดยกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าแท้จริงแล้วไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์ องค์เดียวและ นบีมุฮัมมัด เป็นศาสนทูตของ อัลเลาะห์” ซึ่งเป็นการยอมรับว่าอัลเลาะห์ เป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวและยอมรับว่าท่าน นบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูต เป็นคำปฏิญาณที่มุสลิมทุกคนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในสิ่งที่ อัลเลาะห์ และศาสนทูตใช้ และหลีกเลี่ยงในสิ่งที่ อัลเลาะห์ และศาสนทูตทรงห้าม

2. การละหมาดคือการเข้าเฝ้าพระเจ้าทั้งร่างกายและจิตใจที่สงบ การสรรเสริญและการวิงวอน เป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดถือว่าเป็นข้อบังคับที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เริ่มตั้งแต่บรรลุนิติภาวะเพื่อแสดงออกซึ่งความยำเกรงในพระองค์ โดย ละหมาดวันละ 5 เวลาและละหมาดร่วมกันในตอนบ่ายของวันศุกร์ การละหมาดร่วมกันในวันศุกร์ เป็นข้อบังคับให้มุสลิมละหมาดพร้อมกัน เพื่อช่วยพัฒนาความคิด ฟันฟูจิตใจให้มนุษย์รู้สึกสำนึกต่อสิ่งที่ได้ปฏิบัติ เพื่อให้มนุษย์อยู่ในหนทางที่ถูกต้อง เตือนใจให้รำลึกถึงพระเจ้าในทุก ๆ วันศุกร์ของสัปดาห์ ซึ่งมีความสำคัญเป็นพิเศษ ดังนี้ (1) เป็นเวลาที่พระเจ้าได้กำหนดให้มุสลิมแสดงความภักดีต่อพระองค์ร่วมกัน (2) เป็นการนัดหมายกันเพื่อจะได้ใคร่ครวญถึงเรื่องเกี่ยวกับจิตวิญญาณของตนในสัปดาห์ที่ผ่านมาและเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับสัปดาห์ที่กำลังจะมาถึง เหมือนกับคนที่กำลังดำเนินอยู่ในธุรกิจต่างๆ(3) เป็นการชุมนุมบรรดามุสลิมในอันที่จะสร้างความมั่นใจแก่ตัวเองและยืนยันหยัดพันระผูกพันทางศาสนาตลอดจนความมั่นคงทางสังคมบนรากฐานของศีลธรรมและจิตวิญญาณ(4) เป็นการแสดงให้เห็นว่ามุสลิมให้ความสำคัญอย่างไรกับการเชิญชวนของพระเจ้าที่อยู่นอกเหนือสิ่งอื่นใดทั้งปวง

เงื่อนไขของการละหมาด ผู้ละหมาดยังต้องคำนึงถึงเงื่อนไขของการละหมาดอีก 8 ประการ คือ

- ต้องปราศจากหะดัษใหญ่(การเคลื่อนอสุจิ การมีประจำเดือน)และหะดัษเล็ก(สิ่งสกปรกเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่นการถ่ายหนัก/เบา การผายลม เป็นต้น) และต้องมีน้ำละหมาด
- ร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม และสถานที่ละหมาด ต้องสะอาด

¹² ปริญวิทย์ อีสม่าแอลและคณะ, วิถีอิสลาม, 2540.

- ต้องปกปิดเอาเราะฮฺ กล่าวคือ ผู้ชายต้องปิดตั้งแต่สะดือถึงหัวหัวเข่า ผู้หญิงจะต้องปกปิดทั่วร่างกายยกเว้นมือและใบหน้า
- ต้องหันหน้าไปทางกิบละฮฺ
- ต้องรู้ว่าได้เวลาละหมาดแล้ว
- ต้องรับว่ามุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามการละหมาด
- ต้องไม่ตั้งใจเปลี่ยนการละหมาดเป็นอย่างอื่น
- ต้องห่างไกลจากสิ่งที่ทำให้เสียละหมาด

การอาบน้ำละหมาด คือ การชำระล้างทำความสะอาดโดยใช้น้ำที่สะอาดล้าง อวัยวะทั้งสี่คือใบหน้า มือรวมถึงแขน ศีรษะ และเท้า ด้วยวิธีการที่เฉพาะตามที่ได้บัญญัติในอิสลาม โดยต้องเรียงทำตามลำดับและขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ต้องล้างใบหน้า ซึ่งรวมถึงการบ้วนปากและสูดน้ำเข้าจมูก
- 2) ต้องล้างมือทั้งสองข้างพร้อมแขนจรดข้อศอก
- 3) ต้องลูบศีรษะ พร้อมด้วยใบหูทั้งสองข้าง
- 4) ต้องล้างเท้าทั้งสองข้างตลอดถึงข้อเท้า

3.การถือศีลอด การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ก็เพื่อให้มนุษย์ผู้ศรัทธามีความยำเกรงต่อพระเจ้า (อัลเลาะห์) ปลุกฝังความอดทน ไม่เห็นแก่ตัว ความซื่อสัตย์และให้มีจิตใจที่รู้จัก เสียสละ รู้จักปรับสภาพร่างกายตัวเอง นอกจากนี้การถือศีลอดยังฝึกให้มนุษย์มีระเบียบวินัย ความอดทนทั้งร่างกายและจิตใจ อดทนต่อความหิว อดทนในอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ และกระตุ้นให้มนุษย์มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคม ความเท่าเทียมกัน ความเป็นพี่น้องกัน ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้น จนถึงพระอาทิตย์ตกดินเป็นเวลา 1 เดือน ในเดือนรอมฎอน (เดือน 9 ทางจันทรคติของอิสลาม) โดยงดเว้นการบริโภคอาหาร น้ำดื่ม และร่วมประเวณี ซึ่งการถือศีลอดเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่อายุครบ 15 ปีขึ้นไปจะต้องปฏิบัติ แต่มีข้อยกเว้นสำหรับหญิงที่มีรอบเดือนและหลังคลอด บุคคลในระหว่างเดินทาง หญิงมีครรภ์ แม่ลูกอ่อน บุคคลที่มีสุขภาพไม่ปกติ มีโรคภัย คนชราและบุคคลที่ทำงานหนัก สำหรับคนที่ถือศีลอดในเดือนรอมฎอนไม่ได้ จะต้องชดเชยวันที่ขาดให้ครบถ้วนในภายหลัง

4. การบริจาค ซะกาตเป็นข้อกำหนดที่พระเจ้าประทาน แก่มุสลิมที่มีทรัพย์สินเงินทองครบจำนวนที่กำหนดจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิรับตามอัตรา อาจเปรียบเทียบกับภาษี หรือการเก็บภาษี 1 ใน 10 ของผลเก็บเกี่ยว การจ่าย ซะกาต สำหรับผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ครบจำนวนและครบรอบปี โดยการจ่าย ซะกาตมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน ยากจน ชัดสนในสังคมให้เขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อิสลามถือว่า จำนวนทรัพย์สินที่ถูกจ่ายเป็นทาน ซะกาต นั้น ยังความเจริญอกเผยให้แก่

ทรัพย์สินที่เหลือและยังเป็นการชำระกิเลสของผู้บริจาคอีกด้วย นอกจากนั้นยังทำให้ มนุษย์ไม่เห็นแก่ตัว ละโมภ จนทำให้เกิดความแตกร้างในสังคมและปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้มีสิทธิ์ในการรับ ษะ กาด ก็จะมีความรู้สึกมั่นคงและมีส่วนร่วมในสังคม

5. การบำเพ็ญอภัยการประกอบพิธีอภัย ณ บัณฑลลธั แห่งนครมัคกะห์ ประเทศ ษาคูดิอาระเบีย สำหรับผู้ที่มีความสามารถเดินทางไปได้ทั้งสภาพร่างกาย จิตใจที่สมบูรณ์ ฐานะทาง การเงิน เมื่ออายุครบเกณฑ์ที่มีความรับผิดชอบได้จะต้องไปทำอภัยอย่างน้อยหนึ่งครั้งในชีวิต อันเป็น การปฏิบัติศาสนกิจร่วมกันของพี่น้องมุสลิมทั่วโลก ในพิธีกรรมยังช่วยขัดเกลาจิตใจ ทั้ง กาย วาจา และใจ เป็นการสะสมความดีเพิ่มขึ้นใหม่

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ¹³

รายงานการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ แบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น 3 ประเภท ตาม เกณฑ์อายุคือ

ผู้สูงอายุวัยต้น (Young Old) ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-69 ปี
 ผู้สูงอายุวัยกลาง (Medium Old) ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 70-79 ปี
 ผู้สูงอายุวัยปลาย (Old Old) หรือ Oldest Old ได้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 80 ปี
 ขึ้นไป

โดยมีการแบ่งผู้สูงอายุตามลักษณะของมนุษย์ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การสูงอายุตามวัย (Chronological aging) หมายถึง การสูงอายุตามปี ปฏิทินโดยการ นับวัน เดือน ปีที่เกิด
2. การสูงอายุตามสภาพร่างกาย (Biological aging) หมายถึง การสูงอายุนับจากการ เปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย และกระบวนการหน้าที่ที่ ปรากฏ ที่มีอายุเพิ่มขึ้น
3. การสูงอายุตามสภาพจิตใจ (Psychological aging) หมายถึง การสูงอายุนับจากการ เปลี่ยนแปลงในหน้าที่ของการรับรู้ แนวคิด ความจา การ เรียนรู้ เซวณปัญญาและลักษณะบุคลิกภาพ ที่ปรากฏในระยะต่างๆ ของชีวิตแต่ละคนที่มี อายุเพิ่มขึ้น
4. ความสูงอายุตามสภาพสังคม (Sociological aging) หมายถึง ความสูงอายุนับจากการ เปลี่ยนแปลง บทบาทหน้าที่ สภาพบุคคลในระบบ สังคม เช่น ครอบครัว หน่วยงาน เป็นต้น

¹³ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550

2.2 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2.2.1 เมืองน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)¹⁴

แนวคิดเมืองน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุมีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้

1. สภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร
2. ระบบขนส่งมวลชน
3. ที่อยู่อาศัย
4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม
5. การยอมรับจากสังคม
6. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน
7. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร
8. การสนับสนุนของชุมชนและการบริการด้านสุขภาพ

จากองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านนี้พบว่าเมืองที่ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับเล็ก และสภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร และระบบขนส่งมวลชน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับชุมชน/เมือง เพื่อให้การพัฒนาเมืองต้นแบบที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ดังนั้นการวิจัยต้องครอบคลุมลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับเมือง 3 ด้านนี้

1. สภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร (Outdoor space and building) ลักษณะสภาพแวดล้อมบริเวณภายนอกอาคารและตึกอาคารนั้น มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตรวมถึงความสามารถของคนชราในการเดินทาง ซึ่งลักษณะหลักๆ ของเมืองน่าอยู่และสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่คุณภาพชีวิต ความง่ายต่อการใช้งานและการเข้าถึง และความปลอดภัย โดยมีลักษณะของเมืองน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมที่น่าพอใจ และสะอาด ลักษณะของเมืองที่น่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุประการหนึ่งคือสภาพแวดล้อมที่เงียบสงบ ปราศจากเสียงรบกวนและกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญอย่างมาก

2) ความสำคัญของบริเวณที่เป็นธรรมชาติการที่มีบริเวณที่เป็นธรรมชาติหรือสวนนั้นเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เมืองมีลักษณะที่เป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ แต่อย่างไรก็ตามบริเวณที่เป็นธรรมชาติหรือสวนนั้นผู้สูงอายุต้องสามารถเข้าถึงและใช้งานบริเวณดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹⁴ World Health Organization, *Global age-friendly cities: A guide* (World Health Organization, 2007).

3) บริเวณพักผ่อนควรมีเก้าอี้มานั่งเพียงพอ มีที่นั่งพักภายนอกอาคารในบริเวณสวน จุดรับส่งโดยสารและบริเวณสาธารณะ โดยควรติดตั้งที่นั่งดังกล่าวในระยะที่เหมาะสม

4) ทางเดินที่เป็นมิตรต่อผู้ใช้งานทุกวัย สภาพของทางเดินมีผลกระทบต่อการใช้งาน ทางเดินที่แคบขรุขระ แตก มีขอบสูง แออัด หรือมีสิ่งกีดขวางเป็นปัญหาต่อผู้สูงอายุและคนพิการ ในการใช้งานทางเดิน โดยมีข้อเสนอแนะปรับปรุง การออกแบบและบำรุงรักษาทางเดิน ดังต่อไปนี้

- ทางเดินที่ราบเรียบแบบมีพื้นผิวชนิดกันลื่น
- ทางเดินที่มีความกว้างเพียงพอเพื่อรองรับคนที่นั่งรถเข็น
- ทางเดินที่มีทางลาดเชื่อมต่อกับระดับถนน
- ทางเดินที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง เช่นคนขายของริมถนน รถจอด หรือต้นไม้
- ทางเดินที่ให้ความสำคัญกับการใช้งานและเข้าถึงของผู้คน

5) ทางข้ามถนนที่ปลอดภัย ความปลอดภัยของทางข้ามถนนเป็นหนึ่งในหัวข้อหลักของเมืองน่าอยู่สำหรับผู้สูงอายุ

6) การเข้าถึงและการใช้งาน ทั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่ด้อยพัฒนา ประชากรคิดว่าเมืองของพวกเขาไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับประชากรที่อายุมาก ซึ่งวิธีแก้คือการให้ความรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุแก่คนออกแบบผังเมือง และสถาปนิกทั่วไป

7) สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ความรู้สึกที่ปลอดภัยและมั่นคงในสภาพแวดล้อมของเมืองนั้นมีผลอย่างมากต่อผู้คนที่จะสัญจรไปมาในเมืองนั้นๆ ซึ่งในทางอ้อมอาจมีผลกระทบต่อความสามารถของผู้คนในการพึ่งพาตัวเอง สุขภาพของผู้คน ความสามัคคีปรองดองของผู้คนในสังคม และสุขภาพจิตของผู้คน

8) ทางเดินออกกำลังกายและทางจักรยาน ทางเดินออกกำลังกายและทางจักรยานมีประโยชน์ต่อการพัฒนาสุขภาพและสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับผู้คนทุกๆ วัย แต่ก็มีภัยอันตรายเช่นกัน คนขี่จักรยานถือว่าเป็นอันตรายต่อผู้สูงอายุและมีข้อเสนอว่าควรมีการแยกเส้นทางสำหรับคนที่เดินและคนขี่จักรยาน ทางเดินควรมีพื้นผิวที่ราบเรียบ ไม่ขรุขระและควรเข้าถึงได้ง่าย โดยบริเวณทางเดินนั้นควรรองรับความกว้างของรถเข็น มีระบบทางเดินซึ่งรองรับการสัญจรไปมาอย่างอิสระ และในที่จอดรถควรมีทางเดินสำหรับคนเดินโดยเฉพาะเพื่อความปลอดภัยของคนที่ไม่เดินไปที่จอดรถ

9) ตึกอาคารที่มีลักษณะเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ

10) ห้องสุขาสาธารณะ การติดตั้งห้องสุขาที่มีความสะอาด ในจุดที่เหมาะสม มีป้ายชี้แจง ข้อมูลที่เด่นชัด และรองรับผู้สูงอายุและคนพิการนั้นถือว่าเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ที่มีลักษณะเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ

11) ลูกค้ำผู้สูงอายุร้านค้าบริการต่างๆ ตั้งอยู่ใกล้ที่พักอาศัยของผู้สูงอายุและผู้สูงอายุสามารถ เข้าถึงได้ง่าย

2. ระบบขนส่งมวลชน (Transportation) ระบบขนส่งที่สามารถเข้าถึงได้ ใช้งานง่ายและไม่ แพงเกินไป เป็นปัจจัยหลักต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ จนอาจกล่าวได้ว่าระบบขนส่งเป็นตัวกำหนดชีวิตของผู้สูงอายุก็ได้

1) การเข้าถึงและใช้งาน ในหนึ่งเมือง อาจมีระบบขนส่งหลายๆ แบบ เช่นรถเมล์สาธารณะ รถไฟฟระราง รถตุ้รถบริการเพื่อคนพิการ และรถแท็กซี่ซึ่งผู้สูงอายุต้องสามารถเข้าถึงและใช้งานได้

2) ค่าใช้จ่าย เป็นปัจจัยหลักของผู้สูงอายุในการใช้ระบบขนส่ง ดังนั้นระบบขนส่งควรเป็น ระบบที่ผู้ใช้งานทุกประเภทสามารถออกค่าใช้จ่ายระบบขนส่งนั้นๆ ได้โดยอัตราค่าบริการต้องมีความ สม่าเสมอ และมีการชี้แจงถึงอัตราค่าบริการอย่างชัดเจน

3) ความน่าไว้วางใจ และความถี่ของบริการ การที่มีระบบขนส่งที่น่าไว้วางใจและมีบริการที่ถี่ พอสำหรับผู้ถือเป็นคนลักษณะที่เป็นมิตรต่อการใช้งานของผู้สูงอายุ

4) จุดหมายปลายทาง ประสิทธิภาพการใช้งานบริการขนส่งขึ้นอยู่กับว่าบริการดังกล่าวจะ สามารถนำพาผู้ใช้ไปยังที่ที่อยากไปได้หรือไม่จุดที่พิจารณาว่าเป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับผู้สูงวัยควรมี ดังนี้ ระบบขนส่งต้องมีจุดหมายปลายทางสำหรับผู้สูงอายุที่ครอบคลุมไปถึงสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น โรงพยาบาล สถานีนอนามัยสวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ธนาคาร และที่อยู่อาศัย โดยทุกๆ พื้นที่ใน เมืองนั้นต้องมีระบบขนส่งเชื่อมต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงบริเวณรอบๆ เมือง และระหว่าง เมืองด้วย และระบบการเชื่อมต่อระหว่างบริการขนส่งต่างๆ ต้องมีประสิทธิภาพเช่นกัน (เช่นระหว่าง รถเมล์โดยสารและรถไฟ)

5) พาหนะขนส่งที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ พาหนะขนส่งควรเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย โดยมีพื้น เตี้ย ขึ้นบันไดไม่สูง และมีเก้าอี้ที่นั่งที่กว้าง มีความสะอาดและได้รับการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึง มีป้ายชี้แจงข้อมูลที่เด่นชัดโดยควรชี้แจงหมายเลขรถ และจุดหมายปลายทางอย่างชัดเจน

6) บริการพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุซึ่งรวมถึงคนพิการที่ไม่สามารถใช้งานบริการขนส่ง ได้อย่างมีประสิทธิภาพอาจต้องการบริการชนิดพิเศษต่างๆ โดยควรจัดให้มีบริการพาหนะขนส่งที่เป็น มิตรกับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ

7) การจัดระดับความสำคัญของผู้ที่ได้นั่ง ควรจัดให้ที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุและผู้โดยสารอื่นๆ ควรเคารพกฎให้ผู้สูงอายุได้นั่งในที่ดังกล่าว

8) คนขับรถโดยสาร คนขับรถโดยสารควรให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุเป็นหลัก โดยคนขับรถโดยสารควรมีความเคารพ ทำตามกฎจราจร รอให้ผู้โดยสารนั่งก่อนออกรถ และจอดชิดกับขอบถนน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถขึ้น-ลงรถได้ง่ายและปลอดภัย นอกจากนี้ พนักงานระบบขนส่งอื่นๆ เช่น พนักงานเคาน์เตอร์ควรได้รับการอบรมดังกล่าวเช่นกัน

9) ความปลอดภัย และความสะอาดสบาย ในเวลาที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่นผู้สูงอายุมักได้รับผลกระทบ เนื่องจากกว่ามีการผลักดันของผู้โดยสารบนตัวรถ บริเวณรอโดยสาร และเวลาขึ้น-ลงรถ

10) สถานี และจุดรับส่งผู้โดยสาร จุดรับส่งผู้โดยสารควรอยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ และจัดที่นั่ง มีหลังคาครอบคลุม สะอาด ปลอดภัย และมีความสว่างเพียงพอ ตัวสถานีต้องจัดให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ง่ายและอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม โดยควรมีทางลาด บันไดเลื่อน ลิฟต์โดยสาร ห้องสุขา และป้ายชี้แจงข้อมูลที่เด่นชัด รวมถึงพนักงานสถานีควรมีความเคารพ และสามารถช่วยเหลือผู้โดยสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11) รถแท็กซี่รวมถึงรถรับจ้าง ต้องมีค่าโดยสารไม่สูงเกิน สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ค่อยมีรายได้ และตัวรถนั้นควรเข้าใช้งานง่ายมีความสะอาดสบาย โดยต้องสามารถรองรับรถเข็น และไม่ทำชนิดคู่ได้

12) ระบบขนส่งสาธารณะ ระบบขนส่งสาธารณะในที่นี่หมายถึงบริการขนส่งภาคเอกชนซึ่งไว้รองรับการใช้งานในกรณีต่างๆ ควรมีบริการรับส่งผู้สูงอายุไปยังจุดหมายปลายทางที่มีความสำคัญเป็นพิเศษเช่นโรงพยาบาล

13) บริการข้อมูล ควรจัดให้มีบริการข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบขนส่งและบริการขนส่งต่างๆ โดยตารางเวลาขนส่งต้องง่ายต่อการอ่านและบ่งบอกถึงสายบริการที่มีพาหนะรองรับผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงตารางเวลาได้ง่าย

14) สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการขับรถของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุอาจต้องการที่จะขับรถไปมาเองโดยไม่พึ่งระบบขนส่ง ดังนั้นถนนต้องได้รับการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ มีความกว้างและมีความสว่างเพียงพอ อุปกรณ์ชะลอจราจรควรมีประสิทธิภาพ ทางแยกควรมีสัญญาจราจรและป้ายบอกทาง ท่อระบายน้ำต้องมีการปิดปากท่อและป้ายต่างๆ ควรเด่นชัด

15) ความเคารพต่อคนขับสูงอายุควรมีการอบรมผู้สูงอายุในเรื่องการขับที่รถยนต์

16) การจอดรถ ช่องจอดรถสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุควรตั้งอยู่ใกล้เคียงกับตึกอาคาร และจุดรับส่งผู้โดยสาร และค่าใช้จ่ายในการจอดรถไม่ควรแพงเกินไป

3. ที่อยู่อาศัย (Housing) ที่อยู่อาศัยเป็นองค์ประกอบสำคัญของความปลอดภัย และความเป็นอยู่ของคน ที่อยู่อาศัยจึงเป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง ในด้านของโครงสร้าง การออกแบบทำเลที่ตั้งและทางเลือกต่าง ๆ ที่อยู่อาศัยมีส่วนสัมพันธ์กับชุมชนและบริการทางสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ องค์ประกอบของที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม มีดังนี้

1) ความสามารถในการจ่าย เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของเมืองต่าง ๆ ว่า ราคาของที่อยู่อาศัยเป็นประเด็นสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้สูงอายุในการเลือกทำเลที่ตั้งและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ที่อยู่อาศัยควรมีราคาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ สามารถจ่ายได้โดยไม่ต้องร้อน

2) บริการที่จำเป็น ควรจัดให้มีบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ และเป็นราคาที่คนทุกช่วงวัยสามารถจ่ายได้

3) การออกแบบ ที่อยู่อาศัยที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุอยู่ได้อย่างสุขสบายนั้น ควรประกอบด้วย ที่อยู่อาศัยก่อสร้างด้วยวัสดุที่เหมาะสมและมีโครงสร้างที่แข็งแรงมั่นคง มีพื้นที่ใช้สอยภายในที่จะให้ผู้สูงอายุเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ และมีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยมีพื้นผิวที่เรียบ ทางเดินที่กว้างพอสำหรับรถเข็น

4) การปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในบ้านเดิมได้อย่างสุขสบาย

5) การบำรุงรักษา มีบริการให้การบำรุงรักษาที่มีราคาเหมาะสมที่ผู้สูงอายุสามารถจ่ายได้ โดยที่อยู่อาศัยของรัฐ ที่อยู่อาศัยแบบเช่า และพื้นที่ส่วนกลาง ต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา

6) การอยู่อาศัยในที่เดิม ที่อยู่อาศัยอยู่ในทำเลที่ใกล้กับบริการและสาธารณูปการต่าง ๆ มีบริการที่มีราคาเหมาะสม เพื่อเอื้อให้ผู้สูงอายุอยู่อาศัยในที่เดิมได้

7) ความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีการออกแบบการอยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุได้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในทุก ๆ ด้าน

8) ทางเลือกของการอยู่อาศัย มีทางเลือกในการอยู่อาศัยที่หลากหลาย และมีราคาที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และคนพิการ ภายในพื้นที่ต่าง ๆ ของเมือง ผู้สูงอายุได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกที่มีให้อย่างชัดเจนถูกต้อง มีที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่เพียงพอและจ่ายได้ในพื้นที่ มีความหลากหลายของการให้บริการที่เหมาะสม สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุรวมอยู่ในชุมชน ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโดยรอบ

9) สภาพแวดล้อมการอยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยไม่แออัดหนาแน่น ผู้สูงอายุมีความสุขสบายในสภาพแวดล้อมรอบตัว ที่อยู่อาศัยไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ

2.2.2 แนวคิดการให้ผู้สูงอายุอาศัยในที่เดิม (Aging in place)¹⁵

แนวคิดการให้ผู้สูงอายุอาศัยในที่เดิม เป็นการให้บริการผู้สูงอายุโดยแนะนำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอายุแล้วอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยเดิม และให้มีบริการเพื่อช่วยเหลือได้ในกรณีที่เกิดปัญหาสุขภาพขึ้น ซึ่งทางเลือกทั่วไปในการรักษาพยาบาล คือ การให้ผู้สูงอายุเป็นฝ่ายไปหาเพื่อรับการรักษาคือต้องย้ายที่อยู่ไปยังสถานที่ที่สามารถให้การรักษาพยาบาลได้ แต่โดยความเป็นจริงแล้วผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 90 ต้องการอาศัยอยู่ในที่เดิม ซึ่งผู้สูงอายุรู้สึกว่าจะตนเองสามารถฟื้นตัวได้ดีกว่า ผู้สูงอายุบางส่วนปฏิเสธที่จะเข้ารับการผ่าตัดเพราะกลัวว่าจะต้องย้ายออกจากที่อยู่เดิม ปัญหาที่ผู้สูงอายุต้องเผชิญเมื่อมีอายุมากขึ้นนั้นมีอยู่หลายประการ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านจิตใจ

แนวคิดการให้ผู้สูงอายุอาศัยในที่เดิม เริ่มได้รับความสนใจในช่วงกลางทศวรรษ 1980 แนวคิดนี้ได้รับการมองว่า จะเป็นทางเลือกสำหรับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นในการจัดหาที่อยู่อาศัยในรูปแบบอื่นให้กับผู้สูงอายุ แนวคิดการให้ผู้สูงอายุอาศัยในที่เดิมจะได้รับความช่วยเหลือโดยการเพิ่มแหล่งการสนับสนุนผู้สูงอายุซึ่งยังคงอยู่ที่บ้าน และในขณะเดียวกันก็สร้างบรรยากาศที่จะทำให้ครอบครัว ญาติ และเพื่อน เพิ่มการสนับสนุนแบบไม่เป็นทางการให้กับผู้สูงอายุให้มากขึ้น แนวคิดนี้ทำให้ผู้สูงอายุในประเทศพัฒนาแล้วรู้สึกผ่อนคลายความกังวลว่า จะมีทางเลือกที่ไม่ต้องเข้าไปใช้ชีวิตในสถานลักษณะเป็นสถาบันอย่างสถานดูแลผู้สูงอายุ (Nursing Home) แนวคิดนี้ได้นำไปสู่การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการอยู่อาศัย (Assisted Living Facilities - ALF) ในลักษณะที่มีการจัดให้มีห้องหรือห้องชุด (Apartment) ที่ผู้สูงอายุยังคงมีความเป็นส่วนตัว ขณะเดียวกันก็มีการจัดให้บริการการดูแลในด้านการรักษาพยาบาลและการช่วยเหลือในกิจกรรมในชีวิตประจำวันด้วย เช่น การอาบน้ำ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร หรือแม้แต่งานบ้านต่างๆ เมื่อเข้าสู่ปี 2000 การสร้างที่อยู่อาศัยในลักษณะนี้เกิดขึ้นและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีทั้งการสร้างที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่ที่รวมเอาสถานดูแลผู้สูงอายุ (Nursing Home) เอาไว้ด้วย และมีการให้บริการในแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยด้วย (Wilson, K.B., 2007) ซึ่งแนวคิดการสูงอายุอยู่ในที่เดมนี้นี้เป็นทัศนคติในเชิงการบูรณาการ ถูกมองว่าเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่จะทำให้ผู้สูงอายุได้รับความสุขและพึงพอใจ โดยยังคงสามารถดำรงชีวิตในชุมชนที่ได้อยู่อาศัยมาเป็นเวลานาน ทั้งนี้ ชุมชนและสังคมจะต้องสร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสร้างระบบให้คนที่อยู่ในละแวกเดียวกันและคนในชุมชน มีความเอื้ออาทรในการที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ และมี

¹⁵ Drue Lawlor and Michael A Thomas, *Residential design for aging in place* (John Wiley & Sons, 2008).

บริการต่างๆในระดับท้องถิ่นและชุมชนที่มีความหลากหลาย ครอบคลุมเรื่องต่างๆ ที่จะสนองต่อผู้ที่เข้าสู่วัยของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิต ความต้องการ และความคาดหวัง เช่น การเดินทางแหล่งซื้อของใช้จำเป็น การพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการ ฯลฯ โดยผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่มีบรรยากาศของความเป็นมิตรและเอื้ออาทร ซึ่งปัญหาสำคัญของการดำเนินการตามแนวคิดในกลุ่มนี้ คือ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีคิดในเรื่องที่อยู่อาศัยและสภาวะแวดล้อมของชุมชนและสังคม ไปสู่สิ่งที่เรียกว่า การออกแบบสำหรับคนทุกกลุ่ม (Design-for-all) และสิ่งแวดล้อมสำหรับการดำเนินชีวิตสำหรับคนทุกกลุ่ม (Living Environment for All) ด้วย นอกจากนี้ ความคิดในเชิงบูรณาการนี้ยังชี้ให้เห็นว่า การให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในชุมชนเดิม จะทำให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้คนในกลุ่มอายุต่างๆ ได้มีปฏิสัมพันธ์กัน และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนต่างรุ่นอายุก็จะมีผลต่อบุคคล ดังนั้นการเอื้ออำนวยให้คนสามารถต่อเติมหรือปรับที่อยู่อาศัย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่ร่วมกับคนรุ่นลูกหลานได้จึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการสนับสนุน

2.3 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

2.3.1 Universal Design การออกแบบเพื่อทุกคน¹⁶

Universal Design หรือ การออกแบบเพื่อทุกคน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาติ เผยแพร่และส่งเสริมด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม การสร้างอาคารสถานที่และสิ่งของต่างๆ เพื่อให้ทุกคนในสังคมสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน โดยไม่ต้องมีการออกแบบดัดแปลงพิเศษหรือเฉพาะเจาะจงเพื่อบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ

หลักการของ Universal Design 7 ประการ

1) การใช้งานอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable use) บุคคลที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีลักษณะทางกายภาพและประสิทธิภาพของร่างกายที่แตกต่างกัน หลักการนี้เพื่อสนับสนุนเกิดความเท่าเทียมกันในการใช้งานของผู้ใช้งานที่ต่างเพศ ต่างวัย ต่างความสามารถ ต่างสภาวะทางกาย ให้ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม

2) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนการใช้งาน (Flexibility in use) การออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่ายเพื่อให้เหมาะสมต่อการใช้งาน

¹⁶ รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์, "คู่มือการออกแบบเพื่อทุกคน = Universal design guide book," (2551).

3) เรียบง่ายและใช้งานได้ด้วยตนเอง (Simple and intuitive) การออกแบบต้องทำให้ทุกคนสามารถเข้าใจการใช้งานได้โดยไม่ต้องซับซ้อน สามารถใช้งานได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นในการใช้งาน

4) ข้อมูลสารสนเทศสื่อความหมายเข้าใจได้ (Perceptible information) ให้ข้อมูลที่เข้าใจได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องอาศัยการรับรู้ทางร่างกายมากเกินไป

5) ทนต่อความผิดพลาด (Tolerance for error) ควรออกแบบให้มีระยะเผื่อ เพื่อในกรณีที่เกิดความผิดพลาดในการใช้งาน ผู้ใช้งานจะได้ปลอดภัยหรือ มีผลก่อให้เกิดอันตรายน้อยที่สุด

6) เบาแรง (Low physical effort) การออกแบบให้ทุกคนสามารถใช้งานได้สบายสามารถใช้ได้ด้วยความสามารถทางกายภาพต่ำ ไม่จำเป็นต้องออกแรงหรือใช้กำลังมากเพื่อจะใช้งาน

7) ขนาดและที่ว่างเพื่อการเข้าถึงและใช้ได้ (Size and space for approach and use) ขนาดที่พื้นที่ที่เหมาะสม จะทำให้เกิดความสะดวกสบายในการใช้งาน

2.3.2 แนวคิดถนนเพื่อชีวิต¹⁷

ภายในชุมชนแต่ละชุมชน ควรจัดทำสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตนเอง ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อให้ มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดี แนวคิด ถนนเพื่อชีวิต สามารถแบ่งได้ 2 แบบ คือ

1. ถนนที่ผู้คนที่สามารถที่จะได้รับความสะดวกสบายในการใช้งานแม้ว่าจะมีอายุมากขึ้น
2. ถนนที่คนทุกเพศทุกวัย (สมาชิกทุกคนในสังคม) สามารถใช้งานได้อย่างไร้กังวล โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีอาการสมองเสื่อม

แนวความคิดเรื่องถนนเพื่อชีวิตนั้นเหมาะสมอย่างยิ่งในการออกแบบที่รวมสิ่งอำนวยความสะดวกบริการ และสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถใช้งานได้ร่วมกัน ไม่ว่าจะมียุหรือความสามารถอย่างไร ในบางครั้งก็เรียกการออกแบบนี้ว่า การออกแบบสำหรับทุกคน (Universal design or design for all) ซึ่งแบ่งได้เป็นสองด้านคือ

1. การออกแบบสำหรับการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ
2. การออกแบบเพื่อที่จะให้ผู้ไร้ความสามารถที่จะเข้ามามีชีวิตร่วมในสังคมได้

ผู้สูงอายุจะใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ตั้งอยู่ระหว่างบ้านหรือร้านค้าบ่อยๆ และจะไปสถานพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ โดยหลักการออกแบบคือ การตั้งร้านค้า ป้ายรถเมล์ สถานพยาบาล และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ในระยะ 10 นาที หรือ 800 เมตรของการเดินเท้า อย่างไรก็ตามการคำนวณ

¹⁷Elizabeth Burton, Lynne Mitchell, and MES Lynne Mitchell, *Inclusive urban design: Streets for life* (Elsevier, 2006).

2.3.3 ทฤษฎีกิจกรรม(Activity Theory)

พัฒนาขึ้นโดย Robert Havighurst ใน พ.ศ. 1960 ได้อธิบายถึงสถานภาพทางสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ในทางบวก ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ กล่าวคือเมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น สถานภาพและบทบาททางสังคมจะลดลง แต่บุคคลยังมีความต้องการทางสังคมเหมือนในวัยกลางคน ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อความสุขและการมีชีวิตที่ดีเช่นเดียวกับวัยผู้ใหญ่ และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจได้ สำหรับคำว่ากิจกรรมตามแนวคิดนี้หมายถึง กิจกรรมต่างๆนอกเหนือจากกิจกรรมที่บุคคลปฏิบัติต่อตนเอง นั่นคือกิจกรรมที่บุคคลปฏิบัติต่อเพื่อนฝูง ต่อสังคมหรือชุมชน ซึ่งกิจกรรมต่างๆที่ผู้สูงอายุ ที่ผู้สูงอายุปฏิบัติจะทำให้รู้สึกว่าคุณค่า และยังเป็นประโยชน์ต่อสังคม สาระของทฤษฎีนี้อธิบายได้ว่า การมีกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นการมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและจำเป็น

นอกจากนี้ทฤษฎีกิจกรรมยังเชื่อว่า ผู้สูงอายุจะมีความสุข ความพึงพอใจในชีวิตเมื่อได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องจากที่เคยทำมาในอดีต จนเป็นวิถีชีวิตในปัจจุบัน สำหรับกิจกรรมนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมไม่มีรูปแบบ (Informal activity) กิจกรรมมีรูปแบบ (Formal activity) กิจกรรมทำตามลำพัง (Solitary)

กิจกรรมไม่มีรูปแบบ (Informal activity) เป็นกิจกรรมของผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ทั้งในครอบครัวและสังคม ไม่มีการกำหนดรูปแบบเวลาและการปฏิบัติที่แน่นอนชัดเจน ระยะเวลาความใกล้ชิดกันมีผลต่อการร่วมกิจกรรม คนอาศัยอยู่บ้านใกล้กันจะมีกิจกรรมร่วมกันมากกว่าคนที่บ้านห่างไกลกัน มีการนัดพบสังสรรค์กัน มีกิจกรรมนันทนาการในกลุ่มเดิมเสมอ

กิจกรรมที่มีรูปแบบ (Formal activity) เป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุเข้าร่วมในองค์กร สมาคม ชมรมหรือกลุ่มต่างๆ มีรูปแบบกิจกรรมชัดเจน ซึ่งกำหนดโดยผู้สูงอายุเอง หรือเจ้าหน้าที่องค์กรนั้นๆ เป็นกิจกรรมภายนอกครอบครัว ซึ่งผู้สูงอายุมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ประเภทกิจกรรมที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจร่วมด้วยมากมี 6 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมอาชีพบำบัด (Occupation therapy) กิจกรรมนันทนาการบำบัด (Recreation therapy) กิจกรรมบำบัดด้วยหนังสือ (Biblio therapy) กิจกรรมทางศาสนา (Religion therapy) กิจกรรมอาสาสมัคร (Volunteering) กิจกรรมการออกกำลังกาย (Physical exercise)

กิจกรรมทำตามลำพัง (Solitary) เป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำได้ลำพัง โดยธรรมชาติ บุคคลอาจจะต้องการเวลาเพื่ออยู่คนเดียวตามลำพัง และทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น งานอดิเรก การนอนพักผ่อน

ทฤษฎีกิจกรรมเป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าผู้สูงอายุจะมีชีวิตเป็นสุขได้นั้น ควรมีกิจกรรมทางสังคม ตามสมควร หรือมีกิจกรรมตามบทบาทของตนเองที่ดำรงอยู่ เช่น การมีงานอดิเรกหรือการเป็นสมาชิก กลุ่มสมาคม

2.3.4 ทฤษฎีการถอยห่าง (Disengagement Theory)

เป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นครั้งแรกราวปี 1950 กล่าวถึงผู้สูงอายุเกี่ยวกับการถอยห่างออกจากสังคม โดย Elaine Cummings and Willam Henry ที่พิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งแรกใน Growing old :The Process of Disengagement เมื่อปี 1961 มีใจความว่าผู้สูงอายุและสังคมจะลดบทบาทซึ่งกันและกัน อย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความต้องการของร่างกายและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากยอมรับว่าตนเองมีความสามารถลดลง สุขภาพเสื่อมลงจึงถอยหนีจากสังคมเพื่อลดความเครียดและรักษาพลังงานพอใจกับการไม่เกี่ยวข้องกับสังคมต่อไป เพื่อถนอมสภาพและบทบาทของตนให้แก่ชนรุ่นหลัง ซึ่งระยะแรกอาจมีความวิตกกังวลอยู่บ้างในบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปและค่อย ๆ ยอมรับการไม่เกี่ยวข้องกับสังคมต่อไปได้ในที่สุด อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้อธิบายโดยกล่าวด้วยว่าโดยปกติแล้วบุคคล จะพยายามผสานอยู่กับสังคมให้นานเท่าที่จะทำได้ เพื่อเป็นการรักษาสมดุลทั้งด้านร่างกายจิตใจ และอารมณ์ ก่อนที่บทบาทของตนเองจะแคลงเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น โดยสรุปกระบวนการถอยห่างเป็น กระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้ เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป เป็นสิ่งที่มีอาจ หลีกเลี่ยงได้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ผู้สูงอายุถึงพอใจเป็นสากลของทุกสังคม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติ เพื่อรักษาสมดุลของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการถอยห่างของผู้สูงอายุได้แก่ กระบวนการ ชราที่มีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล, สภาพสังคมและความเชื่อมโยงของอายุที่เพิ่มขึ้น จะเห็นได้ ว่าทฤษฎีการถอยห่าง และทฤษฎีกิจกรรมจะมีความขัดแย้งกัน ซึ่ง Bernice Neugarten และคณะได้ ศึกษาเพื่อหาข้อขัดแย้งทั้งสองทฤษฎีแล้วพบว่า การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ มีความสุข และมีกิจกรรม ร่วมกันนั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและแบบแผนชีวิตของแต่ละบุคคลที่ผ่านมา ผู้ ที่มีบทบาทในสังคมชอบเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ก็ต้องการที่จะร่วมกิจกรรมต่อไป ส่วนผู้ที่ชอบ สันโดษไม่เคยมีบทบาทใดในสังคมมาก่อน ก็ย่อมที่จะแยกตัวเองออกจากสังคมเมื่ออายุมากขึ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

2.4.1 แนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ¹⁸

การออกแบบด้านสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยให้ผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงแนวคิด 4 หัวข้อในด้านการใช้งานจริง คือ

- 1) **มีความปลอดภัยทางกายภาพ (Physical Safety)** ผู้สูงอายุมีข้อจำกัดทางร่างกายมากกว่าวัยอื่น ๆ และมีความเปราะบางทางร่างกายมาก จึงต้องการ ลักษณะทางกายภาพที่มีความปลอดภัยสูง เช่น อาคารควรมีแสงสว่างเพียงพอ พื้นไม่เปลี่ยนระดับ พื้นไม่ลื่น มีราวจับในห้องน้ำ มีสัญญาณเรียกขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน เป็นต้น
- 2) **สามารถเข้าถึงได้ง่าย (Accessibility)** ผู้สูงอายุอาจมีความแข็งแรงของร่างกายที่ไม่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวบางอิริยาบถ จึงควรทำพื้นที่ที่ ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น มีทางลาดสำหรับผู้พิการ ผู้ใช้รถเข็น ผู้มีความสูงที่เหมาะสม หยิบของได้ สะดวกโดยไม่ต้องก้มหรือปีนป่าย
- 3) **สามารถสร้างแรงกระตุ้น (Stimulation)** ผู้สูงอายุอาจมีสภาพจิตใจที่ซึมเศร้าได้ง่าย ดังนั้น ที่อยู่อาศัยที่สามารถสร้างแรงกระตุ้นทางจิตใจได้ จะทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตชีวา กระชุ่มกระชวย ไม่ซึมเศร้า เช่น การตกแต่งบ้านให้น่าสนใจ เข้าร่วมกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุแสดงความสามารถได้เต็มที่
- 4) **ดูแลรักษาง่าย (Low Maintenance)** ผู้สูงอายุมีความแข็งแรงของร่างกายที่ลดถอยลง อาจไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรมบางประเภท ดังนั้น การทำที่อยู่อาศัยที่ดูแลรักษาได้ง่ายจะสามารถแบ่งเบาปัญหาของผู้สูงอายุได้ เช่น พื้นที่บ้านพักอาศัย ขนาดเหมาะสม ไม่เล็กจนคับแคบ และไม่ใหญ่โตจนดูแลไม่ทั่วถึง เป็นภาระเรื่องการดูแลทำความสะอาด สะอาด พื้นทำความสะอาดได้ง่าย เบาลง

2.4.2 หลักการออกแบบบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุ¹⁹

นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายแล้ว เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยที่ดี ควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน เช่น สภาพสังคมไทยมักอยู่กันเป็น

¹⁸ รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์,(2546) มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุ

¹⁹ รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์, "ข้อเสนอแนะการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ," (2559).

ครอบครัวใหญ่ ญาติพี่น้องมักอยู่ใกล้ๆกัน ทางเลือกในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิมให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ น่าจะมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและสภาพจิตใจมากกว่าการจะย้ายท่านไปอยู่ที่อื่น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระยะและขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม ดังนี้

1) เฟอร์นิเจอร์

ระยะของเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ภายในบ้าน จึงต้องมีความสูง ความกว้าง สัมพันธ์กับสรีระที่เปลี่ยนไปด้วย เช่น ความสูงของตู้ลอย ความสูงของม้านั่ง ต้องปรับระดับให้เตี้ยลง ความสูงราวจับในห้องน้ำ, ทางเดิน ต้องมีระดับเตี้ยลง แต่ขนาดของเก้าอี้ ความสูงของประตูต้องกว้างขึ้น และหากผู้สูงอายุต้องใช้วีลแชร์ ความกว้างยิ่งต้องมากขึ้นกว่าผู้สูงอายุปกติทั่วไป

จากการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2550 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้สูงอายुर้อยละ 10.3 เคยหกล้ม มีสาเหตุเกิดจากการสะดุดสิ่งกีดขวาง พื้นต่างระดับ พื้นลื่น มีอาการหน้ามืดตบก้นได้ เป็นต้น โดยจะหกล้มภายนอกบ้านมากกว่าภายในบ้าน ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกบ้านก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน

2) ห้องน้ำ

ห้องน้ำสวยหรู มักจะใช้วัสดุมีราคาแพงเช่น หินอ่อน หินแกรนิต

- มีการเล่นระดับเพื่อเพิ่มความน่าสนใจยิ่งขึ้น มีอ่างอาบน้ำสำหรับพักผ่อนแช่ตัว
- การประดับไฟแบบแสงสลัวๆ ดูลึกลับ น่าค้นหา หรือใช้พื้น-ผนังสีเข้ม

การตกแต่งเหล่านี้ มักจะถูกใจคนหนุ่มสาว แต่สำหรับผู้สูงอายุนั้นควรหลีกเลี่ยงการตกแต่งข้างต้นเพราะจะเพิ่มความเสี่ยงในการหกล้มภายในห้องน้ำ ทั้งพื้นลื่นพื้นเปลี่ยนระดับ แสงสว่างไม่เพียงพอ ทั้งนี้ควรเพิ่มราวจับบริเวณข้างชักโครก หรือเพิ่มเก้าอี้นั่งอาบน้ำ เพื่อความปลอดภัยยิ่งขึ้น

3) บันได

บันไดที่ไม่มีลูกตั้ง มักจะดูสวยงาม โปรงโล่ง แต่ไม่เหมาะกับผู้สูงอายุอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจทำให้ผู้สูงอายุก้าวพลาดและหกล้มได้ อีกทั้งบันไดบ้านเรือนไทย หรือบันไดบ้านในชนบทนั้น มีความชันมาก ลูกนอนหรือขั้นเหยียบแคบ เป็นความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน บันไดที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุนั้น เรียกว่า “บันไดสบาย”

บันไดสบาย ให้ความหมายครอบคลุมถึงอิริยาบถของ “ท่าเดินผู้สูงอายุ” (Senile Gait) โดยจะเดินก้าวสั้นๆและช้าลงช่วงเวลาที่เท้าทั้งสองข้างแตะพื้นพร้อมๆกัน ในขณะที่เดินเท้ากางออกจากกัน

มากกว่าปกติ หลังงอและตัวเอนไปข้างหน้าเล็กน้อย แขนงอกและแกว่งน้อยเวลาหมุนตัวเลี้ยว ลำตัวจะแข็ง และมีการบิดของเอวน้อย ดังนั้นบันไดที่ผู้สูงอายุจะเดินสบายควรมีลักษณะดังนี้

- ลูกนอนหรือขั้นเหยียบ กว้างประมาณ 30 ซม.หรือเหยียบแล้วเสมอกับฝ่าเท้า ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม.
- สีของลูกนอนและลูกตั้งควรเป็นสีตัดกัน เพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- ไม่มีจุกบันไดที่ยื่นแหลมออกมา หรือยื่นออกมาได้ไม่เกิน 2 ซม.
- มีราวจับกลม สูงจากพื้น 90 ซม. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 40 มม.หรือ 1.5 นิ้ว เพื่อให้จับได้แน่น กำได้พอดีมือ
- ขั้นบันได สีสว่าง มีแสงสว่างเพียงพอ

4) การปรับเปลี่ยนพื้นที่ภายนอกบ้าน

ทางเข้าบ้านมีชายคายื่น เพื่อป้องกันฝน และช่วยปรับแสงไม่ให้จ้าเกินไป เพราะสายตาผู้สูงอายุปรับตัวช้า อาจเกิดอาการหน้ามืดได้

- ทางเข้าบ้านควรมีที่นั่งใส่รองเท้าเพื่อความปลอดภัย
- ทางเข้าบ้านควรมีระดับเดียวกับพื้นที่ภายนอก การออกแบบที่ดีที่สุด คือ ไม่ควรมีพื้นที่ต่างระดับ ไม่ควรมีธรณีประตู
- หากมีบันไดหน้าบ้าน ควรมีระยะของลูกนอน(ขั้นเหยียบ) 30 ซม. ความสูงลูกตั้งไม่เกิน 15 ซม. และมีราวพุงตัว ที่แข็งแรง ปลอดภัย
- หากมีทางลาด ควรมีความชันไม่น้อยกว่า 1:12 หมายถึง พื้นที่ต่างระดับ 10 ซม. ทางลาดต้องยาวไม่น้อยกว่า 120 ซม.
- มีบริเวณบ้านที่สามารถทำสวน เลี้ยงสัตว์ ออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมเบาๆได้ แต่ไม่ควรมีพื้นที่กว้างมากนักเพราะจะทำให้เป็นภาระในการดูแลรักษา
- พืชพรรณที่ปลูก ควรเป็นไม้ดอก สีฉ่ำ สวยงาม มีกลิ่นหอม หากออกดอกหรือส่งกลิ่นเป็นช่วงเวลาได้ยิ่งดี เพราะจะช่วยกระตุ้นการรับรู้เรื่องเวลาของผู้สูงอายุ อีกทั้งไม้ดอกยังช่วยเรียกผีเสื้อและแมลง ทำให้เกิดควมมีชีวิตชีวา
- ควรหลีกเลี่ยงไม้ผล ไม้มีหนาม ไม้ที่มียาง
- ระยะห่างระหว่างตัวบ้านและประตูรั้วบ้าน อยู่ในระยะที่เดินง่าย มีพื้นเรียบ ไม่ลื่น
- วัสดุที่เหมาะสมสำหรับปูทางทางควรเป็นวัสดุเรียบ มีรอยต่อน้อยที่สุด ไม่ใช้แผ่นทางเท้า เพราะอาจทำให้ก้าวพลาดหรือสะดุดได้

- หากเป็นพื้นปลีอกยางคล้ายสนามเด็กเล่นได้จะยิ่งดี เพราะลื่นแล้วจะไม่เจ็บ

5) ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น

เป็นหน้าตาของเจ้าของบ้าน ดังนั้นนอกจากความสวยงาม สะอาดเรียบร้อยแล้ว การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์หรือการตกแต่งที่เหมาะสมยังช่วยส่งเสริมสุขภาพให้กับเจ้าของบ้านผู้สูงวัยอีกด้วย

- ภายในห้องมีระบบระบายอากาศที่ดี
- การจัดเฟอร์นิเจอร์ชุดรับแขก ควรจัดให้โซฟา หันเข้าหากัน เพื่อส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กันได้ หลีกเลี่ยงหันโซฟาเข้าหาโทรทัศน์วัสดุพื้นใช้สีสว่าง นุ่ม และดูแลรักษาความสะอาดง่าย
- สีพื้น ผนัง เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์ตกแต่ง ควรใช้สีตัดกัน
- ไม่มีสิ่งกีดขวางทางเดิน เช่น โต๊ะกลาง พรมเช็ดเท้า
- ชุดโซฟาควรเป็นสีสว่าง ความสูงของที่นั่งประมาณ 45 ซม. ถ้าหากเตี้ยเกินไปทำให้ลุกยาก
- เบาะมีความนิ่มที่เหมาะสม นั่งแล้วไม่ยุบตัว
- หลีกเลี่ยงโต๊ะกลางที่เป็นกระจกใส เพราะสายตาของผู้สูงอายุจะมองเห็นไม่ชัดเจน
- ขอบล่างของหน้าต่างควรสูงจากพื้น 50-60 ซม. เพื่อให้ผู้สูงอายุมองเห็น

กว้างขึ้น มองเห็นวิวภายนอกได้

- หากแสงภายนอกจ้าเกินไป ควรติดม่านปรับแสง เพื่อลดแสงจ้า
- ห้องนั่งเล่นควรมีมุมทำงานอดิเรก ที่เหมาะสมกับสรีระของร่างกายเพื่อป้องกันการนั่งผิดท่า
- แสงสว่างภายในห้องควรใช้เป็นแสงแบบ Indirect light เพื่อไม่ให้แสงแยงตาผู้สูงอายุโดยตรง

6) ห้องครัว

การทำอาหารถือเป็นกิจวัตรประจำวันและงานอดิเรกของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ สามารถป้องกันโรคความจำเสื่อม แต่ต้องจำกัดขอบเขตในการทำ ตามความสามารถของผู้สูงอายุแต่ละท่าน ทั้งนี้ควรมีผู้ดูแลเพื่อความปลอดภัย การประกอบอาหารเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลานาน ดังนั้นหากเฟอร์นิเจอร์ไม่เหมาะสมกับการใช้งานแล้ว ก็อาจจะทำให้ปวดเมื่อยหรือเกิดอุบัติเหตุได้

- ระดับโต๊ะ เคาน์เตอร์ควรมีความสูงจากพื้น 75 ซม.

- เพื่อหลีกเลี่ยงการก้มหรือเขย่งเป็นเวลานาน ด้านล่างของโต๊ะ เคาน์เตอร์ ควรเป็นพื้นที่โล่ง เพื่อให้สามารถนั่ง หัน ล้าง หรือเตรียมอาหารได้สะดวกสบายยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้ใช้รถวีลแชร์ก็สามารถใช้งานได้
- หิ้ง ชั้นวางของ ตู้ลอยต่างๆ ควรมีความสูงไม่เกิน 170 ซม. เพื่อให้สามารถเอื้อมหยิบของได้สะดวก ปัจจุบันมีชั้นวางของภายในตู้ลอยแบบที่ด้านในสามารถดึงลงมาได้
- หลีกเลี่ยงการใช้เตาแก๊ส เพราะผู้สูงอายุอาจจะลืมปิด หรือ แก๊สอาจจะรั่วได้ ควรใช้เตาแม่เหล็กไฟฟ้า ที่สัมผัสหน้าเตาแล้วไม่ร้อน
- มีแสงสว่างเพียงพอทั้งบริเวณเตรียมอาหาร และ ปรงอาหาร
- ปลั๊กไฟควรใช้ชนิดที่มีสวิตช์เปิดปิด เพื่อป้องกันไฟกระชากหรือเสียบปลั๊กไม่แน่นจนเกิดไฟฟ้าลัดวงจรได้

7) ห้องน้ำ

ถือว่าเป็นห้องแรกๆที่ต้องให้ความสำคัญในการปรับปรุงบ้านสำหรับผู้สูงอายุ ห้องน้ำที่ดีนอกจากจะต้องมีการระบายอากาศที่ดี (ด้วยวิธีธรรมชาติหรือมีพัดลมดูดอากาศก็ได้) ยังต้องมีแสงธรรมชาติส่องถึง เพื่อให้ห้องน้ำแห้งตลอดเวลาและช่วยฆ่าเชื้อโรค นอกจากนี้ยังต้องมีอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ ขนาดห้องน้ำควรมีขนาดกว้างพอที่ให้ผู้สูงอายุเข้าไปใช้งานได้ ห้องน้ำที่เหมาะสมควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- พื้นกว้างภายในอย่างน้อย 1.50 x 1.50 ม. เพื่อให้รถวีลแชร์สามารถหมุนตัวภายในห้องน้ำได้
- พื้นภายในห้องน้ำกับพื้นด้านหน้าควรมีระดับเดียวกัน หรือต่างกันไม่เกิน 2 ซม. มีทางลาดลง
- ประตูบานเลื่อน กว้างสุทธิ 90 ซม. ตัวล็อกประตูเป็นแบบขอสับ
- พื้นห้องน้ำปูด้วยวัสดุ ไม่ลื่น ผิวหยาบ สีสว่าง หรือหากพื้นเดิมเป็นวัสดุที่ลื่น ก็สามารถเคลือบน้ำยากันลื่น(anti-slip)ได้
- แบ่งพื้นที่ส่วนเปียกส่วนแห้ง ภายในห้องน้ำจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนอ่างล้างหน้า ส่วนโถส้วม และส่วนอาบน้ำ

7.1) ส่วนอ่างล้างหน้า

- ควรเป็นอ่างแบบมีพื้นที่โล่งด้านล่างเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถสอดขาเข้าไปได้

- **อ่างล้างหน้าชนิดแขวน** ควรติดตั้งราวจับข้างอ่างล้างหน้าทั้งสองด้าน เพื่อป้องกันผู้สูงอายุยื่นค้ำและถ่ายน้ำหนักตัวลงอ่างล้างหน้า ลักษณะการติดตั้งระดับเสมออ่างล้างหน้า(80ซม.) ติดให้ชิดขอบอ่างมากที่สุด หากห้องน้ำพื้นที่แคบ แนะนำให้เลือกราวจับรุ่นที่พับเก็บได้ในแนวตั้ง
- **อ่างล้างหน้าแบบมีเคาน์เตอร์** ซึ่งมีความแข็งแรงมากพอในการรับน้ำหนักผู้สูงอายุขณะยืนใช้งานแต่ มักจะพบปัญหาว่าระดับหน้าเคาน์เตอร์ลึกลงเกินไปทำให้ผู้ใช้รถเข็นวีลแชร์ไม่สามารถเข้าใช้งานได้ ความสูงระดับเคาน์เตอร์ที่เหมาะสมคือขอบบนสูงไม่เกิน 80 ซม. ขอบล่างมีความสูงมากกว่า 60 ซม.
- **ก๊อกน้ำ** ควรเลือกใช้ก๊อกน้ำแบบปิด เปิดปิดง่ายและออกแรงน้อยกว่า
- **กระจกเงา** หากผู้สูงอายุใช้รถเข็นวีลแชร์ ระดับขอบล่างกระจกควรสูงจากพื้นไม่เกิน 1.00 ม. หรือควรใช้กระจกเงารุ่นปรับมุมได้ติดตั้งในระดับความสูงที่ขณะรถวีลแชร์นั่งใช้งาน มองเห็นได้ทั้งตัว

7.2) ส่วนโถส้วม

- ควรใช้เป็นที่นั่งราบบแบบที่มีหมอน้ำเป็นพนักพิง
- มีปุ่มปล่อยน้ำด้านหน้า ง่ายต่อการใช้งานมากกว่ารุ่นปุ่มกดอยู่ด้านบนซึ่งต้องออกแรงมากกว่า
- ความสูงของชักโครก ไม่ควรจะสูงหรือเตี้ยเกินไป ระดับที่เหมาะสมคือระดับจากพื้นถึงเข้าของแต่ละคน โดยทั่วไปเราจะใช้ความสูงประมาณ 40-45 ซม.
- บริเวณที่นั่งชักโครกควรจะมีราวจับเพื่อช่วยพยุงตัว
- **ราวจับรูปตัว L** ติดด้านผนัง แนวอนติดตั้งสูงจากพื้น 70 ซม. ช่วยพยุงตัวลุกขึ้นและราวแนวตั้งช่วยในการดึงตัวเองขึ้นมา ควรมีระยะยื่นออกจากหน้าชักโครก 25-30 ซม.
- หากมีงบประมาณเพียงพอ ควรติดตั้งราวจับข้างชักโครกอีกด้าน เป็นราวจับแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งเพื่อช่วยพยุงตัวอีกด้านติดตั้งสูงจากพื้น 70 ซม. ติดห่างจากข้างโถส้วม 15-20 ซม.

- ปุ่มกดสัญญาณขอความช่วยเหลือ ติดตั้งด้านข้างชักโครก สูงจากพื้นประมาณ 90 ซม. อาจเลือกเป็นแบบที่มีเชือกห้อยลงมาในกรณีที่ล้มลงที่พื้นห้องน้ำ ก็จะสามารถกระตุกเชือกเรียกขอความช่วยเหลือได้

7.3) ส่วนอาบน้ำ

- พื้นที่ค่อนข้างกว้างเพื่อในอนาคตจำเป็นต้องมีผู้ช่วยอาบน้ำจะได้มีพื้นที่เพียงพอต่อการใช้งาน
- พื้นห้องน้ำมีความเอียงลาดไปสู่ท่อระบายน้ำ สามารถระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว
- ผู้สูงอายุควรใช้เก้าอี้นั่งอาบน้ำ เพื่อความปลอดภัย
- ความสูงของก๊อกฝักบัว สูง 90 ซม. ฝักบัวมีราวปรับระดับความสูงได้ ก๊อกฝักบัวเป็นแบบปิด เปิด-ปิดง่าย
- ความสูงระดับฝักบัวที่เหมาะสมกับผู้ใช้งานวีลแชร์คือ 120 ซม.
- ติดตั้งราวจับรูปตัว L เพื่อใช้ในการพยุงตัว

8. การเลือกใช้และติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ

สวิตช์และปลั๊กไฟ ควรติดตั้งในระดับที่ไม่สูงจนเกินไปหรือไม่เตี้ยจนต้องก้มระดับที่เหมาะสมคือ ระดับล่างสูงจากพื้น ไม่น้อย 45 ซม. เพื่อหลีกเลี่ยงการก้มระดับบน สูงจากพื้น 100-120 ซม. เพื่อให้ผู้ใช้งานวีลแชร์ เปิดปิดไฟได้สะดวก

- หน้ากากปลั๊กไฟ หรือ สวิตช์ไฟ ควรมีสีที่ตัดกับผนังโดยรอบเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจน
- อุปกรณ์ที่กินไฟมาก ปลั๊กไฟควรมีสวิตช์เปิดปิด ป้องกันการเกิดประกายไฟเพื่อความปลอดภัย
- สวิตช์ไฟในห้องนอนอาจใช้เป็นสวิตช์หึ่งห้อย มีแสงในตอนกลางคืน เพื่อให้มองเห็นได้ง่ายขึ้น
- หลอดไฟภายในบ้านที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุควรเป็นแสงส่องอ้อม (Indirect Light) โดยเฉพาะห้องนอนเพื่อไม่ให้แสงไฟแยงตาผู้สูงอายุจนเกิดอาการหน้ามืด
- ควรเป็นหลอดไฟที่ถอดเปลี่ยนง่าย ระดับไม่สูงจนเกินไป

2.4.2 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2564²⁰

อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

(1) อาคารที่ให้บริการสาธารณะ ได้แก่ โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม สถานศึกษา หอสมุด อาคารประกอบของสนามกีฬากลางแจ้งหรือสนามกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ฌาปนสถาน ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์สถาน และสถานีขนส่งมวลชน

(2) สถานพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชน

(3) อาคารที่ประกอบกิจการให้บริการหรือรับดูแลเด็ก ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือคนชรา

(4) อาคารที่ทำการของส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

(5) สำนักงาน อาคารอยู่อาศัยรวม อาคารชุด หรือหอพัก ที่เป็นอาคารขนาดใหญ่

(6) อาคารพาณิชย์หรืออาคารพาณิชย์ประเภทค้าปลีกค้าส่งที่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการตั้งแต่ 50 ตารางเมตรขึ้นไป

(7) สถานีบริการน้ำมัน สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว หรือสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

หมวด 1 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราตามสมควร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สัญลักษณ์รูปผู้พิการ

(2) เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

(3) สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

สัญลักษณ์รูปผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้

²⁰ "กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ", (2464).

ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้เป็นสีขาว โดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงิน โดยพื้นป้ายเป็นสีขาว

ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจนและมองเห็นได้ในเวลากลางวันและกลางคืน สัมผัสและรับรู้ได้

หมวด 2 ทางลาดและลิฟต์

หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคาร มีความต่างระดับกันเกิน 1.3 เซนติเมตร ให้มีทางลาดระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันตั้งแต่ 6.4 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1.3 เซนติเมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันให้มีความลาดชัน 1 : 2

ทางลาดให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น
- (2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด
- (3) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ในกรณีเป็นทางลาดแบบสองทางสวนกันให้มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร
- (4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร
- (5) มีความลาดชันไม่เกิน 1 : 12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6 เมตร ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6 เมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร คั้นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด
- (6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร และต้องมีราวจับและราวกันตก
- (7) ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 1.80 เมตรขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้าน และทางลาดที่มีความกว้างตั้งแต่ 3 เมตรขึ้นไป ต้องมีราวจับห่างกันไม่เกิน 1.50 เมตร ทั้งนี้ กรณีที่ต้องติดตั้งราวจับเพิ่มเติม ทางลาดนั้นจะต้องเหลือพื้นที่เพียงพอให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือคนชราที่ใช้เก้าอี้ล้อสามารถเข้าออกได้อย่างสะดวก
- (8) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ โดยตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร
- (9) มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ในบริเวณทางลาดที่จัดไว้ให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

อาคารที่มีจำนวนชั้นตั้งแต่สองชั้นขึ้นไปต้องจัดให้มีลิฟต์หรือทางลาดที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ระหว่างชั้นของอาคาร

ลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ต้องสามารถขึ้นลงได้ทุกชั้น มีระบบควบคุม ลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถควบคุมได้เอง ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และจัดไว้ใน บริเวณที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้ได้สะดวก

ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ช่องประตูด้านนอกของลิฟต์ที่จัดไว้ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้

ลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ที่มีลักษณะเป็นห้องลิฟต์ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ขนาดของห้องลิฟต์ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร ยาวไม่น้อยกว่า 1.40 เมตร หรือมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.40 เมตร ยาวไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร และสูงไม่น้อยกว่า 2.30 เมตร และมีช่องกระจกใสนิรภัยที่สามารถมองเห็นระหว่างภายนอกและภายในได้ ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และสูงจากพื้นไม่เกิน 1.10 เมตร

(2) ช่องประตูลิฟต์ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และต้องมีระบบแสงเพื่อ ป้องกันไม่ให้ประตูลิฟต์หนีบผู้โดยสาร

(3) มีพื้นผิวต่างสัมผัสบนพื้นบริเวณหน้าประตูลิฟต์กว้าง 30 เซนติเมตร และยาว 90 เซนติเมตร ซึ่งอยู่ห่างจากประตูลิฟต์ไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 60 เซนติเมตร

(4) ปุ่มกดเรียกลิฟต์ ปุ่มบังคับลิฟต์ และปุ่มสัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉินต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ปุ่มล่างสุดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ปุ่มบนสุดอยู่สูงจากพื้นไม่เกิน กว่า 1.20 เมตร และห่างจากมุมภายในห้องลิฟต์ไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร ในกรณีที่ห้องลิฟต์มีขนาด กว้างและยาวน้อยกว่า 1.50 เมตร

(ข) มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 2 เซนติเมตร มีอักษรเบรลล์กำกับไว้ทุก ปุ่ม เมื่อกดปุ่มจะต้องมีเสียงดังและมีแสง

(ค) ไม่มีสิ่งกีดขวางบริเวณที่กดปุ่มลิฟต์

(5) มีราวจับโอบรอบภายในลิฟต์

(6) มีตัวเลข เสียง และแสงไฟบอกตำแหน่งชั้นต่างๆ เมื่อลิฟต์หยุด และขึ้นหรือลง

(7) มีป้ายแสดงหมายเลขชั้นและแสดงทิศทางขึ้นลงของลิฟต์ ซึ่งมีแสงไฟบริเวณโถงหน้า ประตูลิฟต์และติดอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

(8) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้องให้มีทั้งเสียงและแสงไฟเตือนภัยเป็นไฟกระพริบสีแดง เพื่อให้คนพิการทางการมองเห็นและคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายทราบ และให้มีไฟกระพริบสีเขียวเป็นสัญญาณให้คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายได้ทราบว่าผู้ที่อยู่ข้างนอกมารับทราบแล้วว่าลิฟต์ขัดข้องและกำลังให้ความช่วยเหลืออยู่

(9) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอกได้ โดยต้องอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 1.20 เมตร

(10) มีระบบชุดไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน ลิฟต์จะไม่หยุดค้างระหว่างชั้น แต่จะสามารถเคลื่อนที่มายังชั้นที่ใกล้ที่สุดและบานประตูลิฟต์ต้องเปิดออกได้

(11) ภายในห้องลิฟต์ต้องมีระบบไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินและระบบพัดลมระบายอากาศซึ่งสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ในกรณีระบบไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน

หมวด 3 บันได

อาคารที่มีบันไดภายในหรือภายนอกอาคาร ต้องจัดให้มีบันไดที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีราวจับบันไดทั้งสองข้างในกรณีที่พื้นมีความต่างระดับกันตั้งแต่ 60 เซนติเมตรขึ้นไป โดยให้ราวจับ

(2) ชั้นบันไดแต่ละช่วงต้องมีความสูงของลูกตั้งและความลึกของลูกนอนสม่ำเสมอตลอดทั้งช่วงบันได ลูกตั้งสูงไม่เกิน 18 เซนติเมตร โดยผลรวมของลูกตั้งกับลูกนอนไม่น้อยกว่า 43 เซนติเมตร และไม่เกิน 48 เซนติเมตร

(3) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น

(4) ลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโหว่ เว้นแต่ลูกนอนบันไดยกขอบด้านในสูงไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร

(5) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่สามารถทราบความหมายได้ โดยตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันไดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

หมวด 4 ที่จอดรถ

อาคารต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

(1) จำนวนที่จอดรถไม่เกิน 25 คัน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คัน

(2) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 26 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 2 คัน

(3) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 75 คัน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 3 คัน

(4) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 76 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 4 คัน

(5) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน แต่ไม่เกิน 150 คัน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 5 คัน

(6) จำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 151 คัน แต่ไม่เกิน 200 คัน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 6 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับที่จอดรถทุกจำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน หากเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการอยู่บนพื้นของที่จอดรถในลักษณะที่ติดฝั่งเส้นทางจราจรมากที่สุด มีความกว้างและยาวไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และมีป้ายแสดงที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างและยาวไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ติดตั้งอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2 เมตร หรือติดตั้งบนผนังของช่องจอดรถ ขนาดกว้างและยาวไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร

หมวด 5 ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

อาคารต้องจัดให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง หรือส่วนของอาคารยื่นล้ำออกมาเป็นอุปสรรคหรืออาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

(2) อยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับ ต้องมีทางลาดที่สามารถขึ้นลงได้สะดวก และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

ในกรณีที่มีอาคารหลายอาคารอยู่ภายในบริเวณเดียวกันที่มีการใช้อาคารร่วมกัน จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ต้องจัดให้มีทางเดินระหว่างอาคารนั้น และจากอาคารแต่ละอาคารนั้นไปสู่ทางสาธารณะลานจอดรถหรืออาคารที่จอดรถ ทางเดินต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) พื้นทางเดินต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(2) หากมีที่ระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงหรือแบบรู ต้องมีขนาดของช่องตะแกรงหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกว้างไม่เกิน 13 มิลลิเมตร แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน

(3) ในบริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส

(4) ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยไม่กีดขวางทางเดิน และจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสหรือมีการกันเพื่อให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวาง และอยู่ห่างสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร

(5) ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร

(6) ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10

หมวด 6 ประตู

ประตูของอาคารต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) เปิดปิดได้ง่าย

(2) หากมีธรณีประตู ความสูงของธรณีประตูต้องไม่เกินกว่า 1.3 เซนติเมตร และให้ขอบทั้งสองด้านมีความลาดชันไม่เกิน 1 : 2

(3) ช่องประตูต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 86 เซนติเมตร

(4) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเปิดผลักเข้าออก เมื่อเปิดออกสู่ทางเดินหรือระเบียงต้องมีพื้นที่ว่างขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(5) ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อนหรือแบบบานเปิดให้มีมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับในแนวตั้งทั้งด้านในและด้านนอกของประตูซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร และปลายด้านล่างไม่เกิน 800 มิลลิเมตร ในกรณีที่ประตูบานเปิดออกให้มีราวจับตามแนวนอนด้านในประตู และในกรณีที่ประตูบานเปิดเข้าให้มีราวจับตามแนวนอนด้านนอกประตู ราวจับดังกล่าวให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร ยาวไปตามความกว้างของประตู

(6) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกหรือลูกฟักเป็นกระจก ให้ติดเครื่องหมายหรือแถบสีที่สังเกตเห็นได้ชัด

(7) อุปกรณ์เปิดปิดประตูต้องเป็นชนิดก้านบิดหรือแกนผลัก อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตรแต่ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร

ประตูต้องไม่ติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองที่อาจทำให้ประตูหนีบหรือกระแทกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

ข้อกำหนดไม่ใช้บังคับกับประตูหนีไฟและประตูเปิดปิดโดยใช้ระบบอัตโนมัติ

หมวด 7 ห้องส้วม

อาคารที่จัดให้มีห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไป ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้องในห้องส้วมนั้นหรือจะจัดแยกออกมาอยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปก็ได้

ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

(2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเลื่อน หรือเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา และต้องมีราวจับแนวนอน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องส้วม

(3) พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาดตามหมวด 2 และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น

(4) พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดชันเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้น้ำขังบนพื้น

(5) มีโถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 45 เซนติเมตร และที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดคันโยกหรือปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่สามารถใช้ได้อย่างสะดวก

(6) มีราวจับบริเวณด้านที่ขีดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้ง โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 65 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 70 เซนติเมตร และให้ยื่นล้าออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 30 เซนติเมตร

(ข) ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

(7) ด้านข้างโถส้วมด้านที่ไม่ขีดผนังให้มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ หรือแนวตั้ง เมื่อกางออกให้มีระบบล็อกที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถปลดล็อกได้ง่าย มีระยะห่างจากขอบของโถส้วมไม่น้อยกว่า 15

เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 20 เซนติเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า 55 เซนติเมตร

(8) นอกเหนือจากราวจับตาม (6) และ (7) ต้องมีราวจับเพื่อนำไปสู่สุขภัณฑ์อื่นๆ ภายในห้องส้วม มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร

(9) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่ม

สัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้งานได้ง่าย

(10) มีอ่างล้างมือโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้โดยขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 เซนติเมตร และต้องอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

(ข) ความสูงจากพื้นถึงขอบบนของอ่างไม่น้อยกว่า 75 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 80 เซนติเมตร และมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างของอ่าง

(ค) ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยกหรือก้านกดหรือก้านหมุนหรือระบบอัตโนมัติ

ในกรณีที่ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอยู่ในห้องส้วมที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปและมีทางเข้าก่อนถึงตัวห้องส้วม ต้องจัดให้ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

ห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปตามวรรคหนึ่ง หากได้จัดสำหรับผู้ชายและผู้หญิงต่างหากจากกันให้มีอักษรเบรลล์แสดงให้รู้ว่าเป็นห้องส้วมชายหรือหญิงติดไว้ที่ผนังข้างทางเข้าในตำแหน่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วย

ในกรณีที่เป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชายที่มีใช้ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับสูงจากพื้นไม่เกิน 40 เซนติเมตร อย่างน้อย 1 ที่ และมีราวจับ

หมวด 8 พื้นผิวต่างสัมผัส

อาคารต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส ดังนี้

(1) พื้นผิวต่างสัมผัสชนิดเตือนที่พื้น ให้ติดตั้งบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 15 เซนติเมตร ที่ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันได ที่พื้นด้านหน้าและด้านหลังประตูทางเข้าออกอาคาร ที่พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม ที่พื้นด้านหน้าของช่องประตูลิฟต์ และบริเวณที่มีสิ่งกีดขวาง โดยมีความกว้าง 30 เซนติเมตร และมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินของพื้นต่างระดับ ทางลาด บันได หรือประตู และขอบของพื้นผิวต่างสัมผัสต้องอยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นของทางขึ้นหรือทางลงของพื้นต่างระดับ ทางลาด บันได หรือประตู ไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ในกรณีของสถานีขนส่งมวลชนที่ไม่มีประตูหรือแผงกั้นให้ขอบนอกของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากขอบของชานชาลาไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตรแต่ไม่เกิน 75 เซนติเมตร

(2) พื้นผิวต่างสัมผัสชนิดนำทาง ให้ติดตั้งในทิศทางที่นำไปสู่ทางเข้าออกอาคารจุดบริการ ข้อมูลข่าวสารหรือประชาสัมพันธ์ ห้องน้ำห้องส้วม ลิฟต์ หรือบันได

หมวด 9 โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม

ศาสนสถานหรือฌาปนสถาน และอาคารประเภทและลักษณะอื่น

อาคารที่เป็นโรงมหรสพหรือหอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับเก้าอี้ล้อ ดังต่อไปนี้

- (1) จำนวนที่นั่งไม่เกิน 100 ที่นั่ง ให้มีพื้นที่สำหรับเก้าอี้ล้อไม่น้อยกว่า 2 ที่
- (2) ในกรณีที่มีที่นั่งเกินกว่า 100 ที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มพื้นที่สำหรับเก้าอี้ล้อ 1 ที่ต่อทุก 50 ที่นั่ง ที่เพิ่มขึ้นเศษของ 50 ที่นั่ง ให้คิดเป็น 50 ที่นั่ง
- (3) พื้นที่สำหรับเก้าอี้ล้อต้องเป็นพื้นที่ราบอยู่ในตำแหน่งที่เข้าออกได้สะดวก มีขนาดของพื้นที่กว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1.40 เมตร

อาคารที่เป็นโรงแรมต้องจัดให้มีห้องพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราทุกชั้น ชั้นละไม่น้อยกว่า 1 ห้อง และในกรณีที่โรงแรมมีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว ต้องจัดให้มีห้องพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ดังต่อไปนี้

- (1) จำนวนห้องพักไม่เกิน 10 ห้อง ให้มีห้องพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ไม่น้อยกว่า 1 ห้อง
- (2) ในกรณีที่มีห้องพักเกินกว่า 10 ห้องขึ้นไป ให้เพิ่มห้องพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 1 ห้องต่อทุก 10 ห้องที่เพิ่มขึ้น เศษของ 10 ห้อง ให้คิดเป็น 10 ห้อง

ห้องพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีส่วนประกอบและมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) อยู่ใกล้บันไดหรือบันไดหนีไฟหรือลิฟต์ดับเพลิง
- (2) ภายในห้องพักต้องจัดให้มีสัญญาณบอกเหตุหรือเตือนภัยทั้งสัญญาณที่เป็นเสียงและแสง และระบบสั่นสะเทือนติดตั้งบริเวณที่นอนในกรณีเกิดอัคคีภัยหรือเหตุอันตรายอย่างอื่นเพื่อให้ผู้ที่อยู่ภายในห้องพักทราบ และมีสวิทช์สัญญาณแสงและสวิทช์สัญญาณเสียงแจ้งภัยหรือเรียกให้ผู้ที่อยู่ภายนอกทราบว่ามีความอยู่ในห้องพัก
- (3) มีแผนผังต่างสัมผัสแสดงตำแหน่งของห้องพัก บันไดหนีไฟ และทิศทางไปสู่บันไดหนีไฟ โดยติดตั้งไว้ที่กึ่งกลางบานประตูด้านในและอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.30 เมตร แต่ไม่เกิน 1.70 เมตร

ห้องพักในโรงแรมที่จัดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีที่อาบน้ำซึ่งเป็นแบบ ฝักบัวหรือแบบอ่างอาบน้ำ โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ที่อาบน้ำแบบฝักบัว

(ก) มีพื้นที่วางขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 1,100 มิลลิเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 1,200 มิลลิเมตร

(ข) มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำที่มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร

(ค) มีราวจับในแนวนอนที่ด้านข้างของที่นั่ง มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และมีราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอน และมีความยาวจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 600 มิลลิเมตร

(2) ที่อาบน้ำแบบอ่างอาบน้ำ

(ก) มีราวจับในแนวตั้งอยู่ห่างจากผนังด้านหัวอ่างอาบน้ำ 600 มิลลิเมตร โดยปลายด้านล่างอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร มีความยาวอย่างน้อย 600 มิลลิเมตร

(ข) มีราวจับในแนวนอนที่ปลายของราวจับในแนวตั้ง และยาวไปจนจดผนังห้องอาบน้ำด้านท้ายอ่างอาบน้ำ ราวจับในแนวนอนและในแนวตั้งอาจเป็นราวต่อเนื่องกันก็ได้

(3) สิ่งของ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ภายในที่อาบน้ำให้อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร

อาคารที่เป็นศาสนสถานหรือฌาปนสถาน หากไม่สามารถจัดให้มีทางลาดหรือลิฟต์ได้ อย่างน้อยต้องจัดให้มีอุปกรณ์ขึ้นลงทางดิ่งสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้ได้

อาคารที่เป็นอาคารอยู่อาศัยรวม อาคารชุด หรือหอพัก ให้จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราในทุกชั้นของอาคารที่มีพื้นที่ใช้สอยที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันที่มีใช้ทางเดินร่วมกัน

อาคารที่เป็นอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องจัดให้มีพื้นที่หลบภัย ระบบการเตือนภัยและการขอความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน

2.4.3 แนวคิดการออกแบบพื้นที่อาบน้ำที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา²¹

- ที่นั่ง อาบน้ำที่เหมาะสมควรมีสอง 40 ซม. และลบบวมของเก้าอี้เพื่อป้องกันการบาดเจ็บจากการชนขอบเก้าอี้

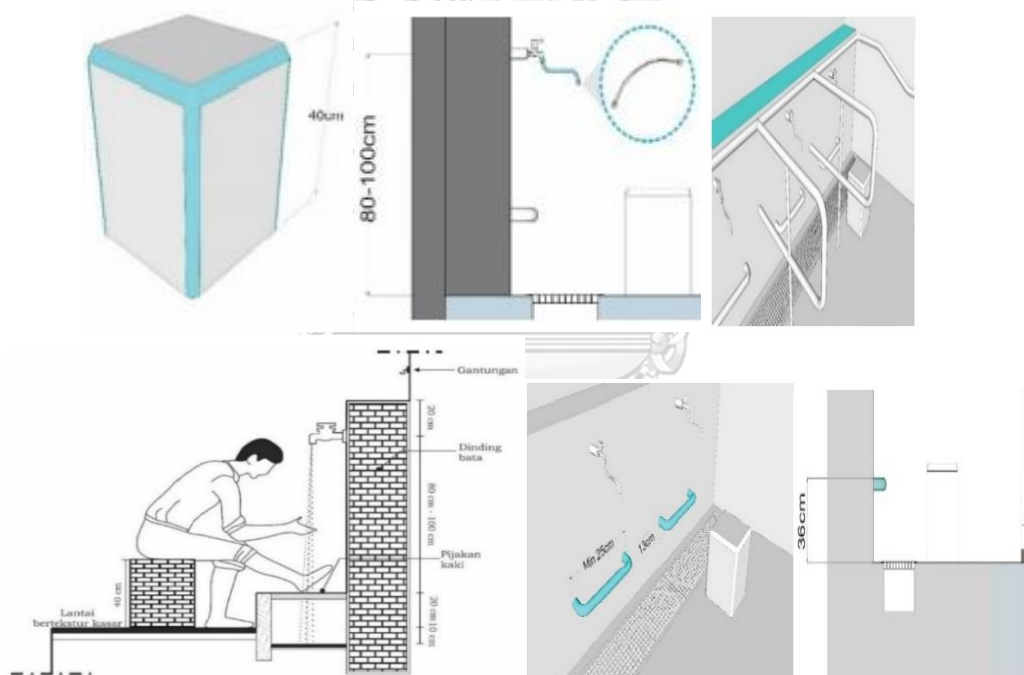
- ก๊อกน้ำที่อาบน้ำที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการควรมีสอง 80-100 ซม. และปลายก๊อกควรเป็นแบบปรับมุมได้เพื่อสะดวกสำหรับการชำระล้าง

- รางระบายน้ำ ควรมีตะแกรงปิด มีระดับเสมอพื้น และมีความกว้างไม่น้อยกว่า 30 ซม.

- วัสดุพื้นต้องไม่ลื่นและทำความสะอาดง่าย

- ที่พับเท้า ควรมีสองจากพื้น 36 ซม. กว้างไม่น้อยกว่า 25 ซม. และติดตั้งไม่กีดขวางรถวีลแชร์

- ควรมีราวจับช่วยพยุงตัวและมีพื้นที่ว่างของ

ภาพที่ 8 แสดงพื้นที่อาบน้ำที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

²¹Rinaldy Yumadhika and Arif Budi Sholihah, "Design of mosque ablution areas for disabled: evaluation of ministerial regulation of public works and public housing No. 14/2017," *Journal of Architectural Research and Design Studies* 3, no. 1 (2019).

2.5 วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ที่ผ่านมามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงประเด็นศึกษา เปรียบเทียบหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่น่าสนใจ

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาเคหการ			
วีรยา ทัดตากร ²² 2547 การใช้พื้นที่ภายนอก อาคารในโครงการที่พัก อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาสถาน สงเคราะห์คนชราบ้าน บางแค กรุงเทพมหานคร	ลภา เฉลยจรรยา ²³ 2560 แนวทางการออกแบบ ปรับปรุง ที่อยู่อาศัย อาคาร และพื้นที่ ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ชานเมือง : กรณีศึกษา พื้นที่เขต เทศบาลเมืองบึงยี่โถ จังหวัดปทุมธานี	เวณิกา ธูปพลทัพบ ²⁴ 2560 แนวทางการออกแบบปรับปรุง ที่อยู่ อาศัย อาคาร และพื้นที่ภายนอก สำหรับผู้สูงอายุ เขตชุมชนเมืองในพื้นที่ สำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์ กรณีศึกษา ชุมชน ทรัพย์สินใหม่ ชุมชนทรัพย์สินเก่า และ ชุมชนคลองปลับปลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร	ฐิติพันธ์ ภูมิภักดิ์ ²⁵ 2554 การปรับปรุงและพัฒนา ต้นแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน เพื่อการ อยู่อาศัยที่ เหมาะสม กับการใช้ชีวิตของ ผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพใน ชนบท กรณีศึกษา ตำบลท่า งาม จังหวัดสิงห์บุรี
ประเด็นที่ศึกษา			
ผู้สูงอายุ พื้นที่ภายนอก กิจกรรม ปัญหา	ผู้สูงอายุ ชุมชนชานเมือง ที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอก การใช้งานและปัญหา	ผู้สูงอายุ ชุมชนเมือง ที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอก การใช้งานและปัญหา	ผู้สูงอายุ ชุมชนชนบท สิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน ติดตามผลการปรับปรุง

ประเด็นที่ศึกษาของงานวิจัยก่อนหน้า จะเป็นการศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมผู้สูงอายุ ที่อยู่อาศัย
พื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชน สิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน ชุมชนชานเมือง ชุมชนชนบท และสนใจ
ศึกษาเพิ่มเติมในประเด็น ชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯ ชั้นในซึ่งส่วนใหญ่เป็นชุมชนแออัด

²² วีรยา ทัดตากร, "การใช้พื้นที่ภายนอกอาคารใน โครงการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สถานสงเคราะห์ คนชราบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร" (จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).

²³ ลภา เฉลยจรรยา, "แนวทางการออกแบบปรับปรุงที่อยู่ อาศัย อาคารและพื้นที่ภายนอก สำหรับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ชานเมือง: กรณีศึกษา พื้นที่เขตเทศบาล เมืองบึงยี่โถ จังหวัดปทุมธานี," *Sarasatr* 1, no. 2 (2018).

²⁴ เวณิกา ธูปพลทัพบ, "แนวทางการออกแบบปรับปรุงที่อยู่ อาศัย อาคาร และ พื้นที่ภายนอก สำหรับผู้สูงอายุ เขตชุมชนเมือง ใน พื้นที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระ มหา กษัตริย์ กรณีศึกษา ชุมชนทรัพย์สิน ทรัพย์สินใหม่ ชุมชนทรัพย์สินเก่า และ ชุมชนคลองปลับปลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร," *Sarasatr* 1, no. 2 (2018).

²⁵ ฐิติพันธ์ ภูมิภักดิ์, "การปรับปรุงและพัฒนาต้นแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน เพื่อ การอยู่อาศัยที่เหมาะสมกับการใช้ ชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ในชนบท: กรณีศึกษา ตำบลท่า งาม จังหวัดสิงห์บุรี" (จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยในเรื่อง “แนวทางการปรับปรุง ที่อยู่อาศัย และพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว” มีขั้นตอนและวิธีดำเนินงานวิจัย ดังนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย
- 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยการนำตัวแปรและประเด็นที่ต้องการศึกษามา เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ ดังต่อไปนี้

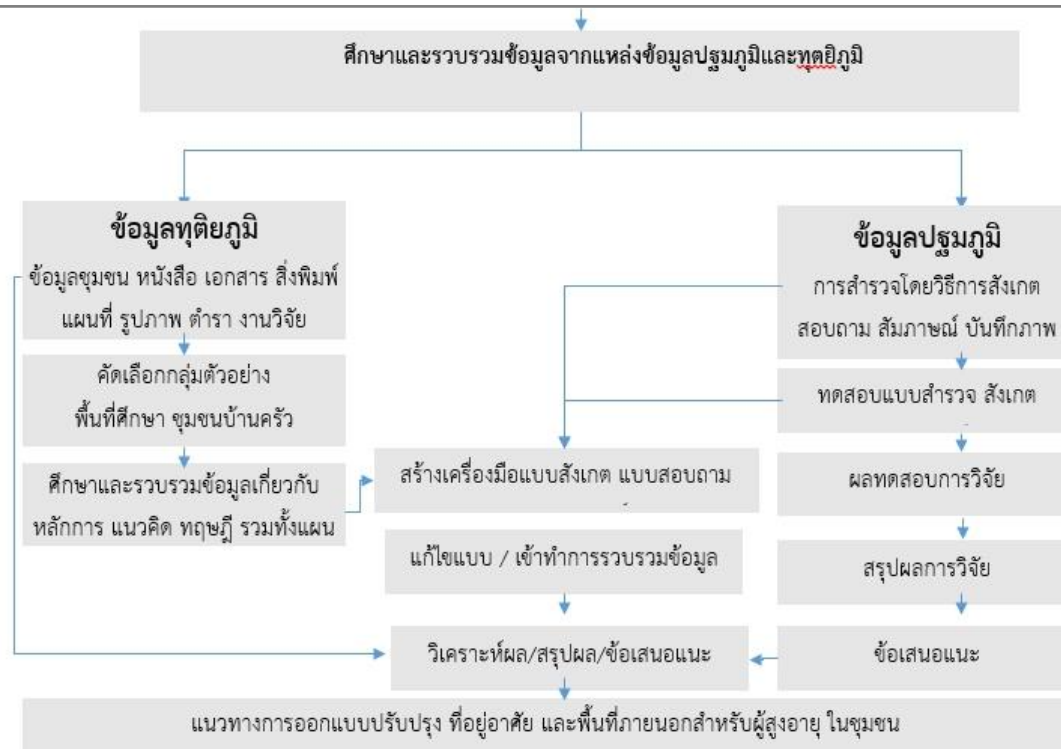
ตารางที่ 5 แสดงกรอบแนวคิดงานวิจัย

วัตถุประสงค์	ตัวแปรหลัก	ตัวแปรรอง	ประชากร	เครื่องมือและกลุ่มตัวอย่าง
1. เพื่อศึกษาลักษณะทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของ ผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม	ข้อมูลประชากร	อายุ เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา	ผู้สูงอายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปที่พัก อาศัยใน ชุมชนบ้าน ครีว ทั้งหมด 893 คน	<p>1.แบบสอบถาม โดยใช้ทฤษฎียามานะ ชอบเขต ความคาดเคลื่อน 0.05 เท่ากับ 276 คน</p> $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$ <p>n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N=จำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด e=ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้</p> <p>2.สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้ทฤษฎี การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จาก กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ อัตราส่วนร้อยละ 30เป็นจำนวน 90 คน</p> <p>3.สัมภาษณ์เชิงลึกและทำแบบ สำนวญโดยใช้ทฤษฎีการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Sampling) อัตราส่วนร้อยละ 30เป็นจำนวน 27 คน</p>
	สังคม	สถานภาพ		
	เศรษฐกิจ	อาชีพก่อนเกษียณ อาชีพปัจจุบัน รายได้		
	สุขภาพ	สุขภาพโดยรวม โรคประจำตัว อุบัติเหตุ การออกกำลังกาย		
2. เพื่อศึกษาสภาพกายภาพของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของ ผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม	ที่อยู่อาศัย	ลักษณะที่อยู่อาศัย กรรมสิทธิ์ การ ซ่อมแซม ต่อเติม ปัญหาการใช้พื้นที่		
	พื้นที่ภายนอก ในชุมชน	สิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน ความถี่ การใช้งาน ปัญหาการใช้พื้นที่		
3. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมใน ชีวิตประจำวัน การใช้งาน และปัญหา ของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอก อาคารในชุมชนมุสลิม	กิจกรรม	กิจกรรม การใช้พื้นที่ภายในและภายนอกที่อยู่ อาศัย		
4. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไข พื้นที่ภายในที่อยู่อาศัยและพื้นที่ ภายนอกอาคารรวมทั้งพื้นที่ ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมใน ชุมชน	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่ควรปรับปรุงในชุมชน		

3.2 วิธีดำเนินงานวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม
2. เพื่อศึกษาสภาพกายภาพของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม
3. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้งาน และปัญหาของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชนมุสลิม
4. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ภายในที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารรวมทั้งพื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน

ภาพที่ 9 ผังแสดงวิธีดำเนินงานวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถาม

ในการสำรวจข้อมูลทั่วไปได้ใช้แบบสอบถาม เพื่อการศึกษาข้อมูลทางด้านสังคม เศรษฐกิจของผู้สูงอายุในชุมชน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การสำรวจความเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในพื้นที่ชุมชน เพื่อศึกษาลักษณะสภาพการอยู่อาศัยตลอดจนศึกษาการใช้พื้นที่ภายนอกอาคาร สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกชุมชน เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุต่อการใช้พื้นที่

3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ

การสำรวจจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน กิจกรรมและการใช้พื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ นำไปสู่การออกแบบปรับปรุงที่พักอาศัย

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีเป็นต้นไป ที่พักอาศัยในชุมชนบ้านครัวทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวตะวันตกและชุมชนบ้านครัวใต้ ไม่รวมผู้สูงอายุที่มีอาการหลงหรือหูตึง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการสัมภาษณ์ หรือป่วยหนักจนไม่สามารถใช้งานพื้นที่ภายนอกได้ โดยการสัมภาษณ์ 3 ระยะได้แก่

ขั้นที่1 ทำแบบสอบถามเพื่อทราบข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในพื้นที่ชุมชน สุ่มประชากรผู้สูงอายุจากทั้งหมด 893 โดยใช้ทฤษฎียามาเน่ ขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 เท่ากับ 276 คน

สูตรการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างคือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

ขั้นที่2 ทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างศึกษาสภาพการอยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกในชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชน สุ่มผู้สูงอายุจากขั้นที่1 โดยใช้ทฤษฎี การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ จะกำหนดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยในอัตราร้อยละ 30 ของกลุ่มประชากร ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 90 คน

ขั้นที่3 ทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้พื้นที่ สุ่มผู้สูงอายุจากขั้นที่2 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จะกำหนดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยในอัตราร้อยละ 30 ของกลุ่มประชากร ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 27 คน

ตารางที่ 6 แสดงกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน

ชุมชน	จำนวนผู้สูงอายุ	ขั้นที่1 แบบสอบถาม	ขั้นที่2 แบบสัมภาษณ์	ขั้นที่3 สัมภาษณ์เชิงลึก
บ้านครัวเหนือ	505	156	51	14
บ้านครัวตะวันตก	225	70	23	8
บ้านครัวใต้	163	50	16	5
รวม	893	276	90	27

ที่มา : ข้อมูลประชากรสำนักงานเขตราชเทวีและสำนักงานเขตปทุมวัน, 2563

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยจะทำการศึกษา จากข้อมูลดังนี้

ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

1. เอกสารสิ่งตีพิมพ์ สถิติข้อมูลต่างๆ ในเรื่องของผู้สูงอายุในชุมชน
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1. การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จัดทำแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีการทดสอบแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น (Pre-Test) เป็นจำนวน 22 ชุด จึงนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขคำถามและตัวเลือกเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่นั้น แก้อัปเดตภาษาเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงก่อนออกมาเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 277 คน ต่อไป
2. จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คัดเลือกกลุ่มประชากรจากแบบสอบถามมาร้อยละ 30 ทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 90 คน

3. จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ คัดเลือกกลุ่มประชากรจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมาร้อยละ 30 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ จำนวน 27 คน
4. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา
5. เก็บรวบรวมข้อมูล จัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่
6. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนของคำตอบ สำหรับส่วนคำถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และรวบรวมส่วนการสัมภาษณ์เพิ่มเติมถึงสาเหตุและความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อประกอบการศึกษา

2) การวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตการณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ได้นำมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการใช้งานพื้นที่ภายนอก ลักษณะผู้ใช้ในแต่ละช่วงเวลา และวิเคราะห์ดูความสัมพันธ์กับข้อมูลการใช้งานพื้นที่ภายนอกที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

- 1) สรุปผลการดำเนินงานของพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 พื้นที่ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 2) สรุปผลข้อค้นพบในงานวิจัยที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 พื้นที่
- 3) เสนอแนวทางการออกแบบปรับปรุง ที่อยู่อาศัย อาคารและพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุสำหรับผู้สูงอายุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาใช้จริง และสามารถนำขั้นตอนดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงได้

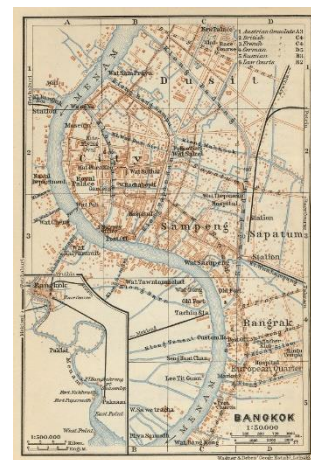
บทที่ 4

ข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

4.1 ข้อมูลความเป็นมาของพื้นที่ศึกษา

ชุมชนบ้านครัว²⁶

ชุมชนบ้านครัวเป็นชุมชนมุสลิมเชื้อสายจาม ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 1 พระราชทานที่ดินให้อยู่ร่วมกันหลังจากที่ชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเมือง และมีส่วนร่วมในสงครามครั้งสำคัญของแผ่นดินหลายครั้ง รวมทั้ง “สงครามเก้าทัพ” ชาวบ้านนับถือศาสนาอิสลาม จึงร่วมกันสร้างสุเหร่า ขึ้นไว้ใช้ปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนา เล่าต่อกันมาว่ามีบรรพชนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนนางชื่อว่า “พระยาราชนังสน์” อยู่ใน บ้านครัวด้วย หมู่บ้านแต่เดิมๆ เรียกขานกันว่า “บ้านแขกครัว” โดยตั้งเป็นหมู่บ้านใน พ.ศ. 2330 และสร้างมัสยิดขึ้น เรียกว่า “สุเหร่า กองอาสาจาม” หรือ “สุเหร่าคลองนางหงส์ ซึ่งเป็นมัสยิดแห่งแรกของฝั่งพระนคร

ภาพที่ 10 แสดงมัสยิดยามีอัลคอยรียะห์ (ภาพซ้าย) รูปวาดนักรบกองอาสาจามบริเวณใต้สะพานเจริญผล (ภาพกลาง) และ แผนที่กรุงเทพฯ ใน ค.ศ.1914 (ภาพขวา)

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าให้ขุดคลองขยายเส้นทางคลองแสนแสบ โดยมีวัตถุประสงค์หลักทางด้านยุทธศาสตร์ คมนาคม การค้า การเกษตร และการอุปโภคบริโภคของชุมชนริมฝั่งคลอง ในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ มีการอพยพประชาชนเชื้อชาติ ต่างๆ มาตั้งถิ่นฐานทางด้านตะวันออกนอกเขตเมืองเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่า ให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมสำหรับเมือง เมืองเต็บโตและ

²⁶ เรืองศักดิ์ ดำริห์เลิศ, "ประวัติศาสตร์บ้านครัวและการต่อต้านทางวัฒนธรรมของชาวชุมชน," (2546).

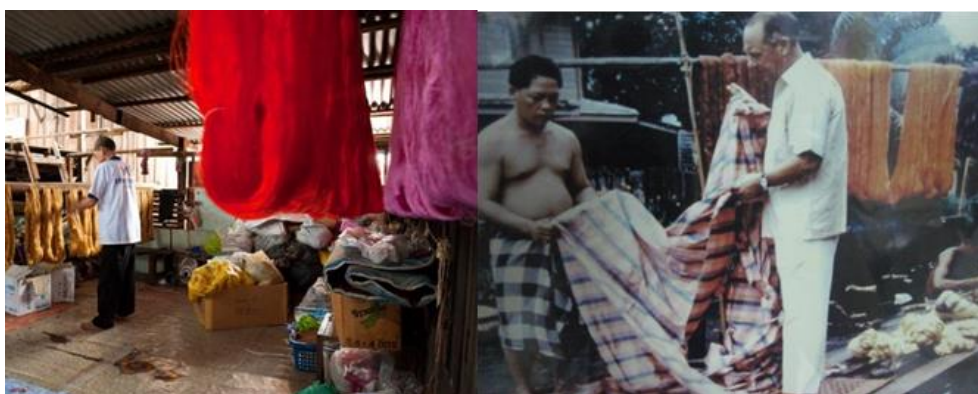
ขยายตัวมา ทางฝั่งตะวันออกตามแนวคลองโดยมีวัด มัสยิด และวังที่สร้างขึ้นริมคลองเป็นศูนย์กลางของชุมชน

ภาพที่ 11 แสดงบ้าน จิม ทอมป์สันที่ตั้งอยู่ริมคลองแสนแสบ

ในยุคต่อมา การทอผ้าของชาวบ้านแขกครวนี้เป็นที่รู้จัก เดิมทอไว้ใช้สอยในครัวเรือนโสร่งผ้าขาวม้า จุดเด่นของผ้าไหมบ้านครว ก็คือ เนื้อผ้าแน่น เงามาม สีเส้นสวยสด ผ้าไหมที่นี่ เริ่มโด่งดังหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อจิมทอมป์สันชาวอเมริกัน มาเที่ยวบ้านเพื่อน ใกล้กับที่ตั้งของชุมชนบ้านครว ได้ยินเสียงก่ทอผ้า จึงเดินมาดูและประทับใจกับผ้าไหมของชาวบ้านที่มีความงดงามและคงเอกลักษณ์ทอมือแบบดั้งเดิม จึงซื้อผ้าไหมนำกลับไปอเมริกา ก่อนกลับมาส่งเสริมให้ชาวบ้านทอผ้าไหมขายในรูปแบบต่างๆ ภายใต้ชื่อยี่ห้อ “จิม ทอมป์สัน” ในช่วงพ.ศ. 2494 กลายเป็นจุดเริ่มต้นนำผ้าไหมยุคนั้นออกสู่ตลาดโลก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 12 แสดงบ้านลุงอู๊ด ครอบครัวที่ยังทอผ้าไหม(ภาพซ้าย) จิม ทอมป์สันขณะกำลังเลือกดูผ้าไหม(ภาพขวา)

ในปัจจุบันชุมชนยังคงมีความสำคัญกับเมือง ด้วยความที่เป็นที่อยู่อาศัยใจกลางเมือง คนในชุมชนบางส่วนปรับปรุงที่อยู่อาศัยเป็น บ้านเช่า หอพัก เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเมืองที่เกิดขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา กว่า200ปี และสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น จึงมองเห็นว่าการพัฒนาชุมชนต่อจากนี้ เรื่องผู้สูงอายุมีความสำคัญต่อการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ส่วนกลางและที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนในอนาคต

4.2 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

ชุมชนบ้านครัวประกอบด้วย 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวตะวันตก และชุมชนบ้านครัวใต้

ชุมชนบ้านครัวเหนือ ตั้งอยู่ในเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ โดยประมาณ 33 ไร่

ชุมชนบ้านครัวตะวันตก ตั้งอยู่ในเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ โดยประมาณ 27.5 ไร่

ชุมชนบ้านครัวใต้ ตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ โดยประมาณ 15 ไร่

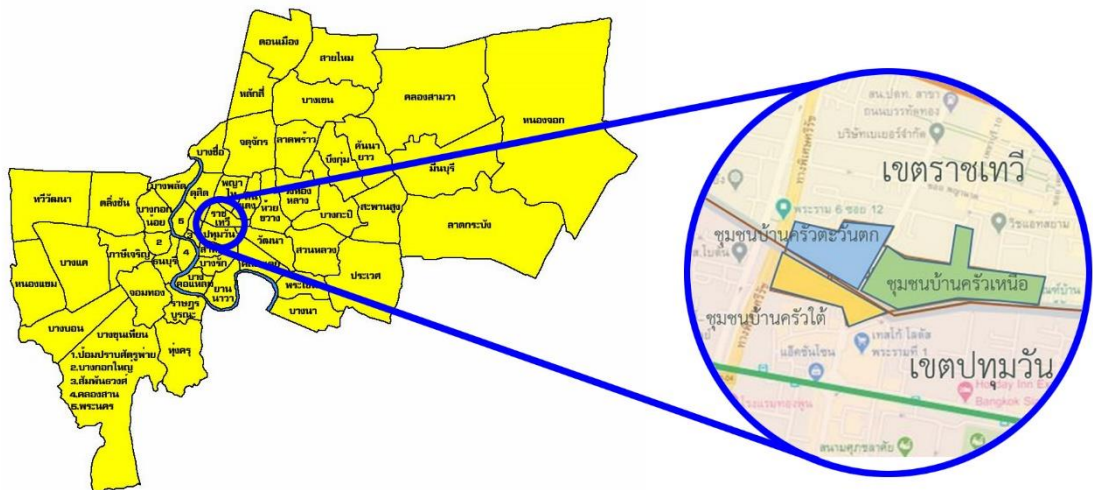
มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง 4 ทิศดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ซอยพญานาคและซอยโรงแรมเจริญผล

ทิศตะวันออก ติดกับ ซอยเพชรบุรี 12

ทิศใต้ ติดกับ คลองแสนแสบและชุมชนวัดชัยมงคล

ทิศตะวันตก ติดกับ ลานกีฬาพัฒนา 2และทางพิเศษศรีรัช

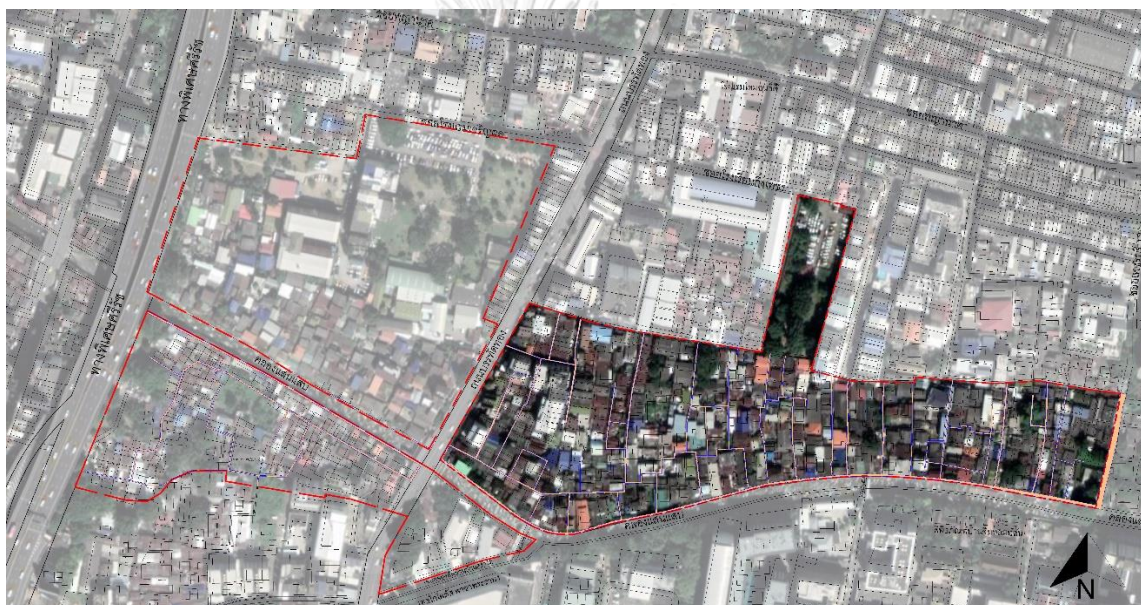

ภาพที่ 13 พื้นที่ชุมชนบ้านครัวเหนือ บ้านครัวตะวันตกและชุมชนบ้านครัวใต้

4.2.1 ชุมชนบ้านครัวเหนือ

ชุมชนบ้านครัวเหนือ ตั้งอยู่ในเขตราชเทวี ซึ่งเป็นชุมชนประเภทแออัด ประกาศเป็นชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครเมื่อปี 2535 ชุมชนตั้งอยู่ที่ ซอยเพชรบุรี 12 ตัด ซอยพญานาคติดคลองแสนแสบ ถนน เพชรบุรี แขวง ถนนเพชรบุรี เนื้อที่ประมาณ 33ไร่ มีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ ซอยพญานาค
ทิศใต้	ติดกับ คลองแสนแสบ
ทิศตะวันออก	ติดกับ ซอยเพชรบุรี 12
ทิศตะวันตก	ติดกับ ถนนบรรทัดทอง

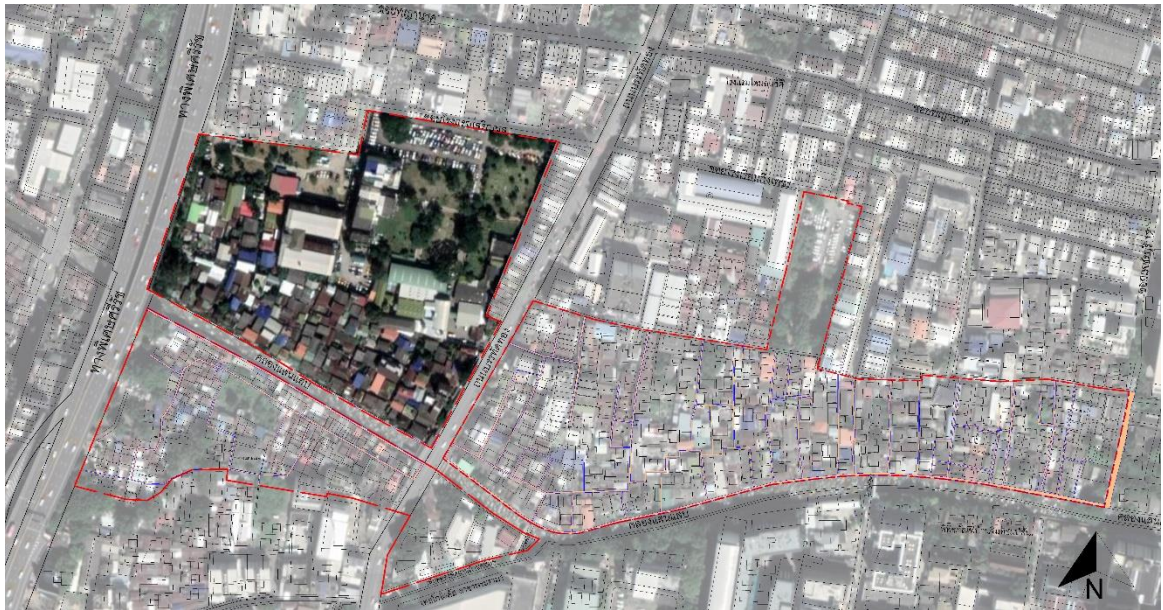

CHULALANGKOR UNIVERSITY ภาพที่ 14 แผนที่ชุมชนบ้านครัวเหนือ

4.2.2 ชุมชนบ้านครัวตะวันตก

ชุมชนบ้านครัวตะวันตก ตั้งอยู่ในเขตราชเทวี ซึ่งเป็นชุมชนประเภทแออัด ประกาศเป็นชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครเมื่อปี 2535 ชุมชนตั้งอยู่ที่ ติดกับวัดพระยาอังสะพานเจริญผลถึง ถ.พระราม 6 ถนน พระราม 6 แขวง ถนนเพชรบุรี เนื้อที่ประมาณ 27ไร่ มีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ ซอยโรงแรมเจริญผล
ทิศใต้	ติดกับ คลองแสนแสบ
ทิศตะวันออก	ติดกับ ถนนบรรทัดทอง
ทิศตะวันตก	ติดกับ ลานกีฬาพัฒนา 2 ถนนพระราม 6

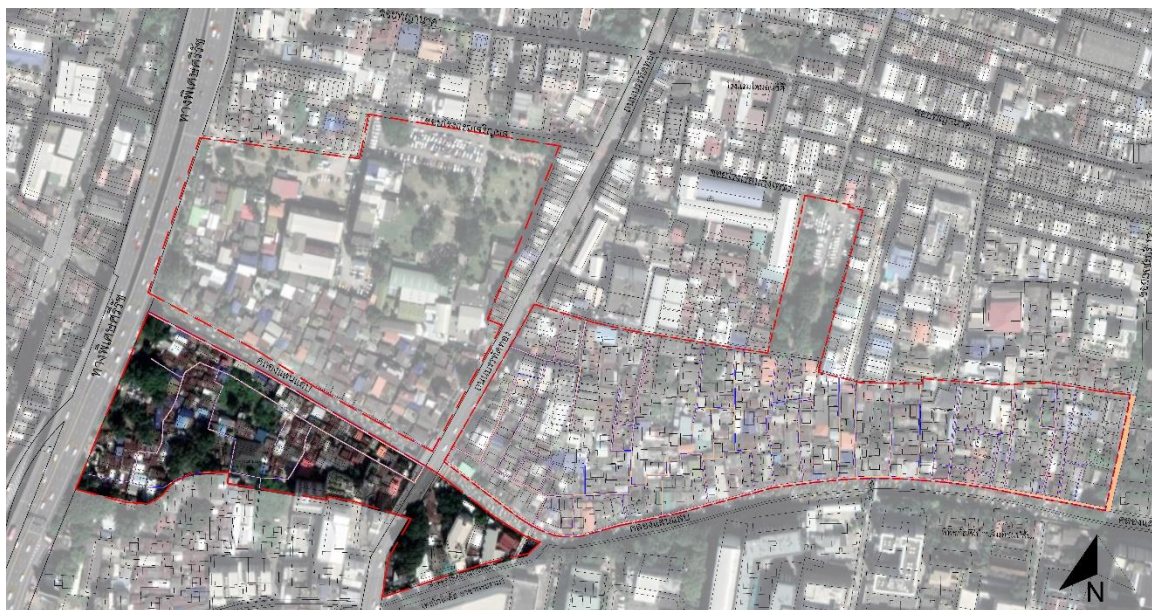

ภาพที่ 15 แผนผังชุมชนบ้านครัวตะวันตก

4.2.3 ชุมชนบ้านครัวใต้

ชุมชนบ้านครัวใต้ ตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน ซึ่งเป็นชุมชนประเภทแออัด ประกาศเป็นชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครเมื่อปี 2542 ชุมชนตั้งอยู่ที่ ซอยเจริญนิवास ถนน พระราม 1 แขวงรองเมือง เนื้อที่ประมาณ 15ไร่ มีอาณาเขตพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ คลองแสนแสบ
ทิศใต้	ติดกับ คลองแสนแสบ
ทิศตะวันออก	ติดกับ ถนนบรรทัดทอง
ทิศตะวันตก	ติดกับ วัดชัยมงคล

ภาพที่ 16 แผนที่ชุมชนบ้านครัวใต้

4.3 ข้อมูลด้านประชากร

จำนวนประชากรรวม ทั้ง 3 ชุมชน

ตารางที่ 7 ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน

ชุมชน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน ประชากร	ชาย	หญิง	จำนวนผู้สูงอายุ
ชุมชนบ้านครัวเหนือ	812	3,095	1,489	1,606	505
ชุมชนบ้านครัวตะวันตก	230	1,047	513	534	225
ชุมชนบ้านครัวใต้	242	1,093	565	528	163
รวม	1,284	5,235	2,567	2,668	893

ที่มา : ข้อมูลประชากรสำนักงานเขตราชเทวีและสำนักงานเขตปทุมวัน, 2563

จากการศึกษาลักษณะประชากรผู้สูงอายุของทั้ง 3 ชุมชน มีผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 17 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 60-64 ปี ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา

4.3.1 ลักษณะด้านสังคม

สภาพทางสังคมของผู้สูงอายุ จากการทำแบบสอบถามพบว่าทั้ง 3 ชุมชนมีความคล้ายคลึงกัน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประชากรส่วนใหญ่เคร่งครัดในการประกอบศาสนกิจ กิจกรรมทางสังคม

ที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การไปจ่ายตลาด การพบปะพูดคุยสังสรรค์ บริเวณร้านค้าร้านเสริมสวย และกิจกรรมทางศาสนา เช่นการไปละหมาด การไปฟังบรรยายศาสนา ธรรม การร่วมกิจกรรมงานมัสยิด การร่วมงานแต่งงานและการร่วมงานศพ

ภาพที่ 17 ลักษณะสังคมของพื้นที่ชุมชนบ้านครัว

4.3.2 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ จากการทำแบบสอบถามพบว่าทั้ง 3 ชุมชนมีความคล้ายกัน อาชีพเดิมส่วนใหญ่เป็นอาชีพรับจ้าง และส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย

4.4 ข้อมูลลักษณะที่อยู่อาศัย

จากการศึกษา ทั้ง 3 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวตะวันตก และชุมชนบ้านครัวใต้ ทั้ง 3 ชุมชนมีลักษณะที่อยู่อาศัยคล้ายคลึงกัน เนื่องจากชุมชนทั้ง 3 พัฒนาชุมชนมาด้วยกัน โดยลักษณะที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นประเภทบ้านเดี่ยว และห้องแถว โครงสร้างส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างไม้ ส่วนใหญ่มีขนาดที่ดินไม่เกิน 20 ตร.วา

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนบ้านในแต่ละชุมชน

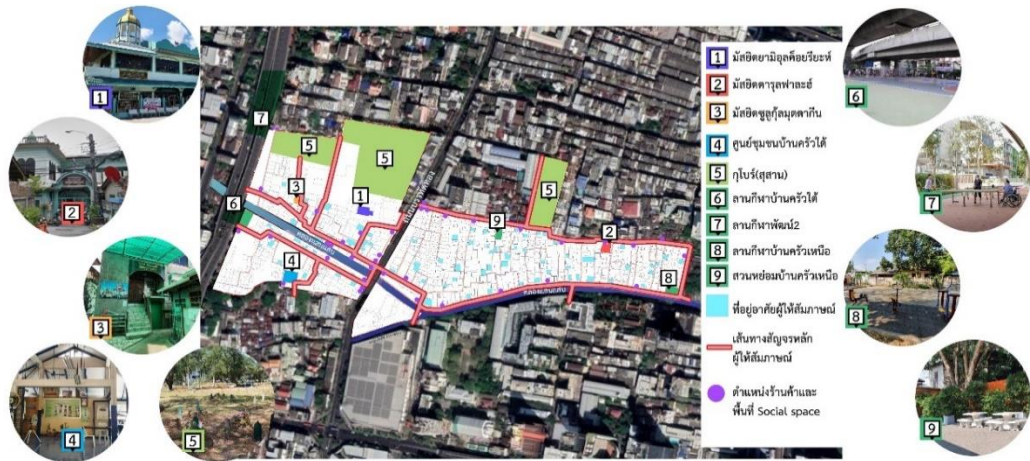
ชุมชน	ชุมชนบ้านครัวเหนือ	ชุมชนบ้านครัวตะวันตก	ชุมชนบ้านครัวใต้	รวม
จำนวนบ้าน	425	180	230	835

ภาพที่ 18 ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนบ้านครัว

4.5 ข้อมูลลักษณะสภาพแวดล้อมและพื้นที่ภายนอกอาคารพักอาศัยในชุมชน

สำหรับพื้นที่ภายนอกในชุมชน ประกอบด้วย ศาสนสถาน ลานกีฬา สวนหย่อม สวนสาธารณะ ศูนย์ชุมชน และโรงเรียน ชุมชนมี 3 มัสยิด มัสยิดหลังแรก มัสยิดยามิอูลค์อัยรียะห์ ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านครัวตะวันตก เป็นมัสยิดที่มีผู้มาใช้งานประจำของทั้งสามชุมชน มัสยิดหลังที่สอง มัสยิดดารุลฟาละฮ์ ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านครัวเหนือ ผู้ใช้งานมัสยิดแห่งนี้เป็นประจำจะเป็น คนชุมชนบ้านครัวเหนือ มัสยิดหลังที่สาม มัสยิดซูลูกุลมุตตากีน ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านครัวตะวันตก เหมือนมัสยิดหลังแรก แต่อยู่ลึกไปทางทิศตะวันตกและมีขนาดเล็ก ผู้ใช้งานมัสยิดแห่งนี้เป็นประจำเป็นคนชุมชนบ้านครัวตะวันตกที่อาศัยโดยรอบในระยะไม่ไกล

ภาพที่ 19 แสดงตำแหน่งสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน

4.5.1 มัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์

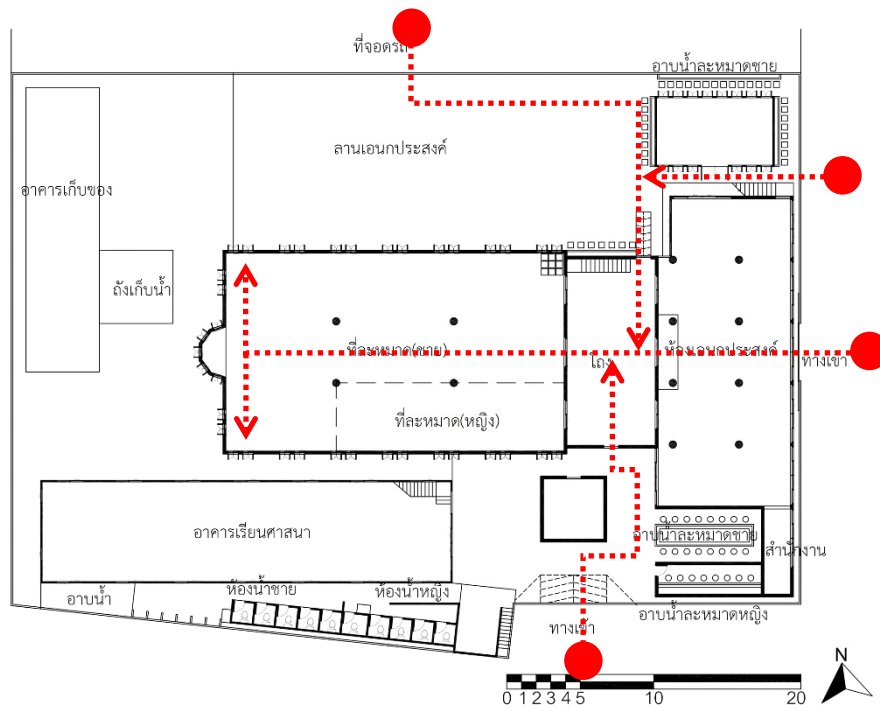

ภาพที่ 20 แผนที่ผังที่ตั้งมัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์(ซ้าย)แผนที่มัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์(ขวา)

สุเหร่าแห่งแรกของชุมชนเดิมเรียกว่า “สุเหร่ากองอาสาจาม” สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 ประมาณปี 2330 ต่อมาจบทะเบียนตาม พ.ร.บ.มัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 มีชื่อเรียกว่า “มัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์” มีความหมายว่า “หอประชุมแห่งคุณธรรม” อาคารมัสยิดมีการปรับปรุงหลายครั้งอาคารเดิมเป็นอาคารก่ออิฐก้อนใหญ่ใช้ผนังรับน้ำหนัก ต่อมาถูกรื้อถอนในช่วงปี พ.ศ. 2497-2498 ประกอบด้วย ส่วนอาคารมัสยิด โรงเรียนบ้านคร้ววิทยา กุโบร์(สุสาน) และที่จอดรถประมาณ 200 คัน

มัสยิดถูกใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ ประกอบพิธีละหมาด 5 เวลา สอนศาสนาให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไป ละหมาดวันศุกร์ จัดพิธีในวันสำคัญทางศาสนา จัดพิธีศพ(ละหมาดญะนาซะฮ) พิธีแต่งงาน บรรยายศาสนธรรมและรองรับกิจกรรมชุมชนต่างๆ

ปัญหาที่พบจากการสำรวจ พบว่าไม่มีที่จอดรถคนพิการ ไม่มีห้องน้ำสำหรับวีลแชร์ ไม่มีลิฟต์ขึ้นอาคาร ไม่มีที่อาบน้ำละหมาดสำหรับวีลแชร์ มีทางลาดแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และทางลาดไม่มีราวจับ

ภาพที่ 21 แผนผังอาคารมัสยิดยามีอุลค็อยริยะห์และเส้นทางสัญจร

ภาพที่ 22 แสดงทางมัสยิด(ซ้ายบน)แสดงรูปด้านหน้าอาคารมัสยิด(กลางบน)
แสดงที่อาน้ำละหมาดชาย(ขวาบน)แสดงภายในอาคารเรียนศาสนา(ซ้ายล่าง)แสดงที่ละหมาดในมัสยิด(กลางล่าง)
แสดงกุโบร์ของมัสยิด(ขวาล่าง)

4.5.2 มัสยิดดารุลฟาละฮ์

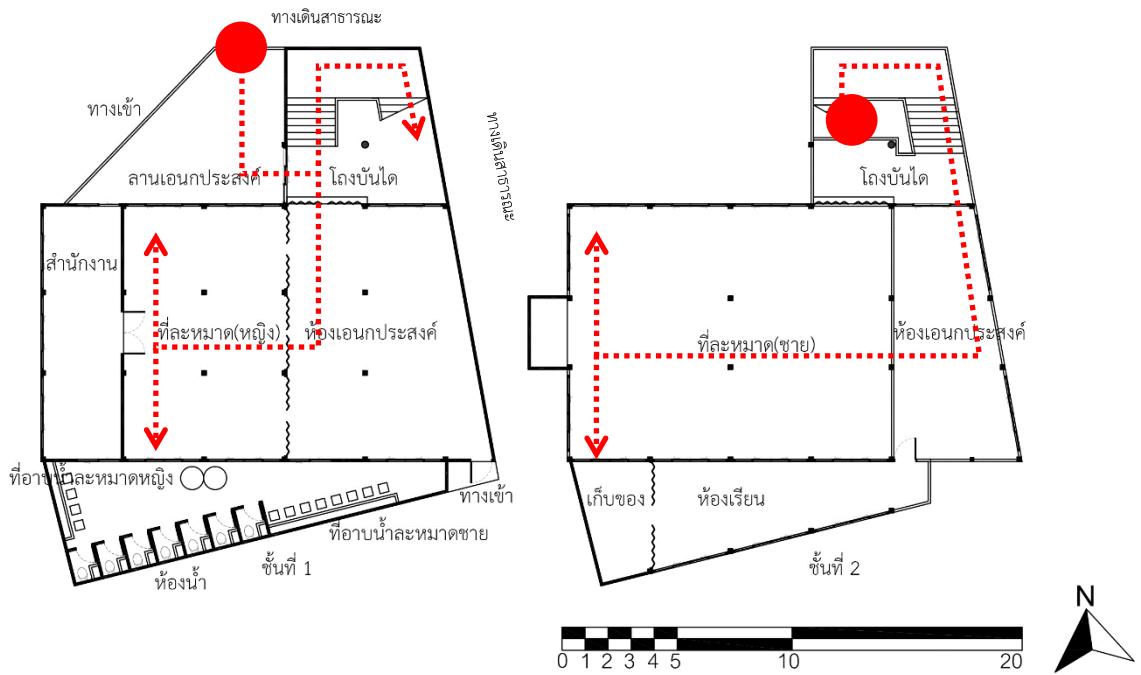

ภาพที่ 23 แผนที่ตั้งมัสยิดดารุลฟาละฮ์(ซ้าย)แผนที่มัสยิดดารุลฟาละฮ์(ขวา)

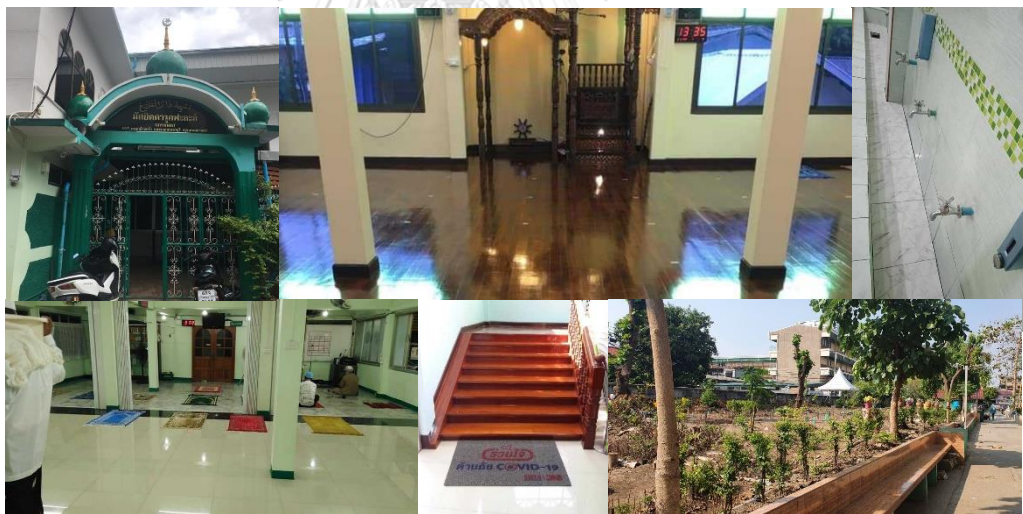
สุเหร่าแห่งที่สองของชุมชนเดิมเป็นอาคารไม้สักชั้นเดียวใต้ถุนสูง ก่อตั้งทางทิศตะวันออกของบ้านครัวเรียกว่า “สุเหร่าไต่ะลี” สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณปี 2437 ต่อมาจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.มัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 มีชื่อว่า “มัสยิดดารุลฟาละฮ์” มีความหมายว่า “อาคารแห่งชัยชนะ” อาคารไม้ทรงแทนมจริงร้อยถอนและสร้างใหม่เป็นอาคาร ค.ส.ล. 2 ชั้น และมีกุโบร์ของมัสยิดอยู่ห่างออกไป 150 เมตร และที่จอดรถประมาณ 60 คัน

มัสยิดถูกใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ ประกอบพิธีละหมาด 5 เวลา สอนศาสนาให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไป ละหมาดวันศุกร์ จัดพิธีในวันสำคัญทางศาสนา จัดพิธีศพ(ละหมาดญะนาเซฮฺ) พิธีแต่งงาน บรรยายศาสนธรรมและรองรับกิจกรรมชุมชนต่างๆ

ปัญหาที่พบจากการสำรวจ พบว่าไม่มีที่จอดรถคนพิการ ไม่มีห้องน้ำสำหรับวีลแชร์ ไม่มีลิฟต์ขึ้นอาคาร ไม่มีที่อาบน้ำละหมาดสำหรับวีลแชร์ ไม่มีทางลาด มีป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ไม่ชัดเจน

ภาพที่ 24 แผนผังอาคารมัสยิดดารุลาละห์และเส้นทางสัญจร

ภาพที่ 25 แสดงทางมัสยิด(ซ้ายบน)แสดงที่ละหมาดชั้น2 (กลางบน)แสดงที่อาบน้ำละหมาดชาย(ขวาบน)
แสดงที่ละหมาดชั้น1 (ซ้ายล่าง)แสดงโถงบันได(กลางล่าง)แสดงกุโบร์ของมัสยิด(ขวาล่าง)

4.5.3 มัสยิดซูลูกุลมุตตากีน

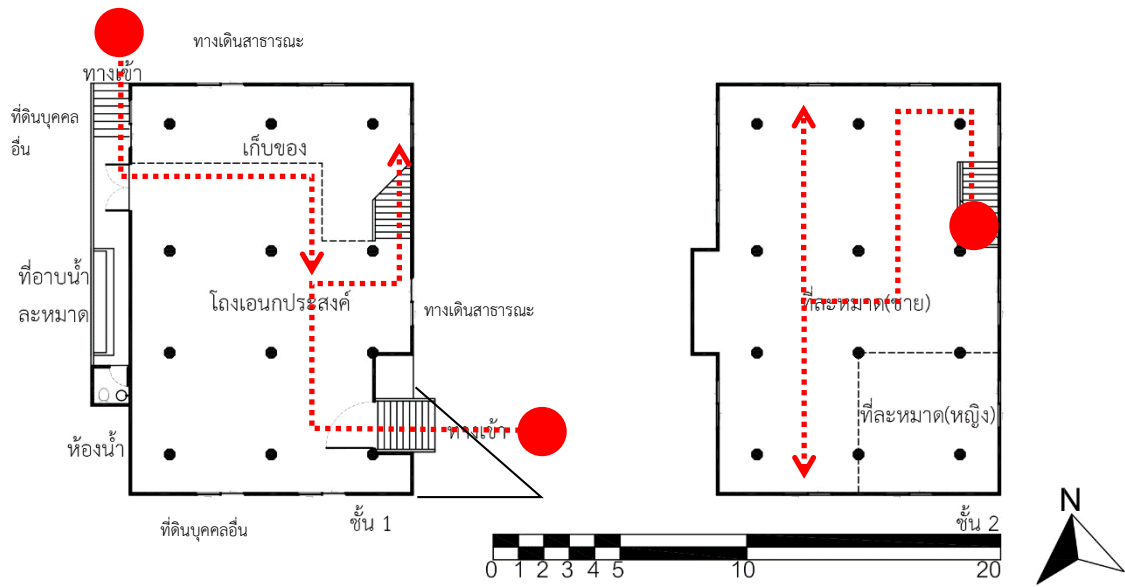

ภาพที่ 26 แผนที่ตั้งมัสยิดซูลูกุลมุตตากีน(ซ้าย)แผนที่มัสยิดซูลูกุลมุตตากีน(ขวา)

สุเหร่าแห่งที่สามของชุมชนเดิมเป็นอาคารไม้หลังเล็กตั้งอยู่ในบ้านครัวใต้ เรียก “สุเหร่ายีปา” สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6 ประมาณปี 2460 ต่อมาเรือดอนย้ายข้ามคลองมาสร้างใหม่ที่บ้านครัวตะวันตก เป็นอาคารไม้ 2 ชั้นในปี 2475 และเมื่อ อาคารไม้ทรุดโทรมจึงรื้อสร้างใหม่ในปี 2533 เป็นอาคาร ค.ส.ล. 2 ชั้น มัสยิดซูลูกุลมุตตากีน”มีความหมายว่า “วิถีชีวิตผู้สำรวมตนแต่อัลลอฮ์” และมีกุโบร์ของมัสยิดอยู่ห่างออกไป 60 เมตร และที่จอดรถประมาณ 50 คัน

มัสยิดถูกใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ ประกอบพิธีละหมาด 5 เวลา สอนศาสนาให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไป ละหมาดวันศุกร์ จัดพิธีในวันสำคัญทางศาสนา จัดพิธีศพ(ละหมาดญะนาซะฮฺ) พิธีแต่งงาน บรรยายศาสนธรรมและรองรับกิจกรรมชุมชนต่างๆ

ปัญหาที่พบจากการสำรวจ พบว่าไม่มีที่จอดรถคนพิการ ไม่มีห้องน้ำสำหรับวีลแชร์ ไม่มีลิฟต์ขึ้นอาคาร ไม่มีที่อาบน้ำละหมาดสำหรับวีลแชร์ ไม่มีทางลาด มีป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ไม่ชัดเจน

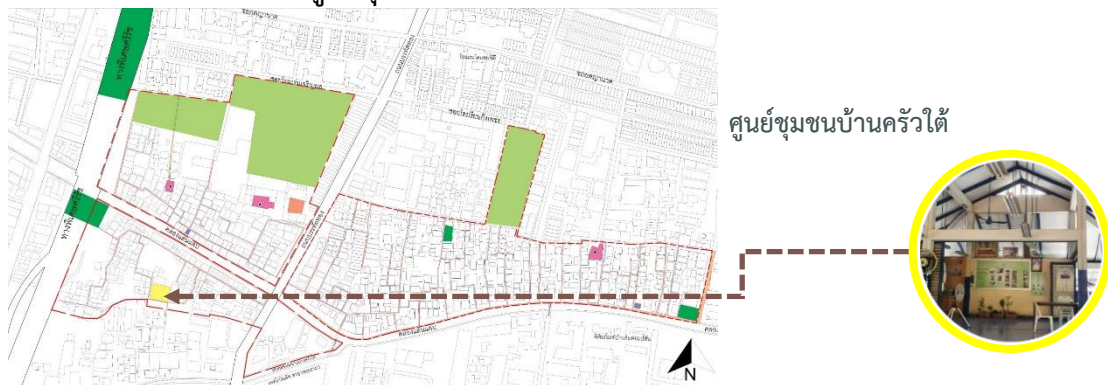
ภาพที่ 27 แผนผังอาคารมัสยิดซูลูกุลมุตตากินและทางสัญจร

ภาพที่ 28 แสดงทางมัสยิดด้านหน้า(ซ้ายบน)โถงเอนกประสงค์ชั้น1(กลางบน)

บันไดทางขึ้นมัสยิดด้านหลัง(ขวาบน)โถงเอนกประสงค์ชั้น2 (ซ้ายล่าง)แสดงกุ่มน้ำของมัสยิด(กลางล่าง)ที่อาบน้ำ
ละหมาด(ขวาล่าง)

4.5.4 ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้

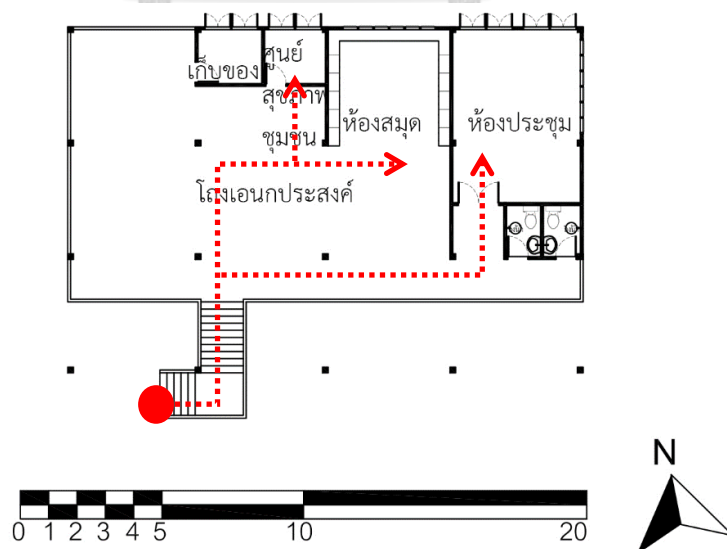

ภาพที่ 29 แผนที่ตั้งศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้

ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้ เป็นอาคาร ค.ส.ล. 2 ชั้น อยู่ภายใต้การดูแลของ มูลนิธิทุนดรุณเมตตาของสมาคมสตรีไทยมุสลิมแห่งประเทศไทย ศูนย์ชุมชนเป็นอาคารเอนกประสงค์ใช้สำหรับรองรับกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน ใช้จัดเป็นที่สอนศาสนาสำหรับเยาวชนในชุมชนบ้านครัวใต้ รองรับการจัดงานแต่งงานและของคนในชุมชน

ศูนย์ชุมชนใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ รองรับกิจกรรมชุมชนต่างๆ สอนศาสนาเยาวชน จัดพิธีแต่งงานและตรวจสอบสุขภาพที่ศูนย์สุขภาพชุมชน

ปัญหาที่พบจากการสำรวจ พบว่าไม่มีที่จอดรถคนพิการ ไม่มีห้องน้ำสำหรับวีลแชร์ ไม่มีลิฟต์ขึ้นอาคาร ไม่มีทางลาด มีป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ไม่ชัดเจน

ภาพที่ 30 แผนที่ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้

ภาพที่ 31 แสดงบันไดทางขึ้นศูนย์ชุมชน(ซ้ายบน)แสดงโถงเอนกประสงค์(กลางบน)
แสดงห้องสมุด(ขวาบน)แสดงลานหน้าศูนย์ชุมชน(ซ้ายล่าง)แสดงรูปปั้นหน้าศูนย์ชุมชน(กลางล่าง)แสดงประตูห้อง
เก็บของชั้น1(ขวาล่าง)

4.5.5 ลานกีฬาบ้านครัวใต้

ภาพที่ 32 แผนที่ตั้งลานกีฬาบ้านครัวใต้

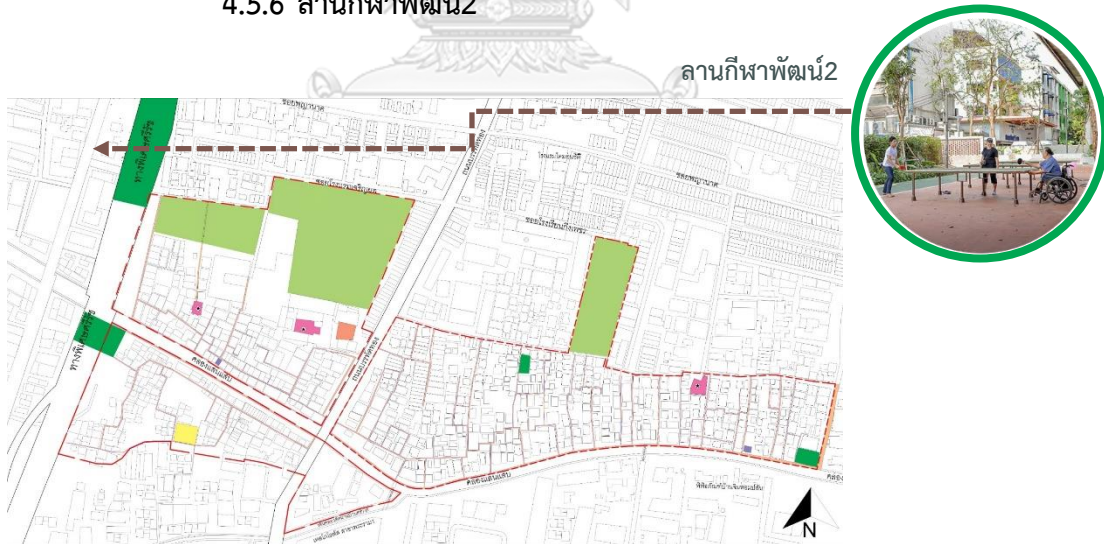
ลานกีฬาบ้านครัวใต้ เป็นสนามกีฬากลางแจ้งที่อยู่ภายใต้การดูแลของ สำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ 1 ไร่ 80 ตารางวา ประกอบไปด้วย สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล เครื่องออกกำลังกายกลางแจ้งและสนามเด็กเล่น

ลานกีฬาบ้านครัวใต้ใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ รองรับกิจกรรมชุมชนกลางแจ้ง ใช้ออกกำลังกายและเล่นกีฬา ปัญหาที่พบจากการสำรวจ พบว่ามีที่นั่งน้อย ต้นไม้ไม่

ภาพที่ 33 แสดงสนามฟุตบอล(ซ้ายบน)แสดงสนามเด็กเล่น(กลางบน)แสดงสนามบาสเก็ตบอล(ขวาบน) แสดงมุมมองจากลานกีฬาพัฒนา2(ซ้ายล่าง)แสดงรูปเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง(กลางล่าง)แสดงมุมมองไปลานกีฬาพัฒนา2 (ขวาล่าง)

4.5.6 ลานกีฬาพัฒนา2

ภาพที่ 34 แผนผังที่ตั้งลานกีฬาพัฒนา2

โครงการ”ลานกีฬาพัฒนา²⁷” เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ในพื้นที่ 2 แห่ง คือลานกีฬาพัฒนา1 บริเวณพื้นที่ชุมชนเคหะคลองจั่น เขตบางกะปิ และลานกีฬาพัฒนา2 บริเวณพื้นที่ใต้ทางพิเศษศรีรัช บริเวณแยกอรุณพงษ์ ราชเทวี

ลานกีฬาพัฒนา 2 มีเนื้อที่ 12 ไร่ 43 ตารางวา เดิมเป็นพื้นที่สำหรับออกกำลังกายเล่นกีฬาของชุมชนอยู่แล้ว แต่มีสภาพเสื่อมโทรม เนื่องจากขาดการบำรุงรักษา พื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นพื้นที่เหมาะสมที่จะจัดสร้างลานกีฬาพระราชทานเป็นที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง ลานกีฬาพัฒนา 2 ดำเนินการก่อสร้างเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 โดยได้ออกแบบและก่อสร้างให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัย ตลอดจนคนพิการให้ได้รับประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการจัดให้มีพื้นที่สีเขียว ลานกีฬาพัฒนา 2 ได้ก่อสร้างอาคารหลัก จำนวน 2 อาคาร ประกอบด้วย (1)อาคารเรือใบ โดยนำเรือใบซูบเปอร์มมาจัดแสดงที่บริเวณด้านหน้าอาคาร เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของลานกีฬาพัฒนา (2) อาคารอเนกประสงค์สามารถใช้จัดประชุมหารือและเตรียมงานสำหรับกิจกรรมของชุมชน

การจัดภูมิทัศน์โดยรอบของลานกีฬาพัฒนา 2 ปรับปรุงพื้นที่ใต้ทางด่วน สร้างความเป็นธรรมชาติ ความมีชีวิตชีวาของสังคมเมือง ให้มีความร่มรื่น สามารถใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้มาใช้บริการ โดยได้สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านครัว และในบริเวณใกล้เคียงลานกีฬา ซึ่งแวดล้อมไปด้วยชุมชนที่อยู่กันหนาแน่น นำสรุปมาเป็นแนวคิดนี้ว่า “ลานดิน ลานบ้าน” เพื่อให้เป็นพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับชุมชนซึ่งมีทั้งชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม โดยแบ่งพื้นที่กิจกรรมเป็นลานต่างๆกันทั้งหมด 14 ลาน ซึ่งเป็นพื้นที่เล่นกีฬา พื้นที่รวมคน และพื้นที่สันทนากการ มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นเพื่อเป็นพื้นที่สันทนาการ และพื้นที่สร้างสรรค์ในชุมชนเมือง

ภาพที่ 35 แผนผังลานกีฬาพัฒนา 2

²⁷ สถาบันอาศรมศิลป์ ลานกีฬาพัฒนา2

ภาพที่ 36 แสดงทางวิ่งข้างสนามเปตอง(ซ้ายบน)แสดงลานปิงปอง(กลางบน) แสดงเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง(ขวาบน)แสดงสนามฟุตซอล(ซ้ายล่าง)แสดงลานหินนวดเท้า(กลางล่าง)แสดง อาคารเรือใบ (ขวาล่าง)

4.5.7 ลานกีฬาบ้านครัวเหนือ

ลานกีฬาบ้านครัว

ภาพที่ 37 แผนผังที่ตั้งลานกีฬาบ้านครัวเหนือ

ลานกีฬาบ้านครัวเหนือ เป็นที่ดินเอกชนที่อนุญาตให้คนในชุมชนใช้ประโยชน์ได้ชั่วคราว บนที่ดินขนาดประมาณ 75 ตร.วา ประกอบด้วยลานคอนกรีตและเครื่องเล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง

ลานกีฬาบ้านครัวเหนือใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ รองรับกิจกรรมชุมชนกลางแจ้ง ใช้ออกกำลังกาย ปัญหาที่พบจากการสำรวจ พบว่าไม่มีที่นั่ง

ภาพที่ 38แสดงเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง(ภาพซ้าย)แสดงลานคอนกรีตวาดลายบันไดงู(ภาพขวา)

4.5.8 สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ

สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ

ภาพที่ 39 แผนผังที่ตั้งสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ

สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ เป็นที่ดินเอกชนที่อนุญาตให้คนในชุมชนใช้ประโยชน์ได้ชั่วคราว บนที่ดินขนาดประมาณ 40 ตร.วา ประกอบด้วยลานปูบล็อกคอนกรีตและม้านั่ง

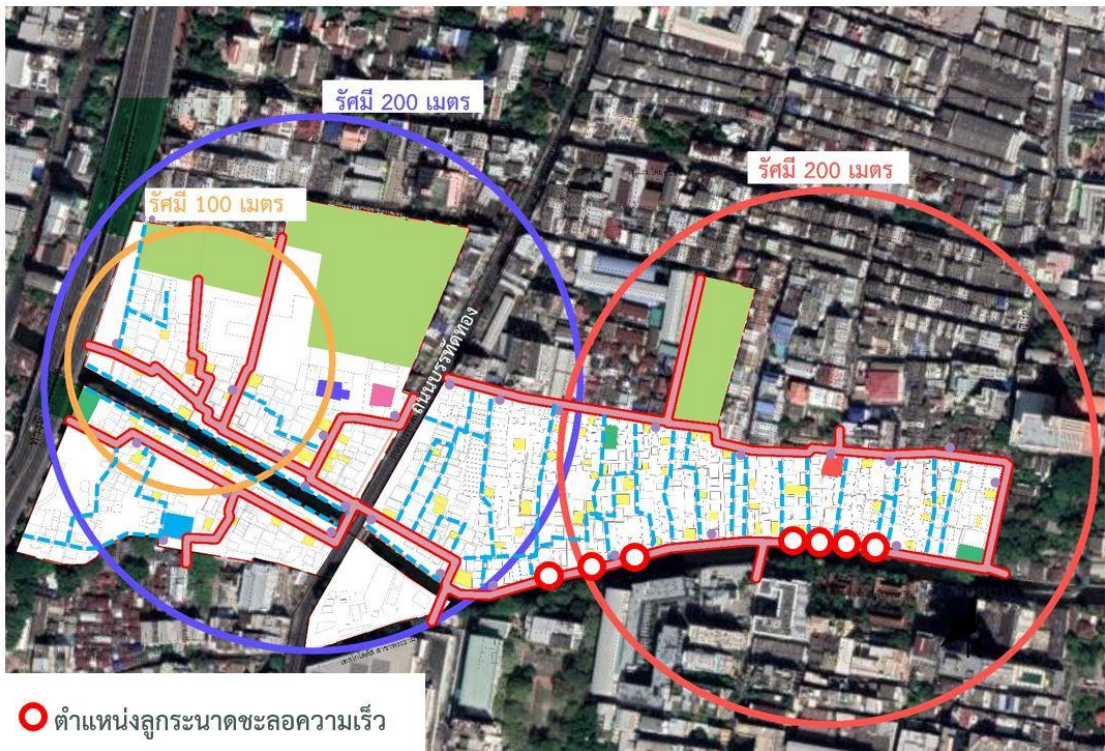
สวนหย่อมบ้านครัวเหนือใช้ประกอบกิจกรรมดังต่อไปนี้ รองรับกิจกรรมชุมชนกลางแจ้ง ใช้พักผ่อนหย่อนใจ ไม่พบปัญหาการใช้งาน

ภาพที่ 40 แสดงสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ

4.5.9 ทางสัญจร

เส้นทางสัญจรในชุมชนประกอบด้วยเส้นทางสัญจรหลักและทางเดินย่อย โดยเส้นทางสัญจรหลักมีขนาดความกว้างในช่วง 1.2-2.0 เมตร เส้นทางอยู่ในแนวริมคลองผ่านในชุมชนลอดใต้ถนน บรรทัดทองเชื่อมไปอีกชุมชนและผ่านไปสถานที่สำคัญในชุมชน และจากเส้นทางสัญจรหลักจะเกิดให้มีพื้นที่ Social space ได้แก่ศาลาริมน้ำ ร้านค้าต่างๆเกาะไปตามเส้นทางสัญจร เส้นทางเดินย่อยมีขนาดค่อนข้างแคบ มีความกว้างในช่วง 0.7-1.2 เมตร

ภาพที่ 41แสดงทางสัญจรภายในชุมชน

ภาพที่ 42แสดงทางสัญจรภายในชุมชน

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุง ที่อยู่อาศัย และพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านหูกวัว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลและสรุปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงวัตถุประสงค์และการวิเคราะห์ข้อมูล

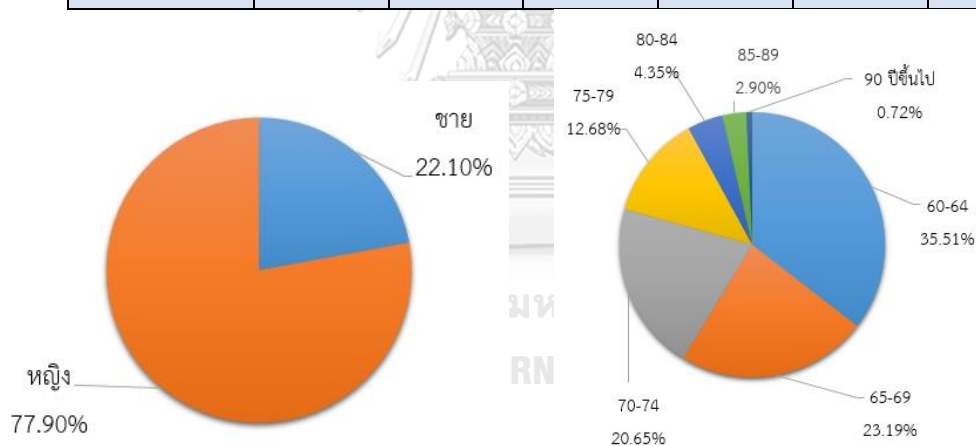
วัตถุประสงค์	วิธีการศึกษาและผลการวิเคราะห์
1. เพื่อศึกษาลักษณะทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม	1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลด้านสังคม ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสุขภาพ
2. เพื่อศึกษาสภาพกายภาพของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม	2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ข้อมูลการใช้พื้นที่ภายนอกของผู้สูงอายุ
3. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้งาน และปัญหาของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชนมุสลิม	3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจพื้นที่ ข้อมูลกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ข้อมูลวัสดุและพื้นที่ที่ต้องการปรับปรุง
4. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ภายในที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารรวมทั้งพื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน	4. สรุปปัญหา ความต้องการ และแนวทางการออกแบบปรับปรุงในอนาคต ด้านที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน -ปัญหา ความต้องการ ด้านที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน -แนวทางการออกแบบและปรับปรุง ที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

5.1.1 ข้อมูลด้านสังคม

ตารางที่ 10 แสดงเพศและช่วงอายุของผู้สูงอายุ(n=276)

ช่วงอายุ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
60-64 ปี	21	7.61%	77	27.90%	98	35.51%
65-69 ปี	14	5.07%	50	18.12%	64	23.19%
70-74 ปี	10	3.62%	47	17.03%	57	20.65%
75-79 ปี	10	3.62%	25	9.06%	35	12.68%
80-84 ปี	4	1.45%	8	2.90%	12	4.35%
85-89 ปี	2	0.72%	6	2.17%	8	2.90%
90 ปีขึ้นไป	0	0%	2	0.72%	2	0.72%
รวม	61	22.10%	215	77.90%	276	100%

แผนภูมิที่ 2 แสดงสัดส่วนเพศของผู้สูงอายุในชุมชน(ชาย)แสดงสัดส่วนแต่ละช่วงอายุ

จากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน เป็นชายร้อยละ 22.10 เป็นหญิงร้อยละ 77.90 โดยผู้สูงอายุในช่วงอายุ 60-64 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.51 รองลงมาคือผู้สูงอายุ ในช่วงอายุ 65-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.19 และช่วงที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคือผู้สูงอายุในช่วงอายุ 90 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.72

ตารางที่ 11 แสดงศาสนาของผู้สูงอายุ(n=276)

ศาสนา	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
อิสลาม	232	84.06%
พุทธ	44	15.94%
คริสต์	0	0%
อื่นๆ	0	0%
รวม	276	100%

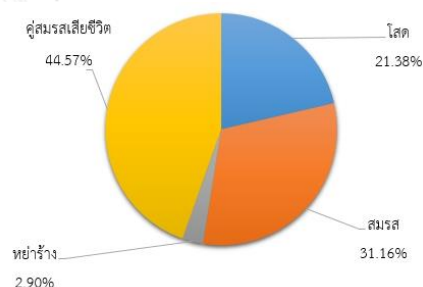

แผนภูมิที่ 3 แสดงสัดส่วนศาสนาของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 11 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน ผู้สูงอายุนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 84.06 และนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 15.94

ตารางที่ 12 แสดงสถานภาพของผู้สูงอายุ(n=276)

สถานภาพ	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
โสด	59	21.38%
สมรส	86	31.16%
หย่าร้าง	8	2.90%
คู่สมรสเสียชีวิต(หม้าย)	123	44.57%
รวม	276	100%

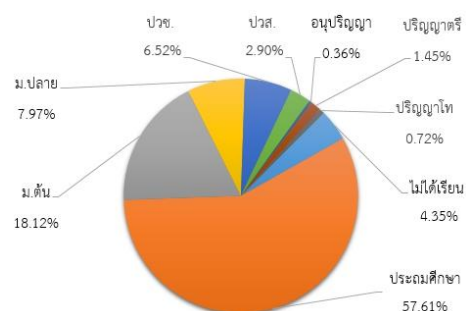

แผนภูมิที่ 4 แสดงสัดส่วนสถานภาพของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 12 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีสถานภาพ คู่สมรสเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 44.57 และมีสถานะ สมรส โสด และหย่าร้างคิดเป็นร้อยละ 31.16 , 21.38 และ 2.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงระดับการศึกษาของผู้สูงอายุ(n=276)

ระดับการศึกษา	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	12	4.35%
ประถมศึกษา	159	57.61%
มัธยมศึกษาตอนต้น	50	18.12%
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	7.97%
ปวช.	18	6.52%
ปวส.	8	2.90%
อนุปริญญา	1	0.36%
ปริญญาตรี	4	1.45%
ปริญญาโท	2	0.72%
ปริญญาเอก	0	0%
รวม	179	100%

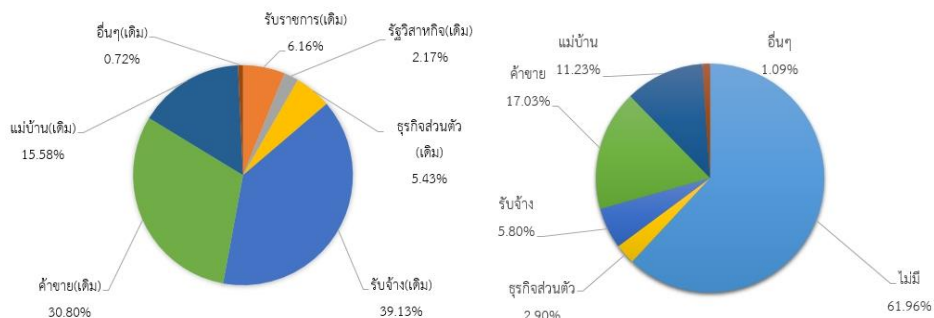
แผนภูมิที่ 5 สัดส่วนระดับการศึกษา

จากตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.61 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 18.12 และ 7.97 ตามลำดับ

5.1.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 14 แสดงอาชีพเดิมและอาชีพปัจจุบันของผู้สูงอายุ(n=276)

อาชีพ	อาชีพเดิม		อาชีพปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	0	0%	171	61.96%
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	17	6.16%	0	0%
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	2.17%	0	0%
ทำธุรกิจส่วนตัว	15	5.43%	8	2.90%
รับจ้างทั่วไป	108	39.13%	16	5.80%
ค้าขาย	85	30.80%	47	17.03%
แม่บ้าน	43	15.58%	31	11.23%
อื่นๆ(อสส.ช่วยงานมัสยิด)	2	0.72%	3	1.09%
รวม	276	100%	276	100%

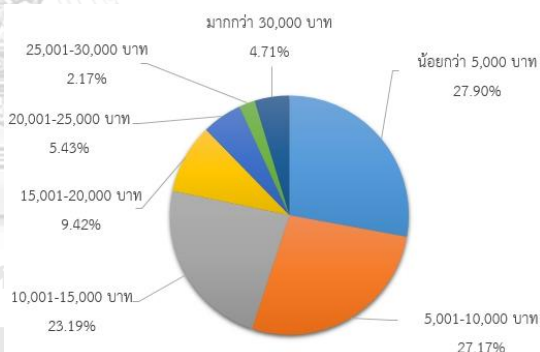

แผนภูมิที่ 6 แสดงสัดส่วนอาชีพก่อนวัยสูงอายุ(ชาย)แสดงสัดส่วนอาชีพเมื่อสูงอายุ(ขวา)

จากตารางที่ 14 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน ผู้สูงอายุมีอาชีพที่หลากหลายแตกต่างกันไป พบว่าอาชีพเดิมของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค่าขายและแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 39.13,30.80 และ 15.58 ตามลำดับ และเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 61.96 แต่กลุ่มอาชีพค่าขาย ทำธุรกิจส่วนตัวและแม่บ้าน บางส่วนยังคงประกอบอาชีพตามเดิมแม้เข้าสู่วัยสูงอายุ

ตารางที่ 15 แสดงรายได้ครอบครัวของผู้สูงอายุ(n=276)

รายได้ครอบครัว (บาทต่อเดือน)	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	77	27.90%
5,001-10,000	75	27.17%
10,001-15,000	64	23.19%
15,001-20,000	26	9.42%
20,001-25,000	15	5.43%
25,001-30,000	6	2.17%
มากกว่า 30,000	13	4.71%
รวม	276	100%

แผนภูมิที่ 7 แสดงสัดส่วนรายได้ครอบครัวของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 15 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมาคือกลุ่มผู้มีรายได้ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 27.17

5.1.3 ข้อมูลด้านสุขภาพ

ตารางที่ 16 แสดงลักษณะสุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุ(n=276)

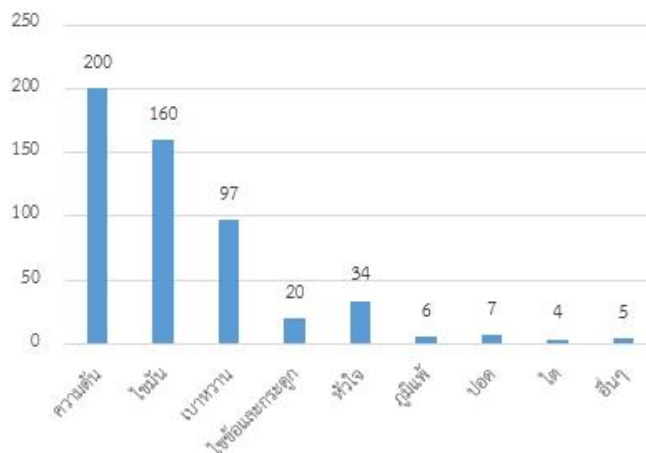
ช่วงอายุ	สุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุ					
	ไม่มีโรคประจำตัว		มีโรคประจำตัว		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
60-64 ปี	12	4.35%	86	31.16%	98	35.51%
65-69 ปี	7	2.54%	57	20.65%	64	23.19%
70-74 ปี	2	0.72%	55	19.93%	57	20.65%
75-79 ปี	3	1.09%	32	11.59%	35	12.68%
80-84 ปี	0	0%	12	4.35%	12	4.35%
85-89 ปี	2	0.72%	6	2.17%	8	2.90%
90 ปีขึ้นไป	0	0%	2	0.72%	2	0.72%
รวม	26	9.42%	250	90.58%	276	100%

แผนภูมิที่ 8 แสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวกับไม่มีโรคประจำตัว จากตารางที่ 16 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน แสดงให้เห็นว่า ลักษณะสุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวคิดเป็นร้อยละ 90.58

ตารางที่ 17 แสดงโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ(n=276)

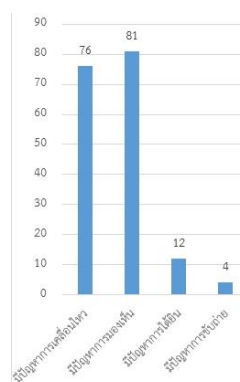
โรคประจำตัว	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
ความดันโลหิตสูง	200	72.46%
ไขมันในเลือดสูง	160	57.97%
เบาหวาน	97	35.14%
ไขข้อและกระดูกเสื่อม	20	7.25%
หัวใจ	34	12.32%
ภูมิแพ้	6	2.17%
ปอด	7	2.54%
ไต	4	1.45%
อื่นๆ (ต่อมลูกหมาก, มะเร็ง, ไทรอยด์, โลหิตจาง)	5	1.81%

แผนภูมิที่ 9 แสดงโรคประจำตัวกับไม่มีโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ จากตารางที่ 17 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน พบว่า ภาพรวมโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ ร้อยละ 72.46 มีโรคประจำตัวคือความดัน รองลงมา คือ โรคไขมันในเลือดสูงคิดเป็นร้อยละ 57.97 โรคเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 35.14 และโรคหัวใจ คิดเป็นร้อยละ 12.32

ตารางที่ 18 แสดงลักษณะปัญหาความผิดปกติร่างกายของผู้สูงอายุ(n=276)

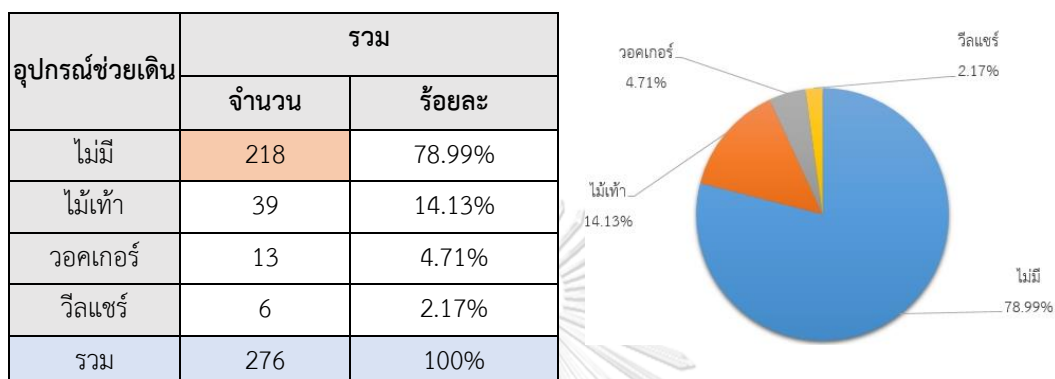
ปัญหาความผิดปกติของร่างกาย	รวม	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	128	46.37%
มีปัญหาการเคลื่อนไหว	76	27.54%
มีปัญหาการมองเห็น	81	29.35%
มีปัญหาการได้ยิน	12	4.35%
มีปัญหาการขับถ่าย	4	1.45%

แผนภูมิที่ 10 แสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีความผิดปกติของร่างกาย

จากตารางที่ 18 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาการทำงานของร่างกายผิดปกติ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาการทำงานของร่างกายผิดปกติจะพบว่าปัญหาการมองเห็น มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.35 รองลงมาเป็น ปัญหาการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 27.54

ตารางที่ 19 แสดงการใช้อุปกรณ์ช่วยเดินของผู้สูงอายุ(n=276)

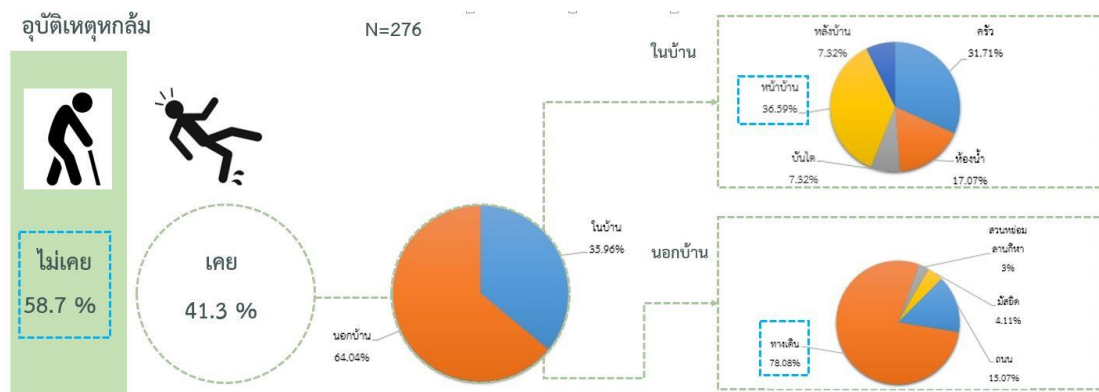

แผนภูมิที่ 11 แสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน

จากตารางที่ 19 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถเดินในชุมชนได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน คิดเป็นร้อยละ 78.99 และมีผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเดินได้แก่ ไม้เท้า วอล์คเกอร์ และวีลแชร์ คิดเป็นร้อยละ 14.13, 4.71 และ 2.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงการเกิดอุบัติเหตุหกล้มของผู้สูงอายุ(n=276)

สถานที่ที่เคยเกิดอุบัติเหตุหกล้ม	จำนวน	ร้อยละ	บริเวณ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยหกล้ม	162	58.70%			
เคย	114	41.30%			
ในบ้าน	41	35.96%	ครัว	13	31.71%
			ห้องน้ำ	7	17.07%
			บันได	3	7.32%
			ลานหน้าบ้าน	15	36.59%
			ลานหลังบ้าน	3	7.32%
นอกบ้าน	73	64.04%	ถนน	11	15.07%
			ทางเดินในชุมชน	57	78.08%
			สวนหย่อม/ลานกีฬา	2	2.74%
			มัสยิด	3	4.11%

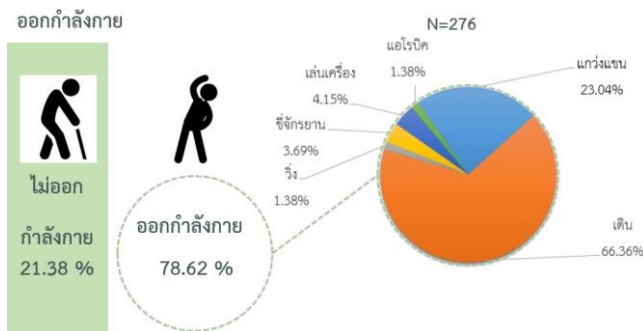

แผนภูมิที่ 12 แสดงสัดส่วนการเกิดอุบัติเหตุหกล้มของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 20 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุหกล้ม คิดเป็นร้อยละ 58.70 และการเกิดอุบัติเหตุหกล้มส่วนใหญ่เกิดเหตุนอกร้าน คิดเป็นร้อยละ 64.04ของการเกิดอุบัติเหตุหกล้ม และบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือทางเดินในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 78.08ของการเกิดอุบัติเหตุนอกร้าน ส่วนการเกิดอุบัติเหตุหกล้มในร้าน คิดเป็นร้อยละ 35.96 ของการเกิดอุบัติเหตุหกล้ม และบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ ลานหน้าบ้าน คิดเป็นร้อยละ 36.59

ตารางที่ 21 แสดงการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ(n=276)

การออกกำลังกาย	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ออกกำลังกาย	59	21.38%			
ออกกำลังกาย	217	78.62%			
CHUL			แกว่งแขน	50	23.04%
			เดิน	144	66.36%
			วิ่ง	3	1.38%
			ขี่จักรยาน	8	3.69%
			เล่นเครื่องออกกำลังกาย	9	4.15%
			แอโรบิค	3	1.38%

แผนภูมิที่ 13 แสดงสัดส่วนการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 21 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 78.62 และกิจกรรมออกกำลังกายที่นิยมมากที่สุด 2 อันดับได้แก่ เดิน และแกว่งแขน คิดเป็นร้อยละ 66.36 และ 23.04 ของกิจกรรมออกกำลังกาย

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

5.2.1 ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

สรุปผลการคัดเลือกมาจากแบบสอบถามโดยสุ่มประชากรผู้สูงอายุร้อยละ30ของประชากรผู้สูงอายุ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 90 คนจำแนกสัมภาษณ์ใน3ชุมชน คือ ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวตะวันตก และชุมชนบ้านครัวใต้

ตารางที่ 22 แสดงประเภทบ้านของผู้สูงอายุ(n=90)

ประเภทบ้าน	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเดี่ยว	43	84.31%	20	86.96%	13	81.25%	76	84.44%
ห้องแถว	8	15.69%	3	13.04%	3	18.75%	14	15.56%
รวม	51	100%	23	%	16	100%	90	100%

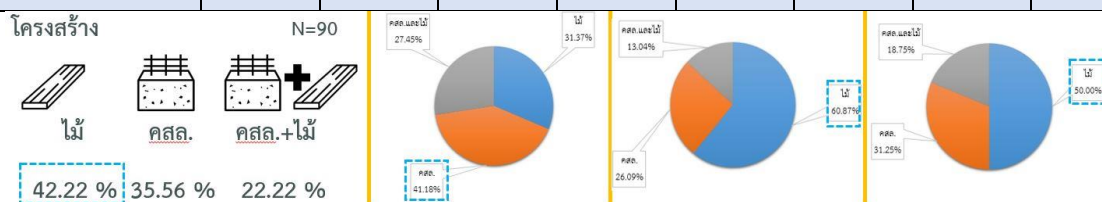

แผนภูมิที่ 14 แสดงสัดส่วนประเภทบ้านของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 22 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ที่อยู่อาศัยในชุมชนส่วนใหญ่ เป็นประเภทบ้านเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 84.44 รองลงมาเป็นที่อยู่อาศัยประเภทห้องแถว คิดเป็นร้อยละ 15.56

ตารางที่ 23 แสดงโครงสร้างบ้านของผู้สูงอายุ(n=90)

โครงสร้างที่อยู่อาศัย	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โครงสร้างไม้	16	31.37%	14	60.87%	8	50%	38	42.22%
โครงสร้าง คสล.	21	41.18%	6	26.09%	5	31.25%	32	35.56%
โครงสร้าง คสล.และไม้	14	27.45%	3	13.04%	3	18.75%	20	22.22%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

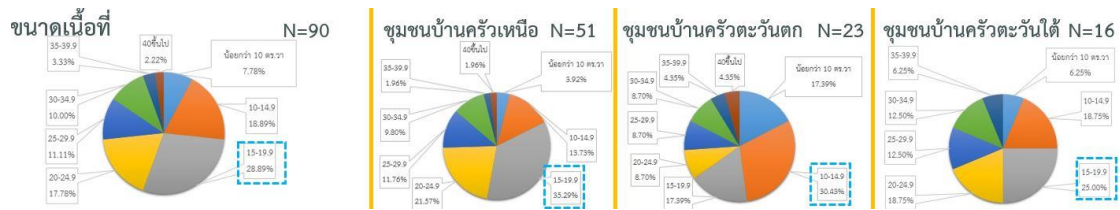

แผนภูมิที่ 15 แสดงสัดส่วนประเภทบ้านของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 23 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ที่อยู่อาศัยในชุมชนส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างไม้ คิดเป็นร้อยละ 42.22 รองลงมาเป็นโครงสร้าง คสล. และโครงสร้าง คสล.และไม้ คิดเป็นร้อยละ 35.56 และ 22.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงขนาดเนื้อที่ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)

ขนาดเนื้อที่	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ตร.วา	2	3.92%	4	17.39%	1	6.25%	7	7.78%
10-14.9 ตร.วา	7	13.73%	7	30.43%	3	18.75%	17	18.89%
15-19.9 ตร.วา	18	35.29%	4	17.39%	4	25%	26	28.89%
20-24.9 ตร.วา	11	21.57%	2	8.70%	3	18.75%	16	17.78%
25-29.9 ตร.วา	6	11.76%	2	8.70%	2	12.5%	10	11.11%
30-34.9 ตร.วา	5	9.8%	2	8.70%	2	12.5%	9	10%
35-39.9 ตร.วา	1	1.96%	1	4.35%	1	6.25%	3	3.33%
ตั้งแต่ 40 ตร.วา ขึ้นไป	1	1.96%	1	4.35%	0	0%	2	2.22%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

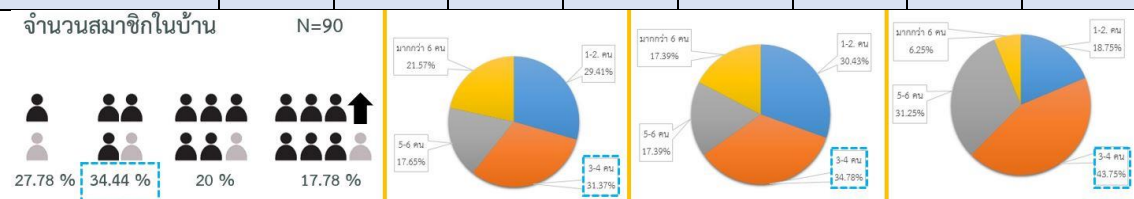

แผนภูมิที่ 16 แสดงสัดส่วนขนาดเนื้อที่ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 24 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ขนาดเนื้อที่ส่วนใหญ่ของที่อยู่อาศัยในชุมชนมีขนาด 15-19.9 ตร.วา คิดเป็นร้อยละ 28.89 รองลงมาขนาด 10-14.9 ตร.วา และ 20-24.9 ตร.วา คิดเป็นร้อยละ 18.89 และ 17.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนสมาชิกในบ้านของผู้สูงอายุ(n=90)

จำนวนสมาชิกในบ้าน	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-2 คน	15	29.41%	7	30.43%	3	18.75%	25	27.78%
3-4 คน	16	31.37%	8	34.78%	7	43.75%	31	34.44%
5-6 คน	9	17.65%	4	17.39%	5	31.25%	18	20%
มากกว่า 6 คน	11	21.57%	4	17.39%	1	6.25%	16	17.78%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

แผนภูมิที่ 17 แสดงสัดส่วนจำนวนสมาชิกในบ้านของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 25 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า มีจำนวนสมาชิกในบ้านส่วนใหญ่ จำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 รองลงมาจำนวน 1-2 คน และ 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 และ 20 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)

กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	23	45.1%	11	47.83%	8	50%	42	46.67%
เช่าในที่ดินหน่วยงานรัฐ	17	33.33%	10	43.48%	6	37.5%	33	36.67%
เช่าในที่ดินเอกชน	11	21.57%	2	8.7%	2	12.5%	15	16.67%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

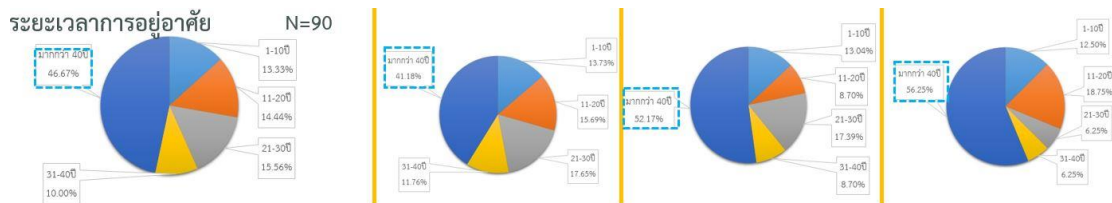

แผนภูมิที่ 18 แสดงสัดส่วนกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 26 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาเช่าในที่ดินหน่วยงานรัฐ และเช่าในที่ดินเอกชน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และ 16.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงระยะเวลาที่อยู่อาศัย ณ ที่อยู่ปัจจุบันของผู้สูงอายุ(n=90)

ระยะเวลาการอยู่อาศัย ณ ที่อยู่ปัจจุบัน	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	7	13.73%	3	13.04%	2	12.5%	12	13.33%
11-20 ปี	8	15.69%	2	8.7%	3	18.75%	13	14.44%
21-30 ปี	9	17.65%	4	17.39%	1	6.25%	14	15.56%
31-40 ปี	6	11.76%	2	8.7%	1	6.25%	9	10%
มากกว่า 40 ปี	21	41.18%	12	52.17%	9	56.25%	42	46.67%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

แผนภูมิที่ 19 แสดงสัดส่วนระยะเวลาการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 27 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย ณ ที่อยู่ปัจจุบันเป็นเวลามากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.56 และ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.44

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนชั้นของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)

จำนวนชั้น	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 ชั้น	19	37.25%	5	21.74%	7	43.75%	31	34.44%
2 ชั้น	31	60.78%	17	73.91%	9	56.25%	57	63.33%
3 ชั้น	1	1.96%	1	4.35%	0	0%	2	2.22%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

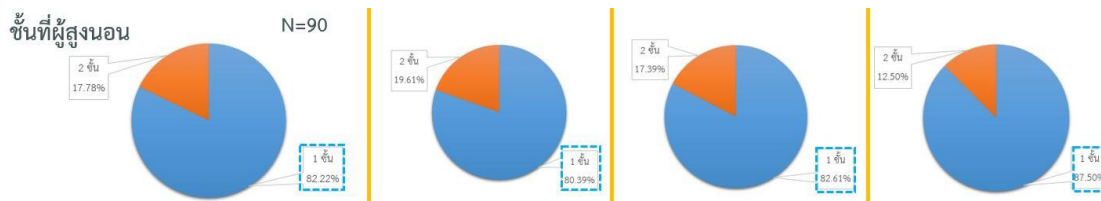

แผนภูมิที่ 20 แสดงสัดส่วนจำนวนชั้นของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 28 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พักอาศัยในบ้าน 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมาคือ 1 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 34.44

ตารางที่ 29 แสดงชั้นที่ผู้สูงอายุนอน(n=90)

ชั้นที่ผู้สูงอายุนอน	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 ชั้น	41	80.39%	19	82.61%	14	87.50%	74	82.22%
2 ชั้น	10	19.61%	4	17.39%	2	12.5%	16	17.78%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

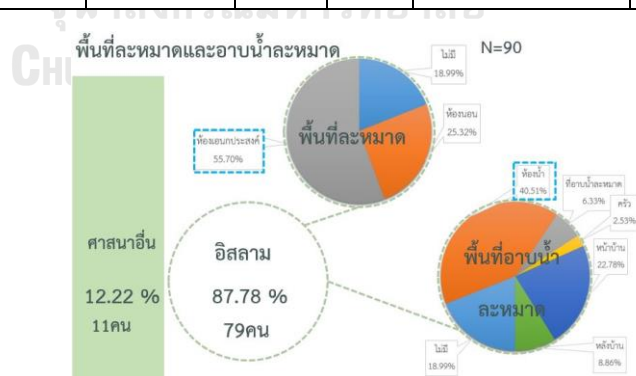

แผนภูมิที่ 21 แสดงสัดส่วนชั้นที่ผู้สูงอายุนอน

จากตารางที่ 29 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่นอนที่ชั้น 2 คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมาคือ 1 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 17.78

ตารางที่ 30 แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมและอาบนํ้าที่เหมาะสมในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)

การนับถือศาสนา	จำนวน	ร้อยละ	พื้นที่ที่เหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ	พื้นที่อาบนํ้าที่เหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนาอื่น	11	12.22%						
อิสลาม	79	87.78%						
			ไม่มี	15	18.99%	ไม่มี	15	18.99%
			ห้องนอน	20	25.32%	ห้องนํ้า	32	40.51%
			ห้องเอนกประสงค์	44	55.70%	มีที่อาบนํ้าที่เหมาะสม	5	6.33%
						ครัว	2	2.53%
						หน้าบ้าน	18	22.78%
						หลังบ้าน	7	8.86%

แผนภูมิที่ 22 แสดงสัดส่วนการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมและพื้นที่อาบนํ้าที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 30 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ละครวมในห้องเอนกประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 55.70 และ อาบน้ำละครวมในห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 40.51

ตารางที่ 31 แสดงปัญหาและอุปสรรคของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=90)

ปัญหาและอุปสรรคของที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ	ลักษณะปัญหาที่พบ	จำนวน	ร้อยละ	สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	35	38.89%						
มี	55	61.11%						
			พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	14	25.45%	สิ่งของกีดขวางทางเดิน	7	50%
						พื้นลื่น	5	35.71%
						พื้นที่ต่างระดับ	2	14.29%
			พื้นที่ชำรุดเสียหาย	41	74.55%	ปลวกทำลายโครงสร้าง	20	48.78%
						น้ำกัดเซาะ	3	7.32%
						หลังคารั่ว	18	43.90%

แผนภูมิที่ 23 แสดงสัดส่วนปัญหาและอุปสรรคของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 31 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มี ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 61.11 ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาพื้นที่ชำรุดเสียหาย คิดเป็นร้อยละ 74.55 สาเหตุมาจากปลวกทำลายโครงสร้างมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.78 รองลงมาคือหลังคารั่วและน้ำกัดเซาะ คิดเป็นร้อยละ 43.9 และ 7.35 ตามลำดับ และอีกปัญหาที่พบคือพื้นที่ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.45 สาเหตุมาสิ่งของกีดขวางทางเดิน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือพื้นลื่น และพื้นที่ต่างระดับ คิดเป็นร้อยละ 35.71 และ 14.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 32 แสดงการวางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ(n=276)

การวางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ	สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	72	80%			
มี	18	20%			
			ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด	14	77.78%
			ขยายครอบครัว	2	11.11%
			ทำเพื่อเป็นบ้านเช่า	2	11.11%

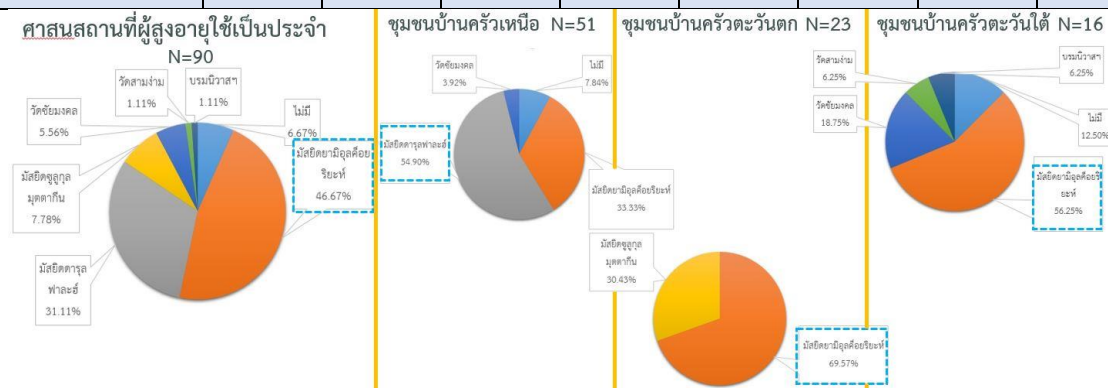
แผนภูมิที่ 24 แสดงสัดส่วนการวางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 32 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีแผนที่จะปรับปรุงที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนผู้สูงอายุที่วางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 20 สาเหตุส่วนใหญ่ที่ปรับปรุงคือซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาคือขยายครอบครัวและทำเป็นบ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 11.11 เท่ากัน

5.2.3 ข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน

ตารางที่ 33 แสดงศาสนสถานที่สูงอายุใช้เป็นประจำ (n=90)

ศาสนสถานที่สูงอายุใช้เป็นประจำ	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	4	7.84%	0	0%	2	12.5%	6	6.67%
มัสยิดยามิอูลคือยริยะห์	17	33.33%	16	69.57%	9	56.25%	42	46.67%
มัสยิดดารุลฟาละฮ์	28	54.90%	0	0%	0	0%	28	31.11%
มัสยิดซูลูกุลมุดตาคีน	0	0%	7	30.43%	0	0%	7	7.78%
วัดชัยมงคล	2	3.92%	0	0%	3	18.75%	5	5.56%
วัดขำนิหัตถการ	0	0%	0	0%	1	6.25%	1	1.11%
วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร	0	0%	0	0%	1	6.25%	1	1.11%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

แผนภูมิที่ 25 แสดงสัดส่วนศาสนสถานที่สูงอายุใช้เป็นประจำ

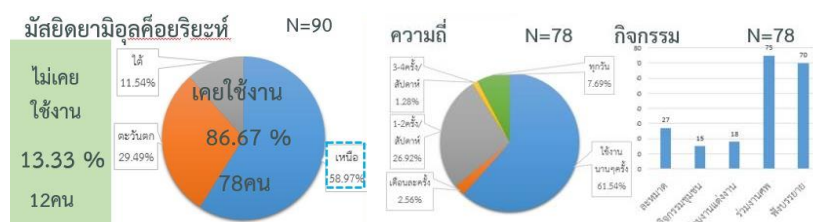
จากตารางที่ 33 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ศาสนาสถานที่สูงอายุส่วนใหญ่ใช้เป็นประจำได้แก่ มัสยิดยามิอูลคือยริยะห์ คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ มัสยิดดารุลฟาละฮ์และมัสยิดซูลูกุลมุดตาคีน คิดเป็นร้อยละ 31.11และ 7.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 34 แสดงความถี่การใช้งานมัลติมีเดียมัลติมีเดียมัลติมีเดียของผู้สูงอายุ(n=90)

มัลติมีเดียมัลติมีเดีย	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	5	9.8%	0	0%	7	43.75%	12	6.67%
ใช้งานนานๆครั้ง	30	58.82%	10	43.48%	8	50%	48	46.67%
ใช้งานเดือนละครั้ง	1	1.96%	1	4.35%	0	0%	2	31.11%
ใช้งาน1-2ครั้งต่อสัปดาห์	12	23.53%	8	34.78%	1	6.25%	21	7.78%
ใช้งาน3-4ครั้งต่อสัปดาห์	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	5.56%
ใช้งาน5-6ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	1.11%
ใช้งานทุกวัน	2	3.92%	4	17.39%	0	0%	6	1.11%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 35 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานมัลติมีเดียมัลติมีเดียของผู้สูงอายุ(n=90)

มัลติมีเดียมัลติมีเดีย	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้งาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	12	13.33%						
เคยใช้งาน	78	86.67%						
			ละหมาด	27	34.62%	ไม่เกิน30นาที	0	0%
			กิจกรรมชุมชน	15	19.23%	ไม่เกิน 1 ชม.	43	55.13%
			ร่วมงานแต่งงาน	18	23.08%	ไม่เกิน 3 ชม.	32	41.03%
			ร่วมงานพิธีศพ	75	96.15%	มากกว่า 3 ชม.	3	3.85%
			ฟังบรรยายธรรม	70	89.74%			

แผนภูมิที่ 26 แสดงสัดส่วนการใช้งานมัลติมีเดียมัลติมีเดีย

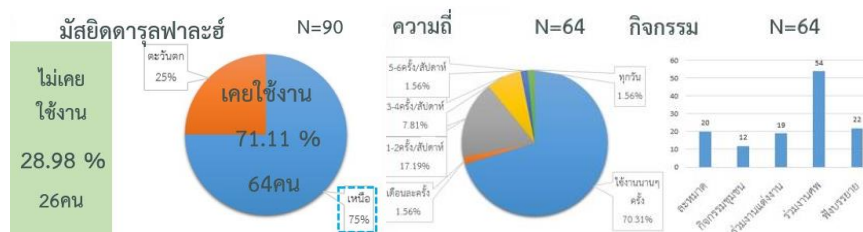
จากตารางที่ 34 และ 35 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่เคยใช้งานมัลติมีเดียมีอัตราคือร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 86.67 และส่วนใหญ่ใช้งานนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.67 กิจกรรมที่ผู้สูงอายุใช้งานมากที่สุดคือ ร่วมงานพิธีศพ คิดเป็นร้อยละ 96.15 รองลงมาคือ ฟังบรรยายธรรมและร่วมละหมาด คิดเป็นร้อยละ 89.74 และ 34.62 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 55.13 ปัญหาการใช้งานที่พบ คือ ทางลาดไม่มีราวจับและที่อาบน้ำละหมาดไม่มีราวจับ

ตารางที่ 36 แสดงความถี่การใช้งานมัลติมีเดียตามประเภทของอายุของผู้สูงอายุ (n=90)

มัลติมีเดียประเภท	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	3	5.88%	7	30.43%	16	100%	26	28.89%
ใช้งานนานๆ ครั้ง	29	56.86%	16	69.57%	0	0%	45	50%
ใช้งานเดือนละครั้ง	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	1.11%
ใช้งาน 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	11	21.57%	0	0%	0	0%	11	12.22%
ใช้งาน 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	5	9.8%	0	0%	0	0%	5	5.56%
ใช้งาน 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	1.11%
ใช้งานทุกวัน	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	1.11%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 37 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการใช้งานมัลติมีเดียตามประเภทของอายุของผู้สูงอายุ (n=90)

มัลติมีเดียประเภท	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	26	28.89%						
เคยใช้งาน	64	71.11%						
			ละหมาด	20	31.25%	ไม่เกิน 30 นาที	0	0%
			กิจกรรมชุมชน	12	18.75%	ไม่เกิน 1 ชม.	39	60.94%
			ร่วมงานแต่งงาน	19	29.69%	ไม่เกิน 3 ชม.	25	39.06%
			ร่วมงานพิธีศพ	54	84.38%	มากกว่า 3 ชม.	0	3.85%
			ฟังบรรยายธรรม	22	34.38%			

แผนภูมิที่ 27 แสดงสัดส่วนการใช้งานมัสยิตดารุฬพะละย์

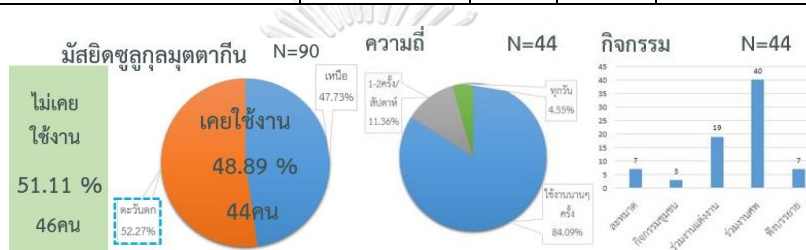
จากตารางที่ 36 และ 37 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่เคยใช้งานมัสยิตดารุฬพะละย์ คิดเป็นร้อยละ 71.11 และส่วนใหญ่ใช้งานนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50 กิจกรรมที่ ผู้สูงอายุใช้งานมากที่สุดคือ ร่วมงานพิธีศพ คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมาคือ ฟังบรรยายธรรมและร่วมละหมาด คิดเป็นร้อยละ 34.38 และ 31.25 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 60.94 ปัญหาการใช้งานที่พบ ที่อาบน้ำละหมาดไม่มีราวจับ

ตารางที่ 38 แสดงความถี่การใช้งานมัสยิตชูลูกมุตตาทากินของผู้สูงอายุ (n=90)

มัสยิตชูลูกมุตตาทากิน	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	30	58.82%	0	0%	16	100%	46	51.11%
ใช้งานนานๆ ครั้ง	21	41.18%	16	69.57%	0	0%	37	41.11%
ใช้งานเดือนละครั้ง	0	0%	0	0%	0	0%	0	1.11%
ใช้งาน 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	5	21.74%	0	0%	5	5.56%
ใช้งาน 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งาน 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งานทุกวัน	0	0%	2	8.7%	0	0%	2	2.22%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 39 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้นมัสยิตชูลูกมุตตาทากินของผู้สูงอายุ (n=90)

มัลติชุกุลมุดตาทากิน	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้ งาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	46	51.11%						
เคยใช้งาน	44	48.89%						
			ละหมาด	7	15.91%	ไม่เกิน30นาที	0	0%
			กิจกรรมชุมชน	3	6.84%	ไม่เกิน 1 ชม.	26	59.09%
			ร่วมงานแต่งงาน	19	43.18%	ไม่เกิน 3 ชม.	18	40.91%
			ร่วมงานพิธีศพ	40	90.91%	มากกว่า 3 ชม.	0	0%
			ฟังบรรยายธรรม	7	15.91%			

แผนภูมิที่ 28 แสดงสัดส่วนการใช้งานมัลติชุกุลมุดตาทากิน

จากตารางที่ 38 และ 39 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้งานมัลติชุกุลมุดตาทากิน คิดเป็นร้อยละ 51.11 และมีผู้สูงอายุเคยใช้งานคิดเป็นร้อยละ 48.89 กิจกรรมที่ ผู้สูงอายุใช้งานมากที่สุดคือ ร่วมงานพิธีศพ คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมาคือ ร่วมงานแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 43.18 ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 59.09 ปัญหาการใช้งานที่พบ บ้านใดทางเข้าอาคารเป็นบันไดสูง ผู้สูงอายุที่มีปัญหาการเคลื่อนไหว ใช้งานลำบาก และ ที่อาบน้ำละหมาดไม่มีราวจับ

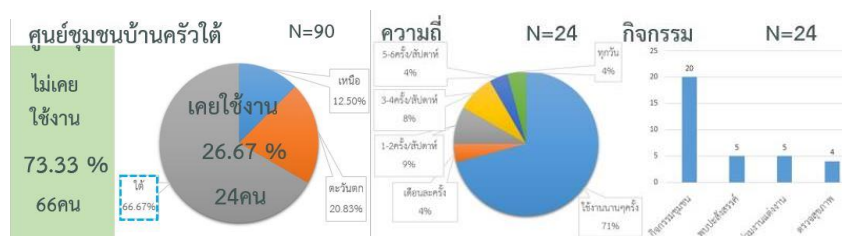
ตารางที่ 40 แสดงการความถี่การใช้งานศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้ของผู้สูงอายุ (n=90)

ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้	ชุมชน
-----------------------	-------

	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	48	7.84%	18	0%	0	12.5%	66	6.67%
ใช้งานนานๆครั้ง	3	33.33%	5	69.57%	9	56.25%	17	46.67%
ใช้งานเดือนละครั้ง	0	54.90%	0	0%	1	0%	1	31.11%
ใช้งาน1-2ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	30.43%	2	0%	2	7.78%
ใช้งาน3-4ครั้งต่อสัปดาห์	0	3.92%	0	0%	2	18.75%	2	5.56%
ใช้งาน5-6ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	1	6.25%	1	1.11%
ใช้งานทุกวัน	0	0%	0	0%	1	6.25%	1	1.11%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 41 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้ของผู้สูงอายุ(n=90)

ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	66	73.33%						
เคยใช้งาน	24	26.67%						
			กิจกรรมชุมชน	20	83.33%	ไม่เกิน30นาที	0	0%
			พบปะสังสรรค์	5	20.83%	ไม่เกิน 1 ชม.	11	45.83%
			ร่วมงานแต่งงาน	5	20.83%	ไม่เกิน 3 ชม.	10	41.67%
			ตรวจสุขภาพ	4	16.67%	มากกว่า 3 ชม.	3	12.5%

แผนภูมิที่ 29 แสดงสัดส่วนการใช้งานศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้

จากตารางที่ 40 และ 41 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านครัวใต้ทุกคนเคยใช้งานศูนย์ชุมชน โดยส่วนใหญ่ใช้งานนานๆครั้ง คิดเป็นร้อยละ 56.25 ใช้ทำกิจกรรมชุมชน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของผู้เคยใช้งาน และส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 45.83

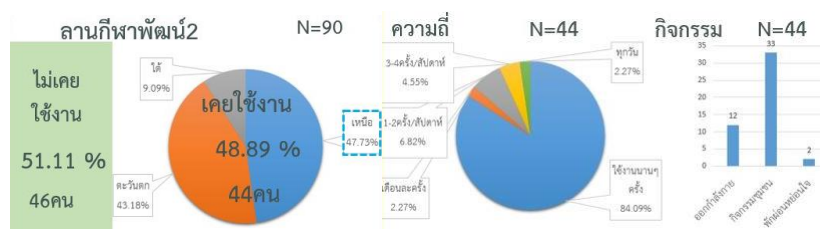
ปัญหาการใช้งานที่พบ คือ ทางเข้าอาคารเป็นบันไดสูง ผู้สูงอายุที่มีปัญหาการเคลื่อนไหว ใช้งานลำบาก

ตารางที่ 42 แสดงความถี่การใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2 ของผู้สูงอายุ(n=90)

ลานกีฬาพัฒนา 2	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	30	58.82%	4	17.39%	12	75%	46	51.11%
ใช้งานนานๆครั้ง	20	39.22%	13	56.52%	4	25%	37	41.11%
ใช้งานเดือนละครั้ง	0	0%	1	4.35%	0	0%	1	1.11%
ใช้งาน1-2ครั้งต่อสัปดาห์	1	1.96%	2	8.70%	0	0%	3	3.33%
ใช้งาน3-4ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	2	8.70%	0	0%	2	2.22%
ใช้งาน5-6ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งานทุกวัน	0	0%	1	4.35%	0	0%	1	1.11%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 43 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2 ของผู้สูงอายุ(n=90)

ลานกีฬาพัฒนา 2	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้ งาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	46	51.11%						
เคยใช้งาน	44	48.89%						
			ออกกำลังกาย	12	27.27%	ไม่เกิน30นาที	5	11.36%
			กิจกรรมชุมชน	33	75%	ไม่เกิน 1 ชม.	24	54.55%
			พบปะสังสรรค์	0	0%	ไม่เกิน 3 ชม.	15	34.09%
			พักผ่อนหย่อนใจ	2	4.55%	มากกว่า 3 ชม.	0	0%

แผนภูมิที่ 30 แสดงสัดส่วนการใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2

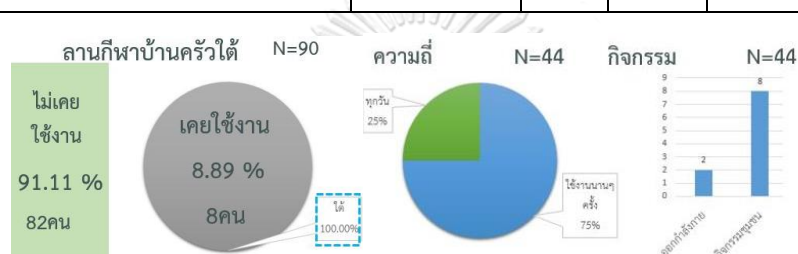
จากตารางที่ 42 และ 43 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้งานลานกีฬาพัฒนา 2 คิดเป็นร้อยละ 51.11 และมีผู้สูงอายุเคยใช้งานคิดเป็นร้อยละ 48.89 กิจกรรมที่ผู้สูงอายุใช้งานมากที่สุดคือ กิจกรรมชุมชน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ ออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 27.27 ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 54.55 ไม่พบปัญหาการใช้งาน

ตารางที่ 44 แสดงความถี่การใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้ ของผู้สูงอายุ (n=90)

ลานกีฬาบ้านครัวใต้	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	51	100%	23	100%	8	50%	82	91.11%
ใช้งานนานๆ ครั้ง	0	0%	0	0%	6	37.5%	6	6.67%
ใช้งานเดือนละครั้ง	0	0%	0	0%	0	0%	0	1.11%
ใช้งาน 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	5.56%
ใช้งาน 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งาน 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งานทุกวัน	0	0%	0	0%	2	12.5%	2	2.22%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 45 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้งานการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้ของผู้สูงอายุ(n=90)

ลานกีฬาบ้านครัวใต้	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้ งาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	82	91.11%						
เคยใช้งาน	8	8.89%						
			ออกกำลังกาย	2	25%	ไม่เกิน30นาที	0	0%
			กิจกรรมชุมชน	8	100%	ไม่เกิน 1 ชม.	8	100%
			พบปะสังสรรค์	0	0%	ไม่เกิน 3 ชม.	0	0%
			พักผ่อนหย่อนใจ	0	0%	มากกว่า 3 ชม.	0	0%

แผนภูมิที่ 31 แสดงสัดส่วนการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้

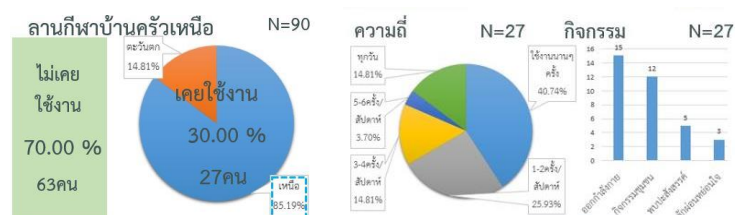
จากตารางที่ 44 และ 45 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้ คิดเป็นร้อยละ 91.11 และมีผู้สูงอายุเคยใช้งานคิดเป็นร้อยละ 8.89 ทั้งหมดเป็นคนในชุมชนบ้านครัวใต้ ผู้สูงอายุที่ใช้งานลานกีฬาบ้านครัวใต้ทั้งหมดใช้งานในกิจกรรมชุมชน รองลงมาคือ ออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 25 ทั้งหมดใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. ปัญหาการใช้งานที่พบ ลานกีฬามีต้นไม้แน่นน้อยไม่เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ

ตารางที่ 46 แสดงความถี่การใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือของผู้สูงอายุ(n=90)

ลานกีฬาบ้านครัวเหนือ	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	28	54.9%	19	82.61%	16	100%	63	70%
ใช้งานนานๆครั้ง	7	13.73%	4	17.39%	0	0%	11	12.22%
ใช้งานเดือนละครั้ง	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งาน1-2ครั้งต่อสัปดาห์	7	13.73%	0	0%	0	0%	7	7.78%
ใช้งาน3-4ครั้งต่อสัปดาห์	4	7.84%	0	0%	0	0%	4	4.44%
ใช้งาน5-6ครั้งต่อสัปดาห์	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	1.11%
ใช้งานทุกวัน	4	7.84%	0	0%	0	0%	4	4.44%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 47 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือของผู้สูงอายุ(n=90)

ลานกีฬาบ้านครัวเหนือ	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	63	70%						
เคยใช้งาน	27	30%						
			ออกกำลังกาย	15	55.56%	ไม่เกิน30นาที	7	25.93%
			กิจกรรมชุมชน	12	44.44%	ไม่เกิน 1 ชม.	17	62.96%
			พบปะสังสรรค์	5	18.52%	ไม่เกิน 3 ชม.	3	11.11%
			พักผ่อนหย่อนใจ	3	11.11%	มากกว่า 3 ชม.	0	0%

แผนภูมิที่ 32 แสดงสัดส่วนการใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือ

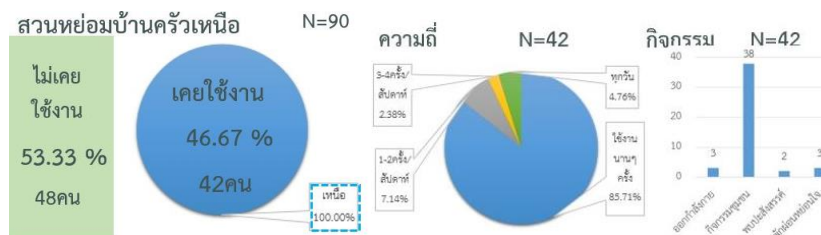
จากตารางที่ 46 และ 47 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้งานลานกีฬาบ้านครัวเหนือ คิดเป็นร้อยละ 70 และมีผู้สูงอายุเคยใช้งานคิดเป็นร้อยละ 30 กิจกรรมที่ผู้สูงอายุใช้งานมากที่สุดคือ ออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ กิจกรรมชุมชน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 62.96 พบปัญหา ทางลาด ไม่มีราวจับและเครื่องเล่นบางส่วนชำรุด

ตารางที่ 48 แสดงความถี่การใช้งานสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ ของผู้สูงอายุ (n=90)

สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	9	17.65%	23	100%	16	100%	48	53.33%
ใช้งานนานๆครั้ง	36	70.59%	0	0%	0	0%	36	40%
ใช้งานเดือนละครั้ง	0	0%	0	0%	0	0%	0	1.11%
ใช้งาน1-2ครั้งต่อสัปดาห์	3	5.88%	0	0%	0	0%	3	3.33%
ใช้งาน3-4ครั้งต่อสัปดาห์	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	1.11%
ใช้งาน5-6ครั้งต่อสัปดาห์	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ใช้งานทุกวัน	2	3.92%	0	0%	0	0%	2	2.22%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 49 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการใช้สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ ของผู้สูงอายุ (n=90)

สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ	จำนวน	ร้อยละ	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาที่ใช้ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยใช้งาน	48	53.33%						
เคยใช้งาน	42	46.67%						
			ออกกำลังกาย	3	7.14%	ไม่เกิน30นาที	8	19.05%
			กิจกรรมชุมชน	38	90.48%	ไม่เกิน 1 ชม.	21	50%
			พบปะสังสรรค์	2	4.76%	ไม่เกิน 3 ชม.	13	30.95%
			พักผ่อนหย่อนใจ	3	7.17%	มากกว่า 3 ชม.	0	0%

แผนภูมิที่ 33 แสดงสัดส่วนการใช้งานสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ

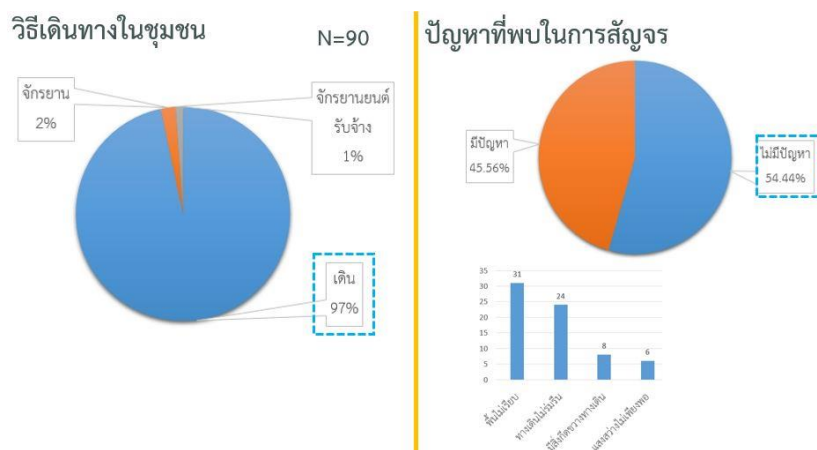
จากตารางที่ 48 และ 49 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้งานสวนหย่อมบ้านครัวเหนือ คิดเป็นร้อยละ 53.33 และมีผู้สูงอายุเคยใช้งานคิดเป็นร้อยละ 46.67 กิจกรรมที่ผู้สูงอายุใช้งานมากที่สุดคือ กิจกรรมชุมชน คิดเป็นร้อยละ 90.48 รองลงมาคือ ออกกำลังกาย และพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 7.14 ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. คิดเป็นร้อยละ 50 ไม่พบปัญหาการใช้งาน

ตารางที่ 50 แสดงวิถีเดินทางของผู้สูงอายุ (n=90)

วิถีเดินทางในชุมชน	ชุมชน							
	บ้านครัวเหนือ		บ้านครัวตะวันตก		บ้านครัวใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เดิน	48	94.12%	23	100%	16	100%	87	96.67%
จักรยาน	2	3.92%	0	0%	0	0%	2	2.22%
จักรยานยนต์รับจ้าง	1	1.96%	0	0%	0	0%	1	1.11%
รวม	51	100%	23	100%	16	100%	90	100%

ตารางที่ 51 แสดงปัญหาที่พบในทางสัญจรของผู้สูงอายุ (n=90)

ปัญหาที่พบในทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ	ปัญหาที่พบ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	45	50%			
มีปัญหา	45	50%			
			พื้นทางเดินไม่เรียบ	31	68.89%
			ไม่มีร่มเงา ร้อน	24	53.33%
			มีสิ่งกีดขวางทางสัญจร	8	17.78%
			แสงสว่างไม่เพียงพอ	6	13.33%

แผนภูมิที่ 34 แสดงสัดส่วนวิธีเดินทางในชุมชนและปัญหาที่พบในการสัญจร

จากตารางที่ 47 และ 48 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชน ส่วนใหญ่เดินทางในชุมชนด้วยวิธีการเดิน คิดเป็นร้อยละ 96.67 รองลงมาคือจักรยานและจักรยานยนต์รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 2.22 และ 1.11 ตามลำดับ และร้อยละ 50 พบว่ามีปัญหาในทางสัญจร ปัญหาที่พบมากที่สุดคือพื้นทางเดินไม่เรียบคิดเป็นร้อยละ 68.98 รองลงมาคือ ไม่มีรั้วมเงา และมีสิ่งกีดขวางทางสัญจร คิดเป็นร้อยละ 53.33 และ 17.78 ตามลำดับ

5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจพื้นที่

สัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยคัดเลือกตัวอย่างจากกลุ่มผู้สูงอายุในชั้นที่2

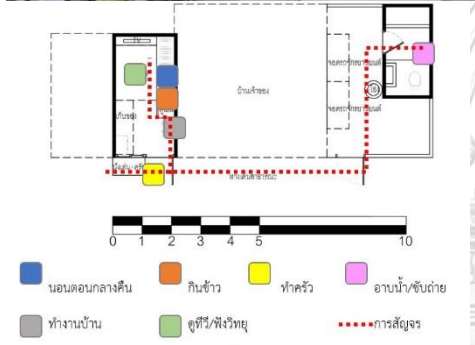
ตารางที่ 52 ข้อมูลของกรณีศึกษา 27 หลัง

บ้าน	ประเภท	จำนวน ชั้น	เนื้อที่ (ตร.วา)	อายุ (ปี)	เพศ	จำนวน สมาชิก	ศาสนา	ชุมชนบ้าน ครัว	หมายเหตุ
1	ห้องแถว	1	2.3	74	หญิง	2 คน	อิสลาม	เหนือ	ห้องเช่าใช้ห้องนํารวม
2	ห้องแถว	1	3.8	66	หญิง	4 คน	พุทธ	ใต้	
3	ห้องแถว	1	3.8	76	หญิง	3 คน	พุทธ	ใต้	
4	ห้องแถว	1	5.3	81	หญิง	3 คน	อิสลาม	ใต้	มีครัวหลังบ้าน
5	ห้องแถว	2	6.6	78	หญิง	2 คน	อิสลาม	ตะวันตก	
6	บ้านเดี่ยว	1	8	74	ชาย	5 คน	พุทธ	ใต้	
7	บ้านเดี่ยว	1	10	86	หญิง	1 คน	อิสลาม	ตะวันตก	พื้นเล่นระดับ
8	บ้านเดี่ยว	1	10.4	73	หญิง	7 คน	อิสลาม	เหนือ	
9	บ้านเดี่ยว	1	11	69	หญิง	2 คน	อิสลาม	เหนือ	
10	บ้านเดี่ยว	1	12.6	75	หญิง	5 คน	อิสลาม	ตะวันตก	ขายอาหาร
11	บ้านเดี่ยว	1	16.5	75	หญิง	2 คน	อิสลาม	เหนือ	
12	บ้านเดี่ยว	1	30.9	75	หญิง	5 คน	อิสลาม	เหนือ	
13	บ้านเดี่ยว	2	7.1	64	หญิง	4 คน	อิสลาม	เหนือ	ร้านเสริมสวย
14	บ้านเดี่ยว	2	7.4	72	หญิง	3 คน	อิสลาม	ตะวันตก	
15	บ้านเดี่ยว	2	8.2	76	ชาย	7 คน	อิสลาม	เหนือ	
16	บ้านเดี่ยว	2	8.7	74	หญิง	5 คน	อิสลาม	ตะวันตก	
17	บ้านเดี่ยว	2	10	81	หญิง	4 คน	พุทธ	ใต้	
18	บ้านเดี่ยว	2	11.5	80	ชาย	4 คน	อิสลาม	เหนือ	
19	บ้านเดี่ยว	2	11.8	65	หญิง	1 คน	อิสลาม	เหนือ	นอนชั้น2
20	บ้านเดี่ยว	2	13.5	61	ชาย	4 คน	อิสลาม	ตะวันตก	
21	บ้านเดี่ยว	2	15.7	73	หญิง	10 คน	อิสลาม	เหนือ	ศูนย์สุขภาพ
22	บ้านเดี่ยว	2	17.6	70	หญิง	2 คน	อิสลาม	เหนือ	
23	บ้านเดี่ยว	2	18.3	84	หญิง	6 คน	อิสลาม	ตะวันตก	
24	บ้านเดี่ยว	2	19.8	63	หญิง	5 คน	อิสลาม	ตะวันตก	
25	บ้านเดี่ยว	2	20.5	70	หญิง	5 คน	อิสลาม	เหนือ	
26	บ้านเดี่ยว	2	24	67	หญิง	10 คน	อิสลาม	เหนือ	
27	บ้านเดี่ยว	2	31.1	60	หญิง	2 คน	อิสลาม	เหนือ	

ภาพที่ 43 แสดงตำแหน่งที่พักอาศัยที่เป็นกรณีศึกษา

5.3.1 กรณีศึกษาหลังที่ 1

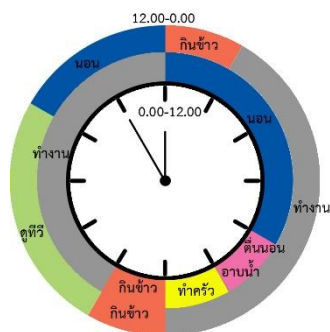
ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (74 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องแถว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	รับจ้าง (ทอผ้าไหม)
ขนาดพื้นที่	2.3 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	ใช้ห้องน้ารวม

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ทำครัว	หน้าบ้าน	●
06.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนกระสงค์	●
07.00น.	ไปทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
08.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
09.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
10.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
11.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนกระสงค์	●
13.00 น.	ไปทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
14.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
15.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
16.00 น.	ทำงานทอผ้า	ร้านผ้าไหม	●
17.00 น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอนกระสงค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนกระสงค์	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนกระสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนกระสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนกระสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนกระสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนกระสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนกระสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนกระสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนกระสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนกระสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

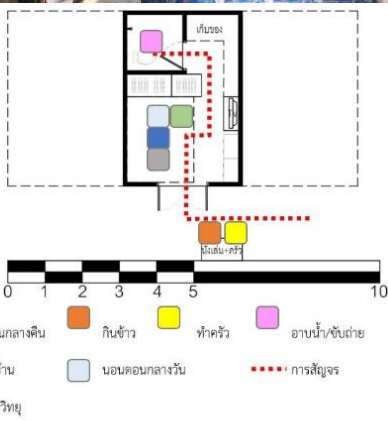
ภาพที่ 44 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 1

■ นอนตอนกลางคืน ■ กินข้าว ■ ทำครัว ■ อาบน้ำ/ขับถ่าย
■ ทำงานบ้าน ■ นอนตอนกลางวัน ■ ละหมาด/สวดมนต์ ■ ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
■ ดูทีวี/ฟังวิทยุ ■ รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์ ■ ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 45 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 1

5.3.2 กรณีศึกษาหลังที่ 2

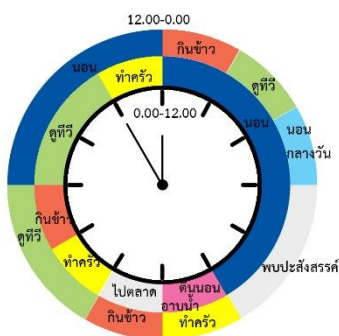

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนต้น (66 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	พุทธ
โรคประจำตัว	หัวใจ
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องแถว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	แม่บ้าน
ขนาดพื้นที่	3.8 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	4 คน
ชุมชน	บ้านครัวใต้
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
05.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
06.00 น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล	●
07.00น.	ทำครัว	หน้าบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	หน้าบ้าน	●
09.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
11.00 น.	ทำครัว	หน้าบ้าน	●
12.00 น.	ทานอาหาร	หน้าบ้าน	●
13.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
14.00 น.	นอนกลางวัน	ห้องนอนประแสงค์	●
15.00 น.	พบปะสังสรรค์	บ้านเพื่อน	●
16.00 น.	พบปะสังสรรค์	บ้านเพื่อน	●
17.00 น.	ทำครัว	หน้าบ้าน	●
18.00 น.	ทานอาหาร	หน้าบ้าน	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประแสงค์	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●

CHULALONGKORN UNIVERSITY ภาพที่ 46 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 2

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 47 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 2

5.3.3 กรณีศึกษาหลังที่ 3

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ⋯ การสัญจร
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ

ช่วงอายุ	สูงอายุตอนกลาง (76 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	พุทธ
โรคประจำตัว	ไม่มี
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องแถว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	แม่บ้าน
ขนาดพื้นที่	3.8 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	3 คน
ชุมชน	บ้านครัวใต้
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ
05.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
06.00 น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล
07.00น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอนประสงค์
08.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
09.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
11.00 น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอนประสงค์
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์
13.00 น.	นอนกลางวัน	ห้องนอนประสงค์
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
15.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
17.00 น.	ทำครัว	ห้องนอนประสงค์
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์

ภาพที่ 48 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 3

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- สะหมาด/สวนต้นไม้
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 49 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 3

5.3.4 กรณีศึกษาหลังที่ 4

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ⋯ การสำรวจ
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนปลาย (81 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	หัวใจ ปอด
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	วอล์คเกอร์
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องแถว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	5.3 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	3 คน
ชุมชน	บ้านครัวใต้
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
07.00น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
08.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
10.00 น.	นอนกลางวัน	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
12.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	นอนกลางวัน	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

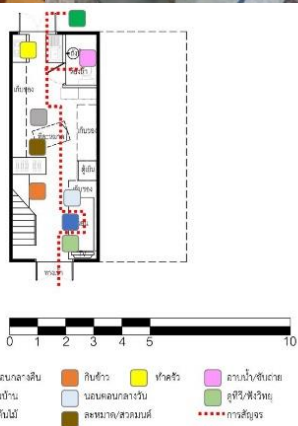
● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 50 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 4

ภาพที่ 51 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 4

5.3.5 กรณีศึกษาหลังที่ 5

ช่วงอายุ	สูงอายุตอนกลาง (78 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ไม่มี
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มีเท้า
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องแถว 1.5 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	แม่บ้าน
ขนาดพื้นที่	6.6 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หลังบ้าน	●
07.00น.	ทำงานบ้าน	ตัวบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ตัวบ้าน	●
10.00 น.	ทำงานบ้าน	ตัวบ้าน	●
11.00 น.	ซื้อกับข้าว	ศาลาริมน้ำ	●
12.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
14.00 น.	นอนกลางวัน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ทำครัว	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
19.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 52 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 5

ภาพที่ 53 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 5

5.3.6 กรณีศึกษาหลังที่ 6

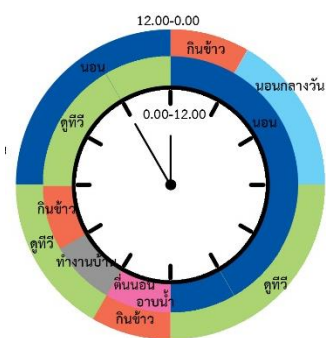
- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- อาบน้ำ/ซักรีด
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- - - การสัญจร
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (74 ปี)
เพศ	ชาย
ศาสนา	พุทธ
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	8 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน
ชุมชน	บ้านครัวได้
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
05.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
06.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
07.00น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอน/ประสงค์	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน/ประสงค์	●
09.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
11.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน/ประสงค์	●
13.00 น.	นอน	ห้องนอน/ประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอน/ประสงค์	●
15.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน/ประสงค์	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

ภาพที่ 54 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 6

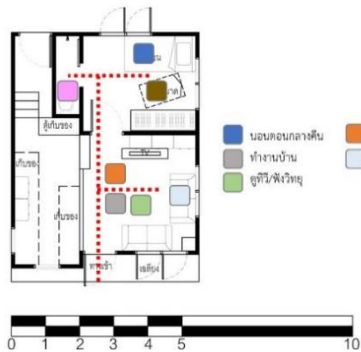

าลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ซักรีด
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 55 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 6

5.3.7 กรณีศึกษาหลังที่ 7

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนปลาย (86 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไขมัน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม้เท้า
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	10 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	1 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	พื้นเล่นระดับ

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาค	ห้องนอน	●
06.00 น.	ทำานบ้าน	ทั้วบ้าน	●
07.00น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล	●
08.00 น.	เดินเล่น	ทำงโลดส	●
09.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค	●
11.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค	●
13.00 น.	ละหมาค	ห้องนอนประสงค	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
15.00 น.	ละหมาค	ห้องนอนประสงค	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค	●
18.00 น.	ละหมาค	ห้องนอนประสงค	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค	●
20.00 น.	ละหมาค	ห้องนอนประสงค	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

● ภายนอกที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ไม่ชุมชน ● นอกชุมชน

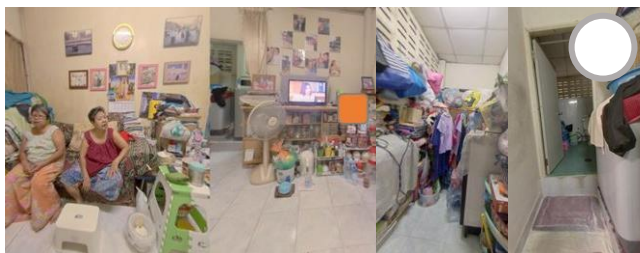
ภาพที่ 56 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 7

าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 57 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 7

5.3.9 กรณีศึกษาหลังที่ 9

รูปแบบกิจกรรม

■ นอนตอนกลางคืน	■ กินข้าว	■ ทำครัว	■ อาบน้ำ/ขับถ่าย
■ ทำงานบ้าน	■ นอนตอนกลางวัน	■ ละหมาด/สวดมนต์	■ การสัญจร
■ ดูทีวี/ฟังวิทยุ			

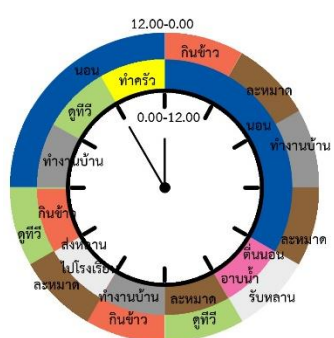

ช่วงอายุ	สู่อายุตอนกลาง (69 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไขมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	11 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	3 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอน	●
06.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
07.00น.	ส่งหลานไปโรงเรียน	โรงเรียนสิมมาชีวิตศิลป์	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
15.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	รับหลานไปโรงเรียน	โรงเรียนสิมมาชีวิตศิลป์	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายในที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 60 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 9
 าลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ALONGKORN UNIVERSITY

■ นอนตอนกลางคืน	■ กินข้าว	■ ทำครัว	■ อาบน้ำ/ขับถ่าย
■ ทำงานบ้าน	■ นอนตอนกลางวัน	■ ละหมาด/สวดมนต์	■ ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
■ ดูทีวี/ฟังวิทยุ	■ รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์	■	

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายในที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 61 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 9

5.3.10 กรณีศึกษาหลังที่ 10

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน/ค้าขาย
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- การสัญจร

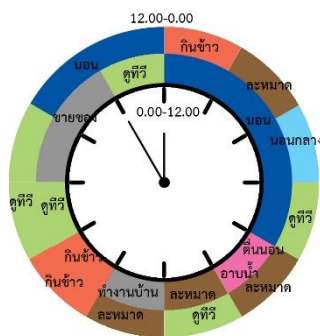
ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (75 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน ไซมีโนเส้นเลือด
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม้เท้า
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ค้าขาย
ขนาดพื้นที่	12.6 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	11 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	ขายอาหาร

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอน	●
06.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั้งบ้าน	●
07.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
08.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ขายของ	หน้าบ้าน	●
10.00 น.	ขายของ	หน้าบ้าน	●
11.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 62 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 10

กิจกรรมมหาวิทยาลัย

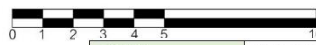
- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รตน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 63 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 10

5.3.11 กรณีศึกษาหลังที่ 11

รูปแบบกิจกรรม

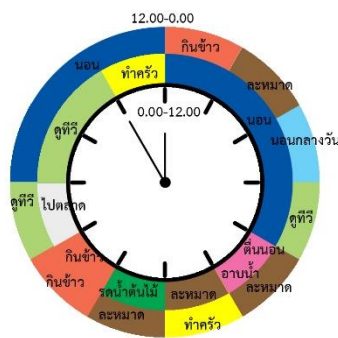
ช่วงอายุ	สูงอายุตอนกลาง (75 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไชซ้อและกระดูกเสื่อม
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	16.5 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอน	●
06.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
07.00น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
08.00 น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล	●
09.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
18.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

ภาพที่ 64 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 11

าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- ทำงานบ้าน
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- ทำครัว
- นอนตอนกลางวัน
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ทำครัว
- อ่างน้ำ/ขับถ่าย
- ละหมาด/สวดมนต์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 65 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 11

5.3.12 กรณีศึกษาหลังที่ 12

■ นอนตอนกลางคืน	■ กินข้าว	■ ทำครัว	■ อ่างน้ำ/ซึบถ่าย
■ ทำงานบ้าน	■ สะหมาด/สวดมนต์	■ รดน้ำต้นไม้	■ สะหมาด/สวดมนต์
■ ดูทีวี/ฟังวิทยุ	■ ว่าง	■ ว่าง	■ ว่าง

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (75 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไขมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 1 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	30.9 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	สะหมาด	ห้องนอน	●
06.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
07.00น.	รดน้ำต้นไม้	หลังบ้าน	●
08.00 น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอน/ประสงค์	●
09.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน/ประสงค์	●
10.00 น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอน/ประสงค์	●
11.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน/ประสงค์	●
13.00 น.	สะหมาด	ห้องนอน	●
14.00 น.	เดินเล่น	ร้านค้า	●
15.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
16.00 น.	สะหมาด	ห้องนอน	●
17.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
18.00 น.	สะหมาด	ห้องนอน	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน/ประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอน/ประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

ภาพที่ 66 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 12

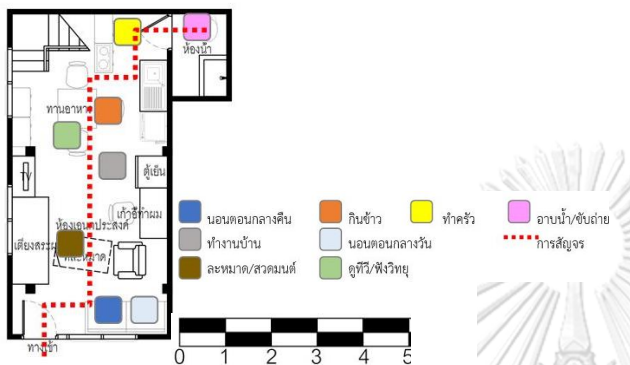
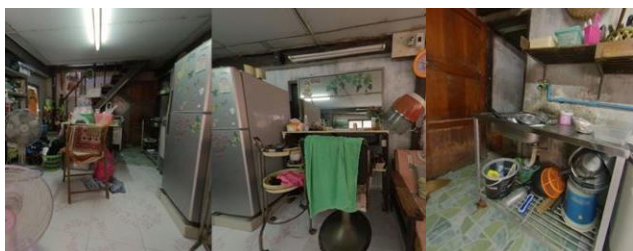

ALONGKORN UNIVERSITY

■ นอนตอนกลางคืน	■ กินข้าว	■ ทำครัว	■ อ่างน้ำ/ซึบถ่าย
■ ทำงานบ้าน	■ นอนตอนกลางวัน	■ สะหมาด/สวดมนต์	■ ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
■ ดูทีวี/ฟังวิทยุ	■ รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์	■ ว่าง	■ ว่าง

ภาพที่ 67 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 12

5.3.13 กรณีศึกษาหลังที่ 13

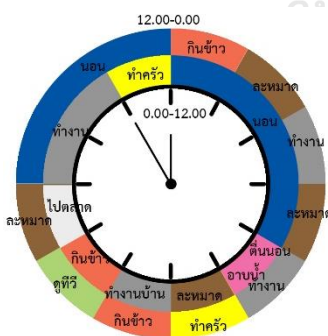

ช่วงอายุ	สูงอายุดกกลาง (64 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไขมัน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ธุรกิจส่วนตัว(ร้านเสริมสวย)
ขนาดพื้นที่	7.1 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	4 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	ร้านเสริมสวย

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	ทำงานบ้าน	ตัวบ้าน	●
07.00น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
08.00 น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล	●
09.00 น.	ทำงาน	เก้าอี้เสริมสวย	●
10.00 น.	ทำงาน	เก้าอี้เสริมสวย	●
11.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ทำงาน	เก้าอี้เสริมสวย	●
15.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ทำงาน	เก้าอี้เสริมสวย	●
17.00 น.	ทำครัว	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

ภาพที่ 68 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 13

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 69 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 13

5.3.14 กรณีศึกษาหลังที่ 14

- นอนตอนกลางคืน
- นอนตอนกลางวัน
- รดน้ำต้นไม้
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- การสัญจร

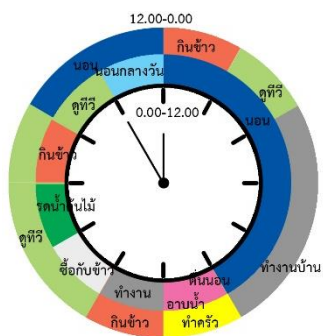
ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (72 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไซมีน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม้เท้า
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	7.4 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	3 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
06.00 น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอนประสงค์	●
07.00น.	ซื้อกับข้าว	ร้านค้าในชุมชน	●
08.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หลังบ้าน	●
09.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
15.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
16.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
17.00 น.	ทำครัว	หลังบ้าน	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 70 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 14

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- ทำงานบ้าน
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- นอนตอนกลางวัน
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ทำครัว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ละหมาด/สวดมนต์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 71 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 14

5.3.15 กรณีศึกษาหลังที่ 15

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
06.00 น.	ทำครัว	ห้องครัว	●
07.00น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
08.00 น.	ออกกำลังกาย	สนามกีฬาบ้านครัวเหนือ	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
10.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
11.00 น.	ทำครัว	ห้องครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
13.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	รับหลานจากโรงเรียน	โรงเรียน	●
16.00 น.	ดูแลหลาน	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ซื้อกับข้าว	ร้านค้าริมคลอง	●
18.00 น.	ทานอาหาร	โต๊ะทานอาหาร	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

ชวอายุ	สูงอายุดอนกลาง (76 ปี)
เพศ	ชาย
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไชมันในเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	8.2 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	7 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

ภาพที่ 72 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 15

ภาพที่ 73 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 15

5.3.16 กรณีศึกษาหลังที่ 16

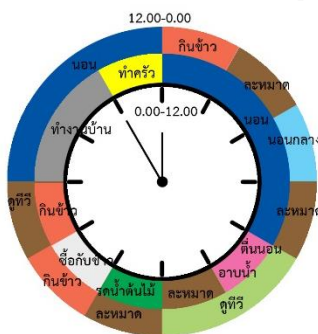
รูปแบบกิจกรรม

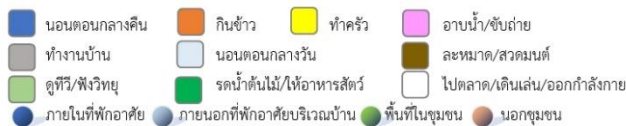
ช่วงอายุ	สู่วงอายุตอนกลาง (74 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องแถว
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	8.7 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค	●
06.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หลังบ้าน	●
07.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้ริมคลอง	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ที่บ้าน	●
10.00 น.	ทำงานบ้าน	ที่บ้าน	●
11.00 น.	ทำกับข้าว	ครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค	●
13.00 น.	ละหมาด	มัสยิดซูลูกมุดคากิน	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
15.00 น.	ละหมาด	มัสยิดซูลูกมุดคากิน	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค	●
18.00 น.	ละหมาด	มัสยิดซูลูกมุดคากิน	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค	●
20.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค	●

ภาพที่ 74 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 16

ALONGKORN UNIVERSITY

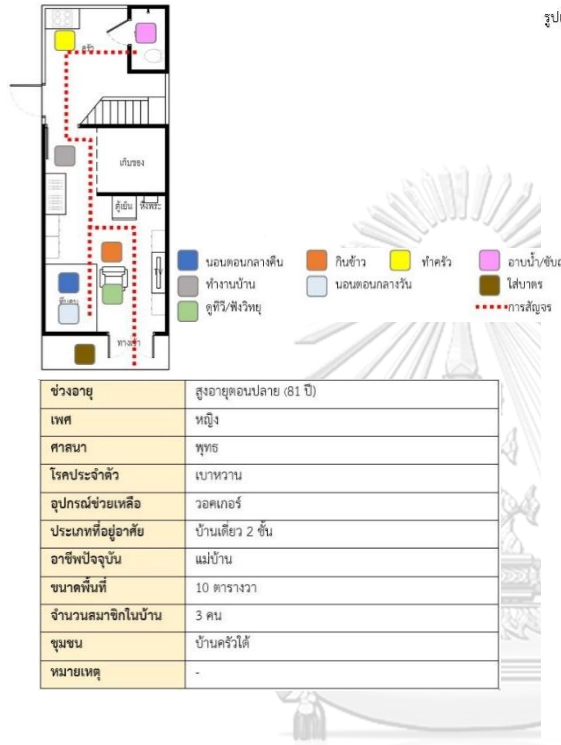

ภาพที่ 75 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 16

5.3.17 กรณีศึกษาหลังที่ 17

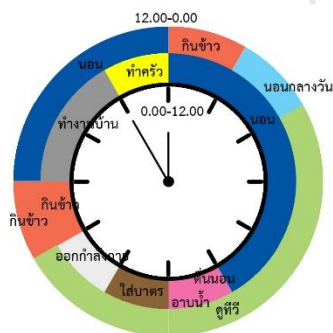
รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
06.00 น.	ใส่บาตร	หน้าบ้าน	●
07.00น.	ออกกำลังกาย	ลานกีฬาบ้านครัวใต้	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
10.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
11.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายในที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

รูปภาพที่ 76 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 17

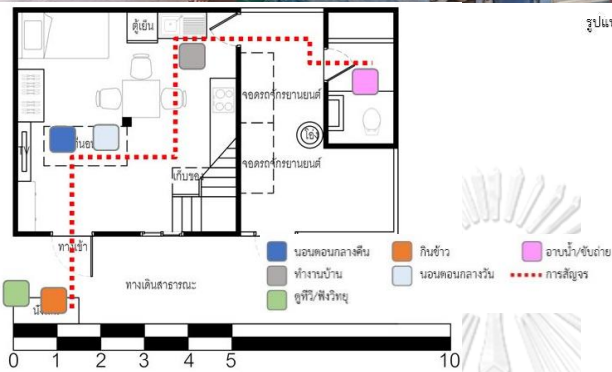

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายในที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 77 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 17

5.3.18 กรณีศึกษาหลังที่ 18

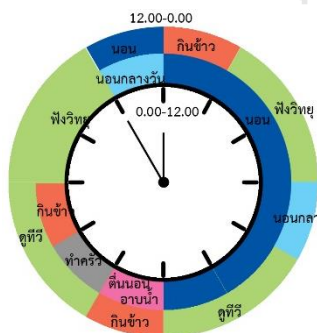

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
07.00น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ฟังวิทยุ	หน้าบ้าน	●
10.00 น.	ฟังวิทยุ	หน้าบ้าน	●
11.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
12.00 น.	ทานอาหาร	หน้าบ้าน	●
13.00 น.	ฟังวิทยุ	หน้าบ้าน	●
14.00 น.	ฟังวิทยุ	หน้าบ้าน	●
15.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	หน้าบ้าน	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

ช่วงอายุ	สูงอายุตอนปลาย (80 ปี)
เพศ	ชาย
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	11.5 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	4 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

ภาพที่ 78 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 18

ALONGKORN UNIVERSITY

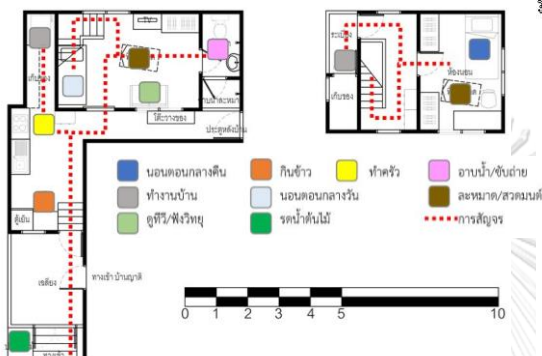
- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 79 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 18

5.3.19 กรณีศึกษาหลังที่ 19

รูปแบบกิจกรรม

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนต้น (65 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ไขมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	11.8 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	1 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	ผู้สูงอายุบนชั้น 2

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
05.00 น.	ตื่นนอน/ละหมาด	ห้องนอน	●
06.00 น.	อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
07.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องครัว	●
09.00 น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ทำขนม	ห้องครัว	●
15.00 น.	ฟังวิทยุ	ห้องนอนประสงค์	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	เดินเล่น	ทำงไลค์	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องครัว	●
19.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

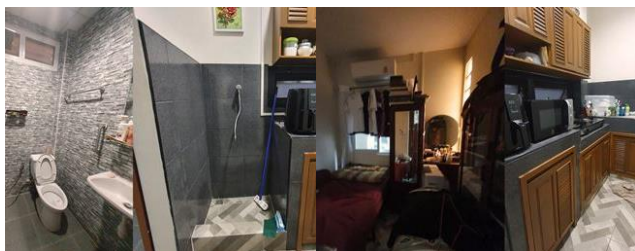
● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY
ภาพที่ 80 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 19

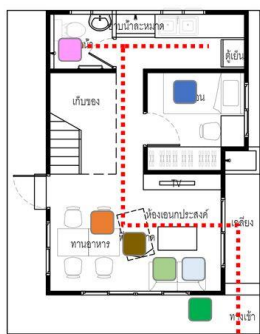

ภาพที่ 81 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 19

5.3.20 กรณีศึกษาหลังที่ 20

รูปแบบกิจกรรม

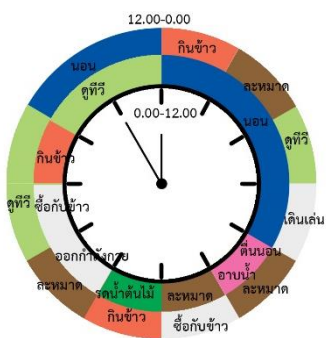

ช่วงอายุ	สูงอายุตอนต้น (61 ปี)
เพศ	ชาย
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไขมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	13.5 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	4 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
07.00น.	ออกกำลังกาย	สนามกีฬาแห่งชาติ	●
08.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าปลีกคลอง	●
09.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	เดินเล่น	ห้างโลตัส	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าปลีกคลอง	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายในที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 82 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 20

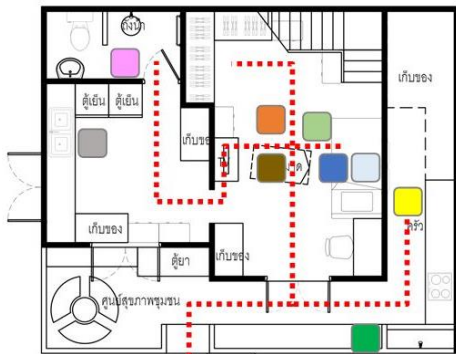

ALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 83 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 20

5.3.21 กรณีศึกษาหลังที่ 21

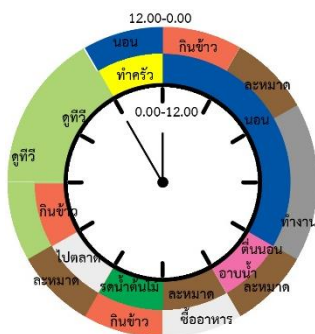

ช่วงอายุ	สูงอายุตอนกลาง (73 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน ไซมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ออส.
ขนาดพื้นที่	15.7 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	10 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	ศูนย์สุขภาพชุมชน

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องเอนกประสงค์	●
06.00 น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
07.00น.	ไปตลาด	ตลาดกิ่งเพชร	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องเอนกประสงค์	●
09.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
10.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
11.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องเอนกประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องเอนกประสงค์	●
14.00 น.	ทำงาน ออส.	เยี่ยมคนในชุมชน	●
15.00 น.	ทำงาน ออส.	เยี่ยมคนในชุมชน	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องเอนกประสงค์	●
17.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านสำรับคลอง	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องเอนกประสงค์	●
19.00 น.	ละหมาด	ห้องเอนกประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
22.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
23.00 น.	เข้านอน	ห้องนอน	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอน	●

ภาพที่ 84 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 21

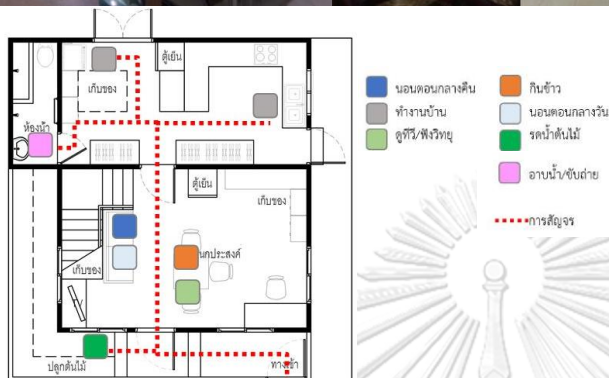

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 85 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 21

5.3.22 กรณีศึกษาหลังที่ 22

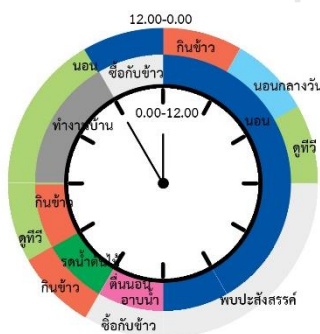

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (70 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	17.6 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
07.00น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
10.00 น.	ทำงานบ้าน	ทั่วบ้าน	●
11.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าวิมคอง	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	พบปะสังสรรค์	บ้านเพื่อน	●
16.00 น.	พบปะสังสรรค์	บ้านเพื่อน	●
17.00 น.	พบปะสังสรรค์	บ้านเพื่อน	●
18.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าวิมคอง	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

รูปภาพที่ 86 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 22

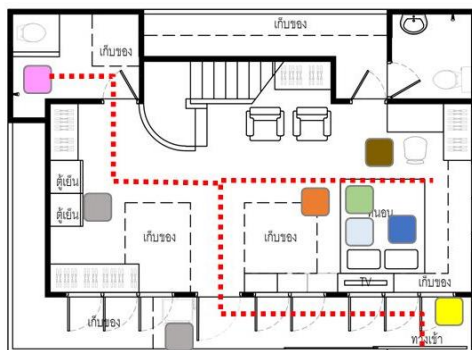

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- ทำงานบ้าน
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- กินข้าว
- นอนตอนกลางวัน
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ทำครัว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/อาบน้ำอุ่น
- ละหมาด/สวดมนต์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 87 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 22

5.3.23 กรณีศึกษาหลังที่ 23

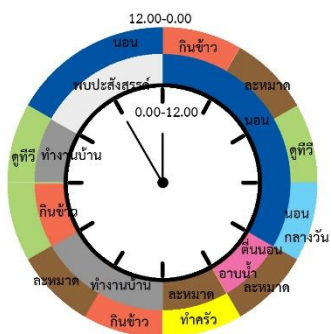
ช่วงอายุ	สูงอายุตอนปลาย (84 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน ไซมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	18.3 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	6 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประแสงค์	●
06.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
07.00น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประแสงค์	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
10.00 น.	พบปะสังสรรค์	ร้านค้าหน้าบ้าน	●
11.00 น.	พบปะสังสรรค์	ร้านค้าหน้าบ้าน	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประแสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประแสงค์	●
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
15.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประแสงค์	●
17.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประแสงค์	●
19.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประแสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประแสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประแสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประแสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

รูปภาพที่ 88 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 23

ALONGKORN UNIVERSITY

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 89 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 23

5.3.24 กรณีศึกษาหลังที่ 24

ช่วงอายุ	สูงอายุดอกกลาง (63 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน ไขมันในเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	19.8 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน
ชุมชน	บ้านครัวตะวันตก
หมายเหตุ	-

รูปแบบกิจกรรม

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
07.00น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
08.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
09.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
10.00 น.	อ่านหนังสือ	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าปลีกมินิม่า	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ทำงานบ้าน	ตัวบ้าน	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
18.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

ภาพที่ 90 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 24

ภาพที่ 91 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 24

5.3.25 กรณีศึกษาหลังที่ 25

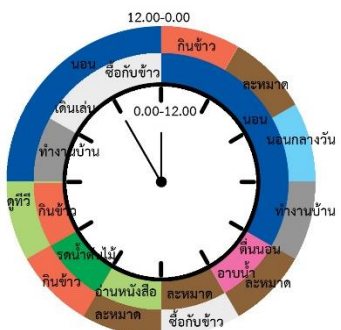
- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้
- การสัญจร

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (70 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	20.5 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
05.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
06.00 น.	อ่านหนังสือ	ห้องนอนประสงค์	●
07.00น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
09.00 น.	ทำงานบ้าน	ห้องนอนประสงค์	●
10.00 น.	เดินเล่น	ริมคลอง	●
11.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าริมคลอง	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ทำงานบ้าน	หน้าบ้าน	●
16.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านค้าริมคลอง	●
18.00 น.	ละหมาด	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 92 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 25

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 93 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 25

5.3.26 กรณีศึกษาหลังที่ 26

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ⋯ การสัญจร

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (67 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน ไชมันโนเส้นเลือดสูง
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	24 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	10 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
05.00 น.	นอน	ห้องนอน	●
06.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
07.00น.	รดน้ำต้นไม้	หน้าบ้าน	●
08.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอน	●
09.00 น.	ไปตลาด	ตลาดกิ่งเพชร	●
10.00 น.	ซื้ออาหาร	ร้านครัวมงคล	●
11.00 น.	ทำงานบ้าน	หัวบ้าน	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องเอนกประสงค์	●
13.00 น.	นอน	ห้องเอนกประสงค์	●
14.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
15.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
16.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
17.00 น.	ทำครัว	ห้องครัว	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องเอนกประสงค์	●
19.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
22.00 น.	ดูทีวี	ห้องเอนกประสงค์	●
23.00 น.	เข้านอน	ห้องเอนกประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องเอนกประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องเอนกประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องเอนกประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องเอนกประสงค์	●

ภาพที่ 94 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 26

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละหมาด/สวดมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รดน้ำต้นไม้/ให้อาหารสัตว์
- ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย
- ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน
- พื้นที่ในชุมชน
- นอกชุมชน

ภาพที่ 95 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 26

5.3.27 กรณีศึกษาหลังที่ 27

- นอนตอนกลางคืน
- กินข้าว
- ทำครัว
- อาบน้ำ/ขับถ่าย
- ทำงานบ้าน
- นอนตอนกลางวัน
- ละครมาด/สวนมนต์
- ดูทีวี/ฟังวิทยุ
- รถน้ำคันไม้/ให้อาหารสัตว์
- การสัญจร

รูปแบบกิจกรรม

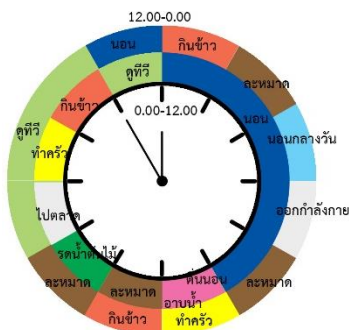
เวลา	กิจกรรม	สถานที่	
04.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
05.00 น.	ตื่นนอน/อาบน้ำ	ห้องน้ำ	●
06.00 น.	ละครมาด	ห้องนอนประสงค์	●
07.00น.	รถน้ำคันไม้	หน้าบ้าน	●
08.00 น.	ไปตลาด	ตลาดเจริญผล	●
09.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
10.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
11.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
12.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
13.00 น.	ละครมาด	ห้องนอนประสงค์	●
14.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
15.00 น.	ออกกำลังกาย	สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ	●
16.00 น.	ละครมาด	ห้องนอนประสงค์	●
17.00 น.	ทำครัว	ครัว	●
18.00 น.	ทานอาหาร	ห้องนอนประสงค์	●
19.00 น.	ละครมาด	ห้องนอนประสงค์	●
20.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
21.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
22.00 น.	ดูทีวี	ห้องนอนประสงค์	●
23.00 น.	เข้านอน	ห้องนอนประสงค์	●
00.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
01.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
02.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●
03.00 น.	นอน	ห้องนอนประสงค์	●

● ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (60 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ไม่มี
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	ห้องเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	31.1 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 96 แสดงกรณีศึกษาหลังที่ 27

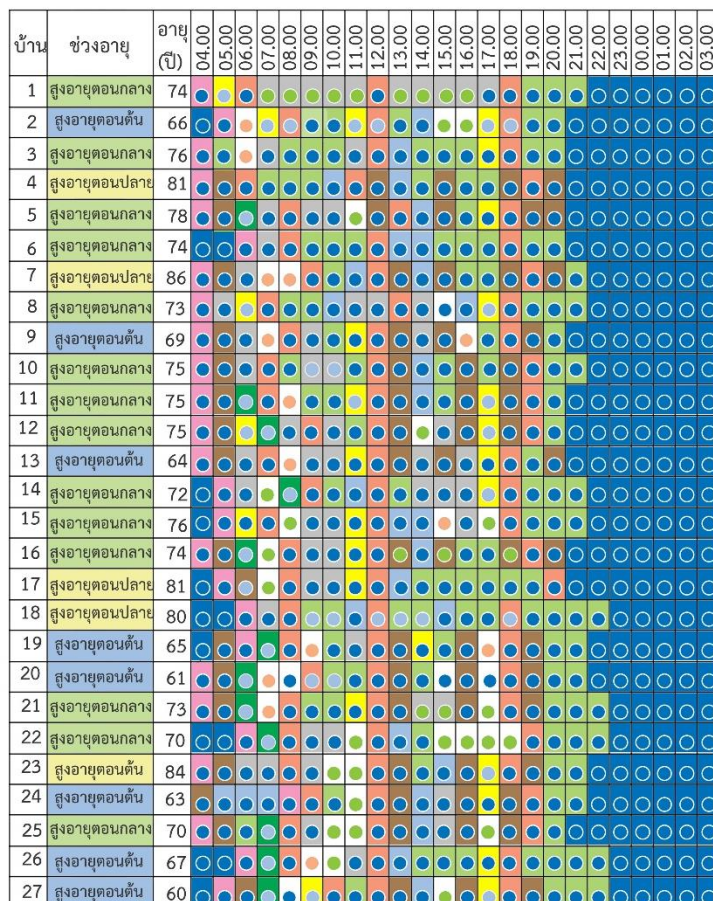

- นอนตอนกลางคืน
 - กินข้าว
 - ทำครัว
 - อาบน้ำ/ขับถ่าย
 - ทำงานบ้าน
 - นอนตอนกลางวัน
 - ละครมาด/สวนมนต์
 - ดูทีวี/ฟังวิทยุ
 - รถน้ำคันไม้/ให้อาหารสัตว์
 - ไปตลาด/เดินเล่น/ออกกำลังกาย
- ภายในที่พักอาศัย ● ภายนอกที่พักอาศัยบริเวณบ้าน ● พื้นที่ในชุมชน ● นอกชุมชน

ภาพที่ 97 แสดงนาฬิกาชีวิตกรณีศึกษาหลังที่ 27

5.3.28 กิจกรรมภายในชีวิตประจำวันสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ภายในและภายนอกที่พักอาศัย

ตารางที่ 53 กิจกรรมภายในชีวิตประจำวันสัมพันธ์กับการใช้พื้นที่ภายในและภายนอกที่พักอาศัย

จพาลงกรณมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 54 แสดงเวลาเข้านอนของผู้สูงอายุ (n=27)

เวลาเข้านอน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
21.00 น.	12	44.44%
22.00 น.	10	37.04%
23.00 น.	5	18.52%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 54 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่เข้านอนเวลา 21.00 น. คิดเป็นร้อยละ 62.96

ตารางที่ 55 แสดงเวลาดำเนินนอนของผู้สูงอายุ(n=27)

เวลาดำเนินนอน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4.00 น.	17	62.96%
5.00 น.	6	22.22%
6.00 น.	4	14.82%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 55 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ดำเนินนอนเวลา 4.00 น. คิดเป็นร้อยละ 62.96

ตารางที่ 56 แสดงเวลาที่นอนใน 1 วันของผู้สูงอายุ(n=27)

เวลาที่ใช้นอนใน 1 วัน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
นอน 5 ชม.ต่อวัน	1	3.70%
นอน 6 ชม.ต่อวัน	2	7.40%
นอน 7 ชม.ต่อวัน	7	25.92%
นอน 8 ชม.ต่อวัน	10	37.03%
นอน 9 ชม.ต่อวัน	5	18.51%
นอน 10 ชม.ต่อวัน	1	3.70%
นอน 11 ชม.ต่อวัน	1	3.70%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 56 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่นอน 8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 37.03

ตารางที่ 57 แสดงการนอนกลางวันของผู้สูงอายุ(n=27)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
นอนกลางวัน	20	74.07%
ไม่นอนกลางวัน	7	25.93%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 57 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่นอนกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 74.07

ตารางที่ 58 แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมรดน้ำต้นไม้(n=27)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รดน้ำต้นไม้	12	44.44%
ไม่รดน้ำต้นไม้	15	55.56%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 58 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุมีกิจกรรมรดน้ำต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 44.44

ตารางที่ 59 แสดงเวลาที่ใช้ดูทีวีและฟังวิทยุใน 1 วันของผู้สูงอายุ(n=27)

เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมใน 1 วัน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ดูทีวีและฟังวิทยุ	0	0%
ใช้เวลา 3 ชม.ต่อวันหรือน้อยกว่า	10	37.04%
ใช้เวลา 4 ชม.ต่อวัน	5	18.52%
ใช้เวลา 5 ชม.ต่อวัน	5	18.52%
ใช้เวลา 6 ชม.ต่อวัน	3	11.11%
ใช้เวลา 7 ชม.ต่อวันหรือมากกว่า	4	14.81%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 59 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้เวลาดูทีวี 3 ชม.ต่อวันหรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 37.04

ตารางที่ 60 แสดงการประกอบอาหารรับประทานเองของผู้สูงอายุ(n=27)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประกอบอาหารรับประทานเอง	19	70.37%
ไม่ประกอบอาหารรับประทานเอง	8	29.62%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 60 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประกอบอาหารรับประทานเอง คิดเป็นร้อยละ 70.37

ตารางที่ 61 แสดงการทำงานบ้านของผู้สูงอายุ(n=27)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ทำงานบ้านเอง	20	74.07%
ไม่ทำงานบ้าน	7	25.92%
รวม	27	100%

จากตารางที่ 61 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำงานบ้านเอง คิดเป็นร้อยละ 74.07

ตารางที่ 62 แสดงการละหมาดของผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลาม มี 23 คน(n=23)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ละหมาดเป็นประจำ	16	69.57%
ไม่ได้ปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ	7	30.43%
รวม	23	100%

จากตารางที่ 62 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน พบว่าผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่ปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 69.57

ตารางที่ 63 แสดงการละหมาดที่มีสยิดของผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามที่ละหมาดเป็นประจำ (n=16)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ละหมาดที่มีสยิดเป็นประจำ	1	6.25%
ละหมาดที่บ้านเป็นประจำ	15	93.75%
รวม	16	100%

จากตารางที่ 63 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน พบว่าผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามที่ ละหมาดเป็นประจำ ส่วนใหญ่ละหมาดที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 93.75

ตารางที่ 64 แสดงสถานที่ประกอบศาสนกิจ(ละหมาด)ในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ (n=16)

กิจกรรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ละหมาดที่ห้องนอน	2	12.50%
ละหมาดที่ห้องเอนกประสงค์	14	87.5%
รวม	16	100%

จากตารางที่ 64 ผู้สูงอายุกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน พบว่าผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามที่ ละหมาดเป็นประจำ ส่วนใหญ่ละหมาดที่ห้องเอนกประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 87.5%

จากตารางพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่เข้านอนเวลา 21.00 น. คิดเป็นร้อยละ 44.44 และตื่น นอนช่วงเช้ามีด โดยส่วนใหญ่ตื่น 4.00 น. คิดเป็นร้อยละ 62.96 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่นอน 8 ชั่วโมงต่อ วัน คิดเป็นร้อยละ 37.03 ส่วนใหญ่มีการนอนกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 74.07 ผู้สูงอายุมีกิจกรรมรดน้ำ ต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 44.44 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้เวลาดูทีวี 3 ชม.ต่อวันหรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 37.04 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประกอบอาหารรับประทานเอง คิดเป็นร้อยละ 70.37 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ทำงานบ้านเอง คิดเป็นร้อยละ 74.07 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 85.18 มี 16 คนที่ประกอบศาสนกิจประจำวัน(ละหมาด)เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 69.57 ของจำนวนผู้สูงอายุ

ที่นับถือศาสนาอิสลาม ผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามที่ละหมาดเป็นประจำส่วนใหญ่ละหมาดที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 93.75 ผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ละหมาดที่ห้องเอนกประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 87.5

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้เวลาในที่พักอาศัย มีออกจากบ้านบ้างในช่วงสั้นๆ วันละ 1-2 ชั่วโมง กิจกรรมภายนอกที่พักอาศัยได้แก่ ไปจ่ายตลาด ออกมาซื้ออาหารร้านค้าในชุมชน ไปห้างสรรพสินค้า ไปบ้านเพื่อน ออกกำลังกาย เดินเล่น รับ-ส่งหลานไปโรงเรียน โดยมีผู้สูงอายุ 11 คนที่เดินทางเข้าออกชุมชนเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 40.74

5.4 สรุปปัญหา ความต้องการ และแนวทางการออกแบบปรับปรุงในอนาคต ด้านที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน

5.4.1 ปัญหา และความต้องการ ด้านที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลาง รวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน

1) ด้านที่อยู่อาศัย

ห้องแถว (กรณีศึกษา 1-5)

ตารางที่ 65 แสดงปัญหาด้านที่อยู่อาศัยประเภท ห้องแถว

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน	
ห้องเอนกประสงค์ (ใช้เป็นส่วนนอน และนั่งเล่น)	ห้องมีขนาดเล็กค่อนข้างคับแคบ ที่พักอาศัยหลายคน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องนอนกับพื้นซึ่งไม่เหมาะสมกับสุขภาพ ผู้สูงอายุ	
ครัว	ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ครัวให้ในที่พักอาศัย ทำให้ต้องทำครัว และรับประทานอาหารบริเวณหน้าบ้าน หลังบ้านหรือ บริเวณทางเดิน	
ห้องน้ำ	ห้องน้ำมีขนาดเล็ก ไม่มีการแบ่งส่วนแห้ง ส่วนเปียก ทำให้ พื้นห้องน้ำลื่น พบว่าบางหลังมีการติดราวจับแต่ไม่ถูกต้อง ชักโครกเป็นแบบนั่งราบไม่มีที่พิงหลัง	

บ้านเดี่ยว 1 ชั้น (กรณีศึกษา 6-12)

ตารางที่ 66 แสดงปัญหาด้านที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 1 ชั้น

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน	
ห้องนอน	พบว่าบางกรณีศึกษา ห้องนอนวางของเกะกะเสียง สะดุดล้มยามค่ำคืน มีทางเดินแคบ	
ห้องเอนกประสงค์	พื้นที่ห้องเอนกประสงค์ถูกใช้เป็นส่วนรับแขกและรับประทานอาหาร ส่วนใหญ่เน้นบนพื้นซึ่งไม่เหมาะสมกับสุขภาพผู้สูงอายุ อีกทั้งมีของใช้ค่อนข้างมากในพื้นที่จำกัด ทำให้มีของวางเกะกะ เสียงสะดุดล้ม	
ครัว	พื้นที่ครัวส่วนใหญ่อยู่นอกตัวบ้าน ช่วงฝนตกพื้นค่อนข้างลื่น	
ห้องน้ำ	พบว่าบางกรณีศึกษา ยังเป็นส้วมแบบนั่งยองซึ่งไม่เหมาะสมกับสุขภาพผู้สูงอายุ พื้นห้องน้ำลื่นเนื่องจากไม่ได้แยกส่วนเปียก ส่วนแห้งไม่มีราวจับช่วยพยุงทางเข้าห้องน้ำแคบ และส่วนใหญ่มีขอบพื้นยกระดับ	

บ้านเดี่ยว 2 ชั้น (กรณีศึกษา 13-27)

ตารางที่ 67 แสดงปัญหาด้านที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 2 ชั้น

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน	
ห้องนอน	ห้องนอนข้างบนไม่ได้ใช้งานเนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่เริ่มมีปัญหาการเคลื่อนไหว ปัจจุบันลงมานอนที่ห้องเอนกประสงค์ ไม่มีการกั้นห้องเป็นสัดส่วน บางบ้านไม่ได้นอนบนเตียงแต่นอนบนโซฟาซึ่ง ค่อนข้างแคบ และมีโอกาสพลัดตกจากโซฟาได้	
บันได	ส่วนใหญ่ บันไดค่อนข้างชัน มีลูกนอนขนาด 15-25 ซม. ลูกตั้งขนาด 17-25 ซม. และบางหลังไม่มีราวบันได	
ห้องเอนกประสงค์	ปัจจุบันลงมานอนที่ห้องเอนกประสงค์ ไม่มีการกั้นห้องเป็นสัดส่วน มีของใช้ค่อนข้างมากในพื้นที่จำกัด ทำให้มีของวางเกะกะ เสี่ยงสะดุดล้ม	
ครัว	พื้นที่ครัวส่วนใหญ่อยู่นอกตัวบ้าน ช่วงฝนตกพื้นค่อนข้างลื่น	
พื้นที่เฉลียงและรอยต่อภายนอกภายในบ้าน	พื้นที่เฉลียงค่อนข้างลื่นเวลาฝนตก วัสดุพื้นเป็นกระเบื้องมันหรือพื้นคอนกรีตฉาบเรียบ	
ห้องน้ำ	พื้นที่ห้องน้ำลื่นเนื่องจากไม่ได้แยกส่วนเปียกส่วนแห้ง ไม่มีราวจับช่วยพยุง ทางเข้าห้องน้ำแคบ และส่วนใหญ่มีขอบพื้นยกระดับ ไม่เก้อ้ออาบน้ำ	

รูปแบบที่อยู่อาศัยในชุมชนมีความหลากหลายตามสภาพการอยู่อาศัยของแต่ละครอบครัว แต่ลักษณะปัญหาส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกันคือ ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีอายุ

มากกว่า 40 ปี และส่วนมากเป็นโครงสร้างไม้และพบปัญหาปลวกทำลายโครงสร้าง ทำให้ที่อยู่อาศัยมีพื้นที่ชำรุดเสียหายและไม่ได้รับการซ่อมแซมในหลายหลัง รองลงมาคือปัญหาพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน เนื่องด้วยขนาดพื้นที่มีจำกัด การออกแบบหรือการเลือกใช้วัสดุไม่เหมาะสม งบประมาณมีจำกัด ปัญหาการใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมได้แก่ พื้นที่คับแคบ เกือบของใช้ไว้มาก วางของขวางทางเดินในบ้าน ทั้งพื้นที่ที่เข้าถึงยากบางส่วนไว้โดยไม่ได้ใช้งานเป็นที่สะสมฝุ่นในบ้าน เฉลียงหรือชานบ้านลื่นเนื่องจากใช้วัสดุไม่เหมาะสม ห้องน้ำแคบไม่แยกส่วนเปียกส่วนแห้ง อีกทั้งไม่มีราวจับช่วยพยุงตัว พื้นที่ละหมาดอยู่ในห้องอเนกประสงค์ ทำให้ถูกรบกวนให้เสียสมาธิโดยง่ายจากคนรอบข้าง พื้นที่อาบน้ำละหมาดอยู่ในห้องน้ำ สามารถทำได้ แต่ต้องระวางการเปื้อนสิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

2) ด้านพื้นที่ภายนอกในชุมชน

พื้นที่มัสยิดและศูนย์ชุมชน

ตารางที่ 68 แสดงปัญหาด้านพื้นที่ภายนอกในชุมชน พื้นที่มัสยิดและศูนย์ชุมชน

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน
มัสยิดยามีอุลค็อยรียะห์	
ห้องน้ำ/ห้องน้ำคนพิการ	ไม่มีห้องน้ำคนพิการ
ที่ละหมาดและอาบน้ำละหมาด	ไม่มีที่อาบน้ำละหมาดสำหรับคนพิการและไม่มีราวจับ
ทางลาด	มีทางลาดบางส่วนแต่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ใช้งาน ไม่มีราวจับ
บันได/ราวบันได	ไม่มีปัญหา
ลิฟต์	ไม่มี
ป้ายบอกทาง	ไม่มีปัญหา
ที่นั่งพักผ่อน	ไม่มีปัญหา
ที่จอดรถ	ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ไม่มีที่จอดรถคนพิการ

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน
มัสยิดดารุ้ลฟาละฮ์	
ห้องน้ำ/ห้องน้ำคนพิการ	ไม่มีห้องน้ำคนพิการ
ที่ละหมาดและอาบนำละหมาด	ไม่มีที่อาบนำละหมาดสำหรับคนพิการและไม่มีราวจับ
ทางลาด	ไม่มีทางลาด
บันได/ราวบันได	ไม่มีปัญหา
ลิฟต์	ไม่มี
ป้ายบอกทาง	ป้ายมีขนาดเล็ก
ที่นั่งพักผ่อน	ไม่มีปัญหา
ที่จอดรถ	ไม่มีที่จอดรถ
มัสยิดจุลุลุมตุตากีน	
ห้องน้ำ/ห้องน้ำคนพิการ	ไม่มีห้องน้ำคนพิการ และห้องน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
ที่ละหมาดและอาบนำละหมาด	ไม่มีที่อาบนำละหมาดสำหรับคนพิการและไม่มีราวจับ
ทางลาด	ไม่มีทางลาด
บันได/ราวบันได	บันไดชัน
ลิฟต์	ไม่มี
ป้ายบอกทาง	ป้ายมีขนาดเล็ก
ที่นั่งพักผ่อน	ไม่มีปัญหา
ที่จอดรถ	ไม่มีที่จอดรถ

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน
ศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้	
ห้องน้ำ/ห้องน้ำคนพิการ	ไม่มีห้องน้ำคนพิการ และห้องน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
ทางลาด	ไม่มีทางลาด
บันได/ราวบันได	ทางเข้าอาคารเป็นบันไดสูงและมีความชันมาก
ลิฟต์	ไม่มี
ป้ายบอกทาง	ไม่มีปัญหา
ที่นั่งพักผ่อน	ไม่มีปัญหา
ที่จอดรถ	ไม่มีที่จอดรถ

จากตารางที่ 68 พบว่าปัญหาการใช้งานของพื้นที่อาคารมัสยิดและศูนย์ชุมชน คล้ายคลึงกัน คือ ไม่มีห้องน้ำคนพิการ พื้นที่ทางลาดไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ใช้งาน ไม่มีลิฟต์ ขึ้นอาคาร ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ

พื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะ

ตารางที่ 69 แสดงปัญหาด้านพื้นที่ภายนอกในชุมชน พื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน
ลานกีฬاب้านครัวเหนือ	
ทางลาด	ทางลาดไม่มีราวจับ และมีชันความมากกว่ามาตรฐาน
ที่นั่งพักผ่อน	ไม่มี
เครื่องเล่น	มีเครื่องเล่นบางส่วนชำรุด

พื้นที่	ปัญหาในการใช้งาน
ลานกีฬาบ้านครัวใต้	
ที่นั่งพักผ่อน	มีที่นั่งน้อยไม่เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ
เครื่องเล่น	มีเครื่องเล่นบางส่วนชำรุด
ที่จอดรถ	ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ไม่มีที่จอดรถคนพิการ
สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ	
ที่นั่งพักผ่อน	ไม่พบปัญหา ที่นั่งพักผ่อนร่มรื่นดี

จากตารางที่ 69 พบว่าปัญหาการใช้งานของพื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะคือ ลานกีฬาบ้านครัวเหนือพบปัญหาทางลาดมีความชันสูงและมีราวจับ มีที่นั่งพักผ่อนน้อย และลานกีฬาบ้านครัวใต้พบปัญหา มีที่นั่งน้อยไม่เหมาะแก่การนั่งพักผ่อนของผู้สูงอายุ และไม่มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ

ทางสัญจร

ตารางที่ 70 แสดงปัญหาด้านของทางสัญจร

ทางสัญจร	
ทางเดินริมคลอง	<p>ทางเดินริมคลองไม่มีรั้ว และไม่มีจุดนั่งพักริมคลอง และมีลูกระนาดชะรอความถี่มาก มีสีเข้มทำให้เห็นยากในเวลากลางคืน เป็นต้นเหตุของการสะดุด หกล้มของผู้สูงอายุ</p>
ทางเดินซอยย่อย	<p>มีสิ่งกีดขวางทางสัญจร พื้นทางเดินไม่เรียบ</p>

จากตารางที่ 70 พบว่าปัญหาการใช้งานทางสัญจรคือ มีสิ่งกีดขวางทางเดิน พื้นทางเดินไม่เรียบและมีลูกระนาดชะลอความเร็วถี่เกินไป ทางเดินริมคลองไม่มีรั้ว และไม่มีจุดนั่งพักริมคลอง

5.4.2 แนวทางการปรับปรุง ด้านที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลางรวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน

1) ด้านที่อยู่อาศัย

ห้องแถว (กรณีศึกษา 1-5)

ตารางที่ 71 แสดงแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภท ห้องแถว

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ห้อง เอนกประสงค์ (ใช้เป็นส่วน นอน และ นั่งเล่น)	<p>เนื่องด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถใส่เฟอร์นิเจอร์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้และเตียงนอนได้ เสนอแนะให้ใช้ เฟอร์นิเจอร์ที่ปรับเปลี่ยนได้ เช่น เตียงโซฟา พับได้ และสำหรับผู้สูงอายุที่ขบถนั้งพื้น เสนอแนะให้ใช้เก้าอี้ช่วยยกตัวจากการนั่งพื้น</p> <p>เก้าอี้ยกตัวได้รับการออกแบบจาก ภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	จากแนวความคิดการออกแบบเพื่อทุกคน
ห้องน้ำ	<p>เสนอแนะให้เปลี่ยนชักโครกเป็นแบบที่ที่พิงหลัง เพิ่มราวจับติดผนัง ตัว L ติดสูงจากพื้น 70 ซม. และเพิ่มราวจับสูง 70 ซม. อีกด้านด้วย</p> 	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักระยะอาศัยของผู้สูงอายุ
ครัว	<p>เสนอแนะให้ผู้ทำห้องเช่าเตรียมพื้นที่ ครัวร่วม (Co-Kitchen Space) เพื่อไว้สำหรับผู้เช่า จะได้ไม่ไปทำครัวบนทางเดิน</p>	

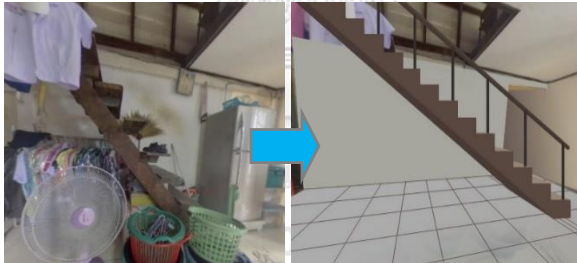
บ้านเดี่ยว 1 ชั้น (กรณีศึกษา 6-12)

ตารางที่ 72 แสดงแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 1 ชั้น

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ห้องนอน	<p>เสนอแนะจัดเก็บพื้นที่ห้องนอนให้เป็นระเบียบ ไม่วางของกีดขวางทางเดิน ควรที่พื้นที่ปลายเตียงกว้าง 60 ซม.</p> 	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ
ห้องเอนกประสงค์	<p>พื้นที่ห้องเอนกประสงค์ถูกใช้เป็นส่วนรับแขกและรับประทานอาหารและด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถใส่เฟอร์นิเจอร์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ได้</p> <p>เสนอแนะให้ใช้ เฟอร์นิเจอร์ที่เก็บได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ที่พับได้</p>	จากแนวความคิดการออกแบบเพื่อทุกคน
ห้องน้ำ	<p>เสนอแนะให้เปลี่ยนชักโครกเป็นแบบที่ที่พิงหลัง เพิ่มราวจับติดผนัง ตัว L ติดสูงจากพื้น 70 ซม. และเพิ่มราวจับสูง 70 ซม. อีกด้านด้วย</p>	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ
ครัว	เสนอแนะให้เปลี่ยนวัสดุปูพื้นเป็นแบบกันลื่น R 11 ขึ้นไป	
พื้นที่เฉลียงและรอยต่อภายนอกภายในบ้าน	เสนอแนะให้เปลี่ยนวัสดุปูพื้นเป็นแบบกันลื่น R 11 ขึ้นไป	

บ้านเดี่ยว 2 ชั้น (กรณีศึกษา 13-27)

ตารางที่ 73 แสดงแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภท บ้านเดี่ยว 2 ชั้น

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ห้องนอน	<p>สำหรับผู้สูงอายุที่ย้ายลงมานอนชั้นล่าง เสนอแนะให้กันส่วนนอนให้เป็นสัดส่วน และเตียงนอนควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 180 ซม. มีพื้นที่ปลายเตียงกว้างไม่น้อยกว่า 60 ซม.</p> 	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาของผู้สูงอายุ
บันได	<p>เสนอให้ปรับบันไดให้มีความชันน้อยลงในกรณีที่มีพื้นที่เพียงพอ ระยะลูกนอน 25-30 ซม. ระยะลูกตั้ง ไม่เกิน 15 ซม. มีราวจับสูง 90 ซม. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 40 มม. หรือ 1.5 นิ้ว เพื่อให้จับได้แน่น กำได้พอดีมือ แต่ถ้ามีพื้นที่จำกัด ให้แก้ไขโดย ปิดลูกตั้งบันไดไม่ให้โผล่ ต้องมีราวจับ และวัสดุผิวของบันไดต้องไม่ลื่น</p> 	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาของผู้สูงอายุ
ห้องเอนกประสงค์	<p>เพิ่มพื้นที่จัดเก็บ เช่น ตู้และวางของ เก้าอี้และชั้นวางของให้เรียบร้อยและเป็นระเบียบ และระยะความสูงตู้ลอย ความสูงม้านั่งต้องสัมพันธ์กับสรีระที่เปลี่ยนไปของผู้สูงอายุ เช่น ตู้ลอยต้องปรับเตี้ยลงและประตูต้องปรับกว้างขึ้น</p>	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาของผู้สูงอายุ
ห้องน้ำ	<p>สำหรับบ้านที่ห้องน้ำมีขนาดใหญ่พอเสนอให้แยกส่วนเปียกส่วนแห้ง เพิ่มราวจับบริเวณโถส้วมและส่วนอาบน้ำ เพิ่มเก้าอี้สำหรับอาบน้ำเพื่อความปลอดภัยทั้งตอนอาบน้ำและอาบน้ำละหมาด</p>	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาของผู้สูงอายุ

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ครัว	เสนอแนะให้เปลี่ยนวัสดุปูพื้นเป็นแบบกันลื่น R 11 ขึ้นไป	
พื้นที่เฉลียง และรอยต่อ ภายนอก ภายในบ้าน	เสนอแนะให้เปลี่ยนวัสดุปูพื้นเป็นแบบกันลื่น R 11 ขึ้นไป สำหรับบ้านบางหลังที่เป็นพื้นต่างระดับ เสนอแนะให้ทำทางลาด และมีราวจับ 	จากแนวความคิดการ ออกแบบ สภาพแวดล้อม และที่ พักอาศัยของผู้สูงอายุ

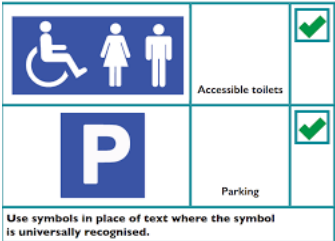

2) ด้านพื้นที่ภายนอกในชุมชน

พื้นที่มีสียิตและศูนย์ชุมชน

ตารางที่ 74 แสดงแนวทางการปรับปรุงพื้นที่มีสียิตและศูนย์ชุมชน

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ห้องน้ำ/ ห้องน้ำคน พิการ	เพิ่มห้องน้ำคนพิการ มีพื้นที่อย่างน้อย 1.50x1.50 ม. พื้นที่ภายนอกกับห้องน้ำมีระดับเท่ากัน 	จากแนวความคิด การออกแบบ สภาพแวดล้อม และ ที่พักอาศัยของ ผู้สูงอายุ
ที่ละหมาด และอาบน้ำ ละหมาด	ปรับปรุงที่อาบน้ำละหมาดให้ผู้พิการและคนชราใช้งานได้ 	จากแนวความคิดการ ออกแบบพื้นที่ อาบน้ำละหมาด สำหรับผู้พิการหรือ ทุพพลภาพ และ คนชรา

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ทางลาด	<p>ใช้พื้นผิววัสดุไม่ลื่น</p> <p>ความชันทางลาดไม่เกิน 1:12</p> <p>ทางลาดแต่ละช่วงยาวไม่เกิน 6.00 ม. หากเกินต้องมีชานพัก กว้างอย่างน้อย 1.50 ม.</p> <p>ทางลาดยาวน้อยกว่า 6.00 ม. กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 0.90 ม.</p> <p>ทางลาดยาวมากกว่า 6.00 ม. กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 ม.</p> <p>ทางลาดยาวตั้งแต่ 2.50 ม. ขึ้นไปต้องมีราวจับ 2 ข้าง</p> <p>ให้ยกขอบทางลาดสูง 15 ซม. ในด้านที่ไม่มีผนัง</p> <p>ระดับพื้นต่างกันไม่เกิน 2 ซม. ความชันทางลาดไม่เกิน 1:2</p> <p>ติดตั้งมีราวจับกลม สูงจากพื้น 90 ซม. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 40 มม. หรือ 1.5 นิ้ว เพื่อให้จับได้แน่น กำได้พอดีมือ</p> 	<p>จากแนวความคิด</p> <p>การออกแบบ</p> <p>สภาพแวดล้อม และ</p> <p>ที่พักอาศัยของ</p> <p>ผู้สูงอายุ</p>
บันได/ราวบันได	<p>ปรับสีของลูกนอนและลูกตั้งให้เป็นสีตัดกัน เพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <p>ติดตั้งมีราวจับกลม สูงจากพื้น 90 ซม. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 40 มม. หรือ 1.5 นิ้ว เพื่อให้จับได้แน่น กำได้พอดีมือ</p> 	<p>จากแนวความคิด</p> <p>การออกแบบ</p> <p>สภาพแวดล้อม และ</p> <p>ที่พักอาศัยของ</p> <p>ผู้สูงอายุ</p>
ลิฟต์	<p>ติดตั้งลิฟต์โดยสาร ในอาคารที่มี 2 ชั้นขึ้นไป เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายต่อผู้สูงอายุ และผู้ใช้รถเข็น</p> 	<p>จากแนวคิดเมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)</p>

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ป้ายบอกทาง	<p>เพิ่มป้ายบอกทาง ที่บอกรายละเอียดของอาคาร และนำทางไปสู่สถานที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้นต่อผู้สูงอายุ</p> <p>ลักษณะของป้ายบอกทาง จะต้องมียขนาดตัวอักษรที่ชัดเจน สีเส้นสดใส เข้าใจง่าย</p> 	จากแนวความคิดการออกแบบเพื่อทุกคน
ที่นั่งพักผ่อน	<p>ไม่มีปัญหาการใช้งาน และมีเพียงพอ</p> 	จากแนวคิดเมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)
ที่จอดรถ	<p>เพิ่มตำแหน่งของที่จอดรถคนพิการและผู้สูงอายุ และควรอยู่ใกล้อาคารมากที่สุด</p> 	จากแนวคิดเมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)

พื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะ

ตารางที่ 75 แสดงแนวทางการปรับปรุง พื้นที่สวนหย่อม ลานกีฬาและสวนสาธารณะ

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ทางลาด	<p>เสนอแนะให้ปรับปรุง ทางลาดทางเข้า สวนหย่อมและลานกีฬา ใช้พื้นผิววัสดุไม่ลื่น</p> <p>ความชันทางลาดไม่เกิน 1:12</p> <p>ทางลาดแต่ละช่วงยาวไม่เกิน 6.00 ม. หากเกินต้องมีชานพัก กว้างอย่างน้อย 1.50 ม.</p> <p>ทางลาดยาวน้อยกว่า 6.00 ม. กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 0.90 ม.</p> <p>ทางลาดยาวมากกว่า 6.00 ม. กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 ม.</p> <p>ทางลาดยาวตั้งแต่ 2.50 ม. ขึ้นไปต้องมีราวจับ 2 ข้าง</p> <p>ให้ยกขอบทางลาดสูง 15 ซม. ในด้านที่ไม่มีผนัง</p> <p>ระดับพื้นต่างกันไม่เกิน 2 ซม. ความชันทางลาดไม่เกิน 1:2</p> <p>ติดตั้งมีราวจับกลม สูงจากพื้น 90 ซม. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 40 มม. หรือ 1.5 นิ้ว เพื่อให้จับได้แน่น กำได้พอดีมือ</p>	<p>จากแนวความคิด</p> <p>การออกแบบ</p> <p>สภาพแวดล้อม และ</p> <p>ที่พักอาศัยของ</p> <p>ผู้สูงอายุ</p>
ที่นั่ง พักผ่อน	<p>เพิ่มที่นั่งที่มีความร่มรื่นใช้พักผ่อนหย่อนใจ และส่งเสริมการมี</p> <p>ปฏิสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ</p>	<p>จากแนวคิดเมืองนำ</p> <p>อยู่ผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)</p>

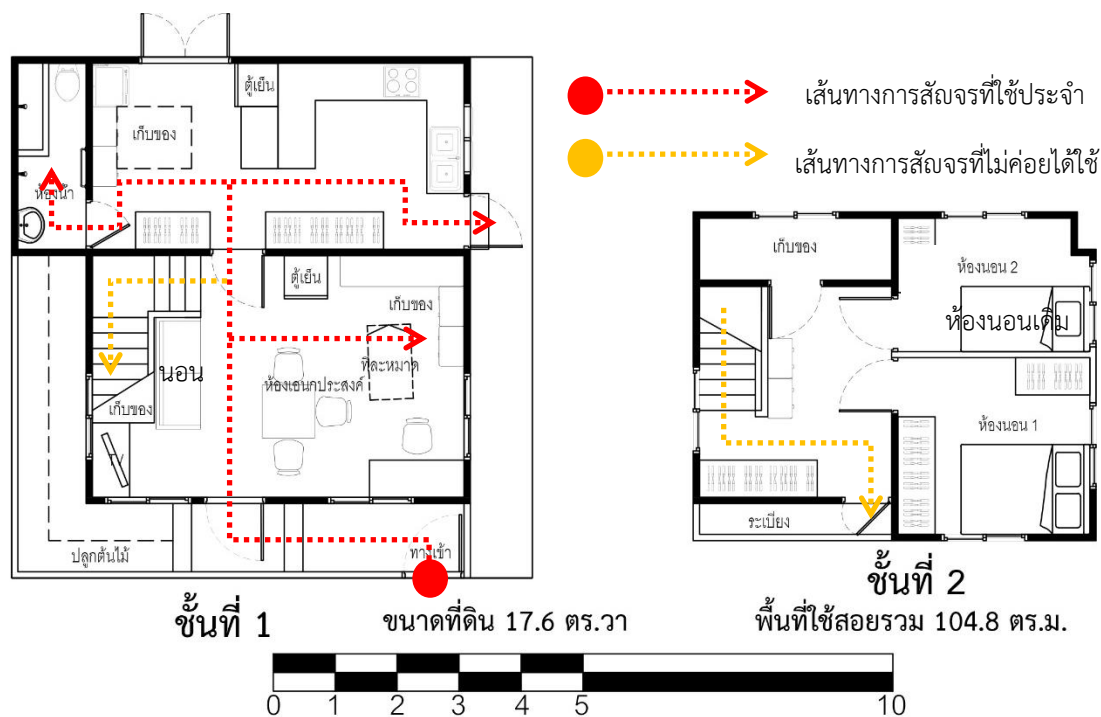
ทางสัญจร

ตารางที่ 76 แสดงแนวทางการปรับปรุงทางสัญจร

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ทางเดินริมคลอง	<p>เพิ่มที่นั่งและทำหลังคาทางเดินริมคลองไว้สำหรับกันแดดกันฝนเป็นช่วงๆ ในบริเวณ สะพานข้ามคลอง ศาลาริมน้ำ ทางเดินใต้สะพานเจริญผล และเสนอให้เพิ่มสะพานเชื่อมลานกีฬาบ้านครัวใต้และลานกีฬาพัฒนา 2</p> <p>แก้ไขลูกระนาดชะลอความเร็ว แบ่งช่วง เป็นทุกระยะ 100 เมตร และแก้ไขรูปแบบและสีให้ชัดเจน</p> 	จากแนวคิดแนวคิดถนนเพื่อชีวิต
ทางเดินชอยย่อย	เสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงทางเดินในชอยย่อย ให้มีระดับเรียบเสมอกันอีกทั้งแก้ไขแนวท่อประปาที่ขวางทางเดินด้วย	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยได้เลือกบ้าน 2 หลังจากกลุ่มตัวอย่างมาทำการออกแบบปรับปรุงแก้ไข โดยเลือก บ้านหลังที่ 22 และ 25 ซึ่งเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น ซึ่งเป็นประเภทบ้านส่วนใหญ่ในชุมชน แบ่งเป็นผู้พักอาศัย 2 และ 5 คน ตามลำดับ

บ้านหลังที่ 22

ภาพที่ 98 ผังบ้านกรณีศึกษาหลังที่ 22

ตารางที่ 77 แสดงรายละเอียดกรณีศึกษาหลังที่ 22

ช่วงอายุ	สูงอายุดอนกลาง (70 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	17.6 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

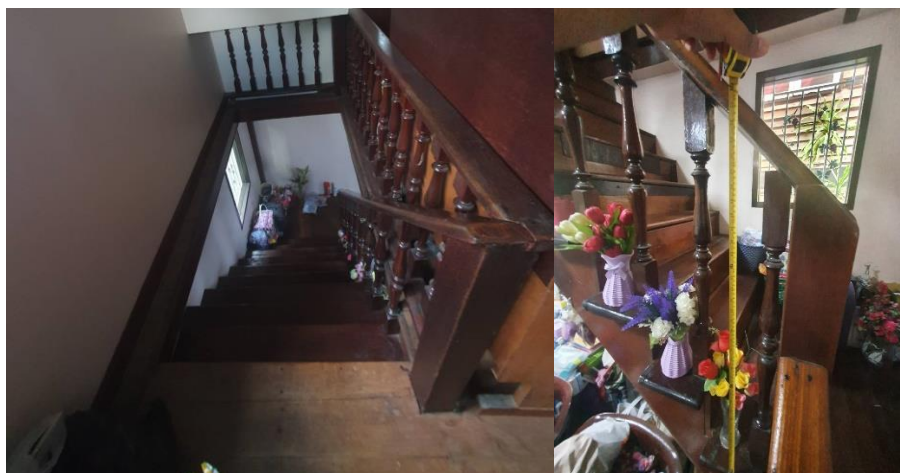
ภาพที่ 99 พื้นที่หน้าบ้านกรณีศึกษาหลังที่ 22
จะเห็นว่าพื้นที่หน้าบ้านเป็นพื้นที่ต่างระดับและลูกตั้งบันไดมีความสูง 22 ซม. มีพื้นที่ปลูก
ต้นไม้หน้าบ้าน

ภาพที่ 100 พื้นที่ห้องเอนกประสงค์กรณีศึกษาหลังที่ 22
ปัจจุบันผู้สูงอายุนอนบนเก้าอี้รับแขกยาวมีขนาด 1.5 x 0.5 เมตรในห้องเอนกประสงค์ ที่ชั้น 1
และเหมาะสมในห้องเอนกประสงค์

ภาพที่ 101 พื้นที่ห้องนอนกรณีศึกษาหลังที่ 22
ผู้สูงอายุไม่ได้นอนในห้องนอน และปัจจุบันถูกใช้เก็บของ

ภาพที่ 102 พื้นที่บันไดกรณีศึกษาหลังที่ 22
บันไดขึ้นชั้น 2 มีลูกตั้งที่บสูง 17 ซม. มีราวกันตก สูง 0.90 ม. ราวจับขนาดกว้าง 10 ซม.

ภาพที่ 103 พื้นที่ห้องน้ำกรณีศึกษาหลังที่ 22
พื้นห้องน้ำลดระดับลง 25 ซม. โถส้วมเป็นแบบนั่งราบแต่ไม่มีที่พิงหลัง มีราวจับสูงจากพื้น 1 เมตร

ตารางที่ 78 แสดงแนวทางการปรับปรุง บ้านหลังที่22

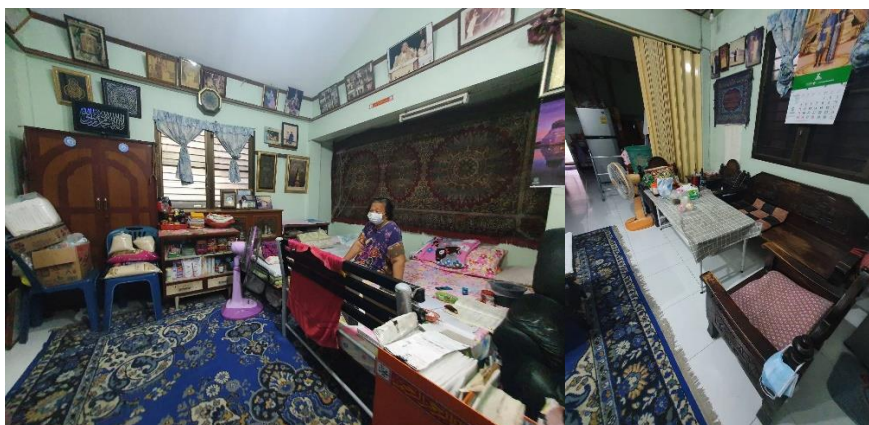
พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
พื้นที่เฉลียงหน้าบ้านและรอยต่อภายนอกภายในบ้าน	<p>เสนอแนะให้ปรับบันไดทางขึ้นโดยลดความสูงลูกตั้งบันได สูงไม่เกิน 15 ซม. และเพิ่มราวจับแบบกลม สูงจากพื้น 90 ซม.</p> 	<p>จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาตัวของผู้สูงอายุ</p>
ห้องนอน	<p>ผู้สูงอายุย้ายลงมานอนชั้นล่าง และไม่ต้องการย้ายชั้นข้างบน</p>	
ห้องเอนกประสงค์	<p>เสนอแนะให้เปลี่ยนที่นอน จากที่นอนบนเก้าอี้ยาวที่ความยาวเพียง 1.5 เมตร และกว้างเพียง 0.5 เมตร เปลี่ยนเป็น ที่นอนโซฟาหรือโซฟาที่มีความยาวไม่น้อยกว่า 1.8 เมตร</p> 	<p>จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาตัวของผู้สูงอายุ</p>
บันได	<p>เสนอแนะให้เพิ่มราวกันตกที่มีราวจับแบบกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ไม่เกิน 40 มม.</p> 	<p>จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักรักษาตัวของผู้สูงอายุ</p>

ตารางที่ 79 แสดงรายละเอียดกรณีศึกษาหลังที่ 25

ช่วงอายุ	สูงอายุตอนกลาง (70 ปี)
เพศ	หญิง
ศาสนา	อิสลาม
โรคประจำตัว	ความดัน เบาหวาน
อุปกรณ์ช่วยเหลือ	ไม่มี
ประเภทที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น
อาชีพปัจจุบัน	ไม่มี
ขนาดพื้นที่	20.5 ตารางวา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน
ชุมชน	บ้านครัวเหนือ
หมายเหตุ	-

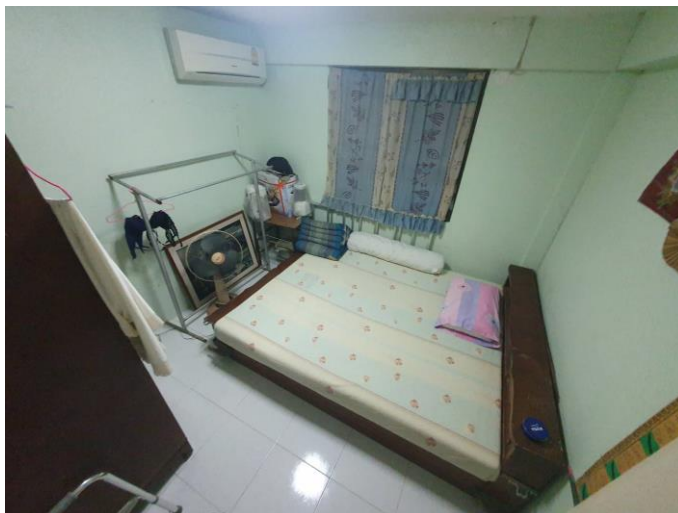

ภาพที่ 105 พื้นที่เฉลียงหน้าบ้าน กรณีศึกษาหลังที่ 25
พื้นที่เฉลียงหน้าบ้านเป็นทางลาดไว้อยู่แล้วมีความชัน 1:8 ถือว่าค่อนข้างชันแต่ถูก
บังคับด้วยข้อจำกัดทางพื้นที่

ภาพที่ 106 พื้นที่ห้องเอนกประสงค์ กรณีศึกษาหลังที่ 25

ห้องนอนผู้สูงอายุอยู่ที่ชั้น1ของบ้านแต่ผู้สูงอายุ ย้ายออกมานอนที่ห้องเอนกประสงค์ ตั้งแต่คู่สมรสเสียชีวิต และผู้สูงอายุใช้ห้องเอนกประสงค์เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมด้วย

ภาพที่ 107 พื้นที่ห้องนอน กรณีศึกษาหลังที่ 25

ปัจจุบันห้องนอนของผู้สูงอายุถูกใช้เป็นที่นอนสำหรับแขก เหตุที่ผู้สูงอายุไม่นอนในห้องเนื่องจาก ห้องนอนทำมลให้คิดถึงคู่สมรสที่เสียชีวิต

ภาพที่ 108 พื้นที่บันได กรณีศึกษาหลังที่ 25

บันไดขึ้นชั้น2 มีลูกตั้งที่บสูง20 ซม.มีราวกันตก สูง 0.90 ม.ราวจับขนาดกว้าง 10 ซม. ผู้สูงอายุไม่ได้ขึ้นชั้น 2 เลยเนื่องจากพื้นที่ชั้น 2 เป็นห้องนอนของหลานและได้ติดตั้งกริ่งไว้ในกรณีต้องการเรียกหลาน

ภาพที่ 109 พื้นที่ห้องน้ำ กรณีศึกษาหลังที่ 25
ห้องน้ำมีโถส้วมแบบนั่งราบ มีพนักพิง มีเก้าอี้อาบน้ำ มีม่านอาบน้ำ แต่ยังไม่มีการจับช่วยพยุง
ตัวข้างโถส้วม

ตารางที่ 80 แสดงแนวทางการปรับปรุง บ้านหลังที่ 25

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
พื้นที่เฉลียงหน้าบ้านและรอยต่อภายนอกภายในบ้าน	บริเวณหน้าบ้านปรับเป็นทางลาดสำหรับรถเข็นไว้อยู่แล้ว เสนอให้ปรับผิวพื้นที่ลาดให้เป็นคอนกรีตเซาะร่อง เพราะคอนกรีตฉาบเรียบแบบเดิมอาจลื่นได้ในเวลาฝนตก 	จากแนวความคิดการออกแบบ สภาพแวดล้อม และที่ พักอาศัยของผู้สูงอายุ
ห้องนอน	ผู้สูงอายุที่ย้ายไปนอนในห้องเอนกประสงค์	

พื้นที่	แนวทางการปรับปรุง	หมายเหตุ
ห้อง เอนกประสงค์	<p>สำหรับผู้สูงอายุที่ย้ายลงมาอนชั้นล่าง เสนอแนะให้กันส่วนนอนให้เป็นสัดส่วน เป็นบานพับหรือฉากกัน</p> 	
บันได	ผู้สูงอายุไม่ได้ใช้งาน	
ห้องน้ำ	เสนอให้เพิ่มราวจับติดผนัง ตัว L ติดสูงจากพื้น 70 ซม. ข้างโถส้วม	จากแนวความคิดการออกแบบสภาพแวดล้อม และที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ

บทที่ 6

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยหัวข้อ แนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิมในพื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว สามารถสรุปเนื้อหาและผลการศึกษาโดยแบ่งเป็น

- สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
- เปรียบเทียบผลการวิจัยกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย
- ข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

1) สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาลักษณะทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม

ผู้สูงอายุที่เป็นกรณีศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 77.9 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 84.0 ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาร้อยละ 57.6 มีอาชีพเดิมก่อนวัยสูงอายุคือ รับจ้างทั่วไปร้อยละ 39.1 และค้าขายร้อยละ 30.8 เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุและส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพคิดเป็นร้อยละ 61.9 รองลงมาคือ ค้าขายร้อยละ 17.0 ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 27.9 โรคประจำตัวที่พบมากคือ ความดันโลหิตสูง ไชมันในเลือดสูง เบาหวาน โดยส่วนใหญ่ค่อนข้างแข็งแรงไม่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเดินคิดเป็นร้อยละ 78.9 และร้อยละ 58.7 ไม่เคยประสบอุบัติเหตุหกล้ม แต่สำหรับผู้สูงอายุบางท่านที่เคยประสบอุบัติเหตุหกล้ม ส่วนมากเกิดเหตุนอกบ้านร้อยละ 64.0 เกิดเหตุบริเวณทางเดินและถนน บางส่วนเกิดเหตุในบ้านร้อยละ 36.0 เกิดเหตุบริเวณลานหน้าบ้าน ในครัวและห้องน้ำ ผู้สูงอายุส่วนมากออกกำลังกายด้วยการเดินร้อยละ 66.36 และแกว่งแขนร้อยละ 23.0

2) สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาสภาพกายภาพของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารของผู้สูงอายุในชุมชนมุสลิม

ผู้สูงอายุที่เป็นกรณีศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยในบ้านเดี่ยวคิดเป็นร้อยละ 84.4 เป็นบ้าน 2 ชั้นร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างไม้ร้อยละ 42.2 ส่วนใหญ่บ้านตั้งอยู่ในที่ดินขนาดเนื้อที่ไม่เกิน 20 ตารางวา ส่วนใหญ่พักอาศัย 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และ

มีร้อยละ 17.8 พักอาศัยมากกว่า 6 คน ผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่พักอาศัย ณ ที่อยู่ปัจจุบันเป็นระยะเวลามากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.67 ผู้สูงอายุมุสลิมส่วนใหญ่ประกอบศาสนกิจประจำวัน(ละหมาด)ในห้องเอนกประสงค์ที่ชั้น1 ของบ้านร้อยละ 55.7 รองลงมาคือห้องนอน คิดเป็นร้อยละ 25.3 และส่วนใหญ่ทำการอาบน้ำละหมาดในห้องน้ำคิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือก๊อกหน้าบ้านร้อยละ 22.7 พบว่าผู้สูงอายุมีปัญหาการใช้พื้นที่คิดเป็นร้อยละ 61.1 ปัญหาคือ พื้นที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งานร้อยละ 25.4 และมีพื้นที่ชำรุดเสียหายร้อยละ 74.5 ลักษณะพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งานได้แก่มีสิ่งของกีดขวางทางเดินร้อยละ 50 มีพื้นลื่นร้อยละ 35.7 ทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสสะดุดหกล้มได้ และลักษณะพื้นที่ชำรุดเสียหายร้อยละ 61.1 ส่วนใหญ่เกิดจากการที่บ้านเป็นโครงสร้างไม้และมีอายุมากจึงพบปัญหาปลวกทำลายโครงสร้างร้อยละ 48.7 พบปัญหาหลังรั่วมีสาเหตุมาจากวัสดุคาน้ำที่เสื่อมสภาพ ร้อยละ 43.9 อีกทั้งบ้านที่ติดริมคลอง พบปัญหาน้ำกัดเซาะ สาเหตุเกิดจาก ผนังเขื่อนริมคลองบางส่วนชำรุดร้อยละ 7.3 และสำหรับการวางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัย พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีแผนที่จะปรับปรุงที่อยู่อาศัย เนื่องจากไม่มีความสามารถทางการเงินเพียงพอ แต่สำหรับผู้ที่ต้องการจะปรับปรุง มีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุง 3 ประการคือ ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดร้อยละ 77.8 ขยายครอบครัวยุทธศาสตร์ 11.1 และปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นบ้านเช่าร้อยละ 11.1

พื้นที่ภายนอกอาคารที่พักอาศัยภายในชุมชน ประกอบด้วย ศาสนสถาน ลานกีฬา สวนหย่อม ศูนย์ชุมชน มีผลการศึกษาดังนี้ ศาสนสถานสำหรับผู้สูงอายุใช้งานเป็นประจำคือ มัสยิดหลังแรก มัสยิดยามือลคือยริยะห์ ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านครัวตะวันตก เป็นมัสยิดที่มีผู้มาใช้งานประจำของทั้งสามชุมชนคิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาเป็นมัสยิดหลังที่สอง มัสยิดดารุลฟาละฮ์ ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านครัวเหนือ ผู้ใช้งานมัสยิดแห่งนี้เป็นประจำจะเป็นคนชุมชนบ้านครัวเหนือ คิดเป็นร้อยละ 31.1 และมัสยิดหลังที่สาม มัสยิดชูลูกุลมุดตากิน ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านครัวตะวันตก แต่อยู่ลึกไปทางทิศตะวันตกและมีขนาดเล็ก ผู้ใช้งานมัสยิดแห่งนี้เป็นประจำเป็นคนชุมชนบ้านครัวตะวันตกที่อาศัยโดยรอบในระยะไม่ไกลคิดเป็นร้อยละ 7.8 และยังพบผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาพุทธใช้งาน วัดชัยมงคล วัดสามง่าม และวัดบรมนิวาสราชวรวิหาร มีผู้สูงอายุมุสลิมจำนวน 79 คนที่ใช้งานศาสนสถาน 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์มากที่สุดร้อยละ 46.8 มาใช้ในพิธีละหมาดวันศุกร์ รองลงมาคือใช้งานนานๆ ครั้งร้อยละ 33.0 ใช้งานทุกวันร้อยละ 11.4 ใช้งาน 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ร้อยละ 7.6 ใช้งาน

5-6 ครั้งต่อสัปดาห์ร้อยละ 1.2 กิจกรรมที่เกิดขึ้นในมัสยิดจะแบ่งเป็นสองลักษณะคือ ผู้ที่ใช้งานเป็นประจำ จะเข้ามาทำกิจกรรม ละหมาด และผู้ที่เข้ามาใช้งานนานๆครั้ง จะทำกิจกรรมร่วมพิธีศพมากที่สุดรองลงมาคือ ฟังบรรยายธรรมและร่วมงานแต่งงาน

การใช้งานลานกีฬาและสวนหย่อมพบว่าผู้สูงอายุที่ใช้งานพื้นที่ลานกีฬาและสวนหย่อมขนาดเล็กในชุมชน จะอยู่ในระยะการเดินไม่เกิน 200 เมตร และพบว่าลานกีฬาพัฒนา 2 ซึ่งเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีการใช้งานของผู้สูงอายุทั้ง 3 ชุมชน โดยส่วนใหญ่มีการใช้งานนานๆครั้งร้อยละ 66.6 ใช้งาน 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ร้อยละ 14.4 ใช้งานทุกวันร้อยละ 10.0 ใช้สำหรับทำกิจกรรมชุมชนและออกกำลังกาย

เส้นทางสัญจรในชุมชนประกอบด้วยเส้นทางสัญจรหลักและทางเดินย่อย โดยเส้นทางสัญจรหลักมีความกว้างในช่วง 1.5-2.0 เมตร เส้นทางอยู่ในแนวริมคลอง ผ่านในชุมชนลอดใต้ถนนบรรทัดทองเชื่อมไปอีกชุมชนและผ่านไปสู่สถานที่สำคัญในชุมชน และจากเส้นทางสัญจรหลักจะเกิดให้มีพื้นที่ Social space ได้แก่ศาลาริมน้ำ ร้านค้าต่างๆเกาะไปตามเส้นทางสัญจร เส้นทางเดินย่อยมีขนาดค่อนข้างแคบ มีความกว้างในช่วง 0.8-1.5 เมตร การสัญจรในชุมชนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเดินคิดเป็นร้อยละ 97.0 พบว่ามีปัญหาในทางสัญจรคิดเป็นร้อยละ 45.5 ปัญหาส่วนใหญ่คือ พื้นทางเดินบางส่วนไม่เรียบ ทางเดินไม่ร่มรื่นและมีสิ่งกีดขวางทางเดิน

3) สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3. เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้งาน และปัญหาของที่อยู่อาศัยและพื้นที่ภายนอกอาคารในชุมชนมุสลิม

ลักษณะที่อยู่อาศัยประเภทห้องแถว มีขนาดพื้นที่น้อยกว่า 10 ตร.วา พบปัญหาผู้สูงอายุใช้ชีวิตส่วนใหญ่บนพื้นตลอดทั้งวัน ที่อยู่อาศัยมีขนาดคับแคบพักอาศัยรวมกันหลายคน และปัญหาไม่มีพื้นที่ครัว ทำให้ต้องประกอบอาหารบนทางเดินลักษณะที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว 1 ชั้นส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่น้อยกว่า 20 ตร.วา พบปัญหาการต่อเติมพื้นที่รอบไม่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหา หลังคารั่ว ฝนสาด พื้นลื่น ลักษณะที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว 2 ชั้น มีขนาดพื้นที่ระหว่าง 7-31 ตร.วา พบปัญหาผู้สูงอายุที่มีห้องนอนชั้น 2 ย้ายลงมานอนที่ห้องเอนกประสงค์ชั้น 1 ของบ้าน เหตุมาจากบันไดขึ้นชั้น 2 มีความชันมากและบางหลังไม่มีราวจับ พื้นที่อยู่อาศัยต่อเติมไม่เหมาะสมเช่นเดียวกับ

บ้านเดี่ยว 1 ชั้น ห้องน้ำส่วนใหญ่ไม่ได้แยกส่วนเปียกส่วนแห้ง ส่วนใหญ่ก่อสร้างเป็นแบบนั่งราบแต่ไม่มีที่พิงหลัง และไม่มีราวจับ

ผู้สูงอายุที่เป็นกรณีศึกษาส่วนใหญ่เป็นมุสลิม กิจกรรมในชีวิตประจำวันมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งสามชุมชน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตื่นเช้ามีด เพื่อประกอบศาสนกิจ และจากนั้น รดน้ำต้นไม้ ให้อาหารสัตว์ ทำงานบ้าน ไปจ่ายตลาด เตรียมอาหารเช้า ทานอาหาร ทำงานบ้าน พักผ่อน ดูทีวี ฟังวิทยุ ทานอาหารกลางวัน ประกอบศาสนกิจ นอนกลางวัน พักผ่อน เตรียมอาหารเย็น ทานอาหาร ประกอบศาสนกิจ พักผ่อน ดูทีวี ประกอบศาสนกิจ และเข้านอน โดยการใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในที่พักอาศัย จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้สูงอายุบางส่วนมีห้องนอนที่ชั้น2ของตัวบ้าน แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้งาน ย้ายลงมาอยู่ที่ห้องเอนกประสงค์ชั้น1 ของตัวบ้าน มีสาเหตุมาจาก ชั้นชั้น2ไม่สะดวกเนื่องจากปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ และพบว่าปัญหาอุบัติเหตุหกล้มส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณ ลานหน้าบ้านสาเหตุมากจากวัสดุพื้น ส่วนมากเป็นพื้นคอนกรีตขัดมัน ค่อนข้างลื่นเวลาโดนน้ำ รองลงมาเป็นพื้นที่ในครัว ที่มีวัสดุเป็นคอนกรีตขัดมันหรือปูกระเบื้องผิวมัน ที่ลื่นเมื่อโดนน้ำ และอีกพื้นที่คือห้องน้ำ วัสดุปูพื้นเป็นคอนกรีตขัดมันหรือกระเบื้องผิวมัน เหมือนในครัวและส่วนใหญ่ไม่มีราวจับ และมีการยกระดับในห้องน้ำ ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ สัศจรรย์ในชุมชนด้วยการเดิน โดยส่วนใหญ่ใช้ทางเดินในช่วงเช้า เพื่อไปจ่ายตลาด และซื้อของในชุมชน รวมถึงพบปะสังสรรค์กับคนในชุมชนตามร้านค้าต่างๆ ปัญหาของการใช้ทางสัญจรคือ ทางสัญจรหลักริมคลองมีระยะกว่า 500 เมตร ไม่มีร่มเงาและที่นั่งพัก เป็นอุปสรรคต่อผู้สูงอายุในการเดินระยะไกล ทางเดินย่อยมีทางเดินแคบและพื้นไม่เรียบ มีลูกระนาดชะลอความเร็วรถจักรยานยนต์ ที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุหกล้มได้

4) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ภายนอกอาคาร พื้นที่ส่วนกลาง รวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน

ที่อยู่อาศัยประเภทห้องแถว ที่มีปัญหาข้อจำกัดด้านพื้นที่ และผู้สูงอายุต้อง ต้องใช้ชีวิตส่วนใหญ่บนพื้นที่ ซึ่งไม่เหมาะกับสุขภาพผู้สูงอายุ เสนอให้ใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ปรับเปลี่ยนการใช้งาน ให้เหมาะกับพื้นที่ได้ เช่น โซฟาที่ปรับเป็นที่นอนได้ เป็นต้น และ

เสนอให้ติดราวจับพยุงตัว หรือใช้เก้าอี้ยกตัวเพื่อช่วยในการลุกขึ้นยืน อีกปัญหาหนึ่งสำหรับห้องแถวคือไม่มีห้องครัว เสนอแนะให้ผู้ทำห้องเช่าเตรียมพื้นที่ ครัวร่วม เพื่อให้สำหรับผู้เช่า จะได้ไม่ไปทำครัวบนทางเดิน และยังมีปัญหาห้องน้ำ ที่ผู้ให้เช่าห้องไม่ได้เตรียมห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ เสนอแนะให้เปลี่ยนโถส้วมเป็นแบบมีที่พิงหลัง เพิ่มราวจับติดผนัง ตัว L ติดสูงจากพื้น 70 ซม. เพิ่มราวจับสูง 70 ซม. อีกด้านด้วย และควรมีเก้าอี้นั่งอาบน้ำ

ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว 1 ชั้น พบปัญหาห้องนอนมีของมาก วางของกีดขวางทางเดินเสียงสะดุดล้มยามค่ำคืน และมีทางเดินแคบเสนอแนะจัดเก็บพื้นที่ห้องนอนให้เป็นระเบียบ ไม่วางของกีดขวางทางเดิน พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ถูกใช้เป็นส่วนรับแขกและรับประทานอาหาร ส่วนใหญ่นั่งบนพื้นซึ่งไม่เหมาะสมกับสุขภาพผู้สูงอายุ อีกทั้งมีของใช้ค่อนข้างมากในพื้นที่จำกัด ทำให้มีของวางเกะกะ เสียงสะดุดล้ม เสนอแนะให้ใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ จัดเก็บของให้เรียบร้อย พื้นที่ครัวส่วนใหญ่อยู่นอกตัวบ้าน ช่วงฝนตกพื้นค่อนข้างลื่น เสนอแนะให้เปลี่ยนวัสดุปูพื้นเป็นแบบกันลื่น R 11 ขึ้นไป หรือติดแผ่นกันลื่น

ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว 2 ชั้น พบปัญหาห้องนอนข้างบนไม่ได้ใช้งานเนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่เริ่มมีปัญหาการเคลื่อนไหว ส่วนใหญ่บันไดค่อนข้างชันและบางหลังไม่มีราวจับ เสนอปรับบันไดให้มีความชันน้อยลง ระยะลูกนอน 25-30 ซม. ระยะลูกตั้ง ไม่เกิน 15 ซม. มีราวจับสูง 90 ซม. จากการที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ย้ายลงมาอนชั้นล่างพบปัญหาไม่มีการกันห้องเป็นสัดส่วน มีของใช้ค่อนข้างมากในพื้นที่จำกัด ทำให้มีของวางเกะกะ เสียงสะดุดล้ม เสนอแนะให้กันส่วนนอนให้เป็นสัดส่วนด้วยผนังเบา เพิ่มพื้นที่จัดเก็บ เช่น ตู้และวางของ เก็บของใส่ตู้และชั้นวางของให้เรียบร้อยและเป็นระเบียบ

มีสยิดและศูนย์ชุมชน พบปัญหามีห้องน้ำไม่เพียงพอและไม่มีห้องน้ำคนพิการ เสนอแนะให้เพิ่มห้องน้ำให้เพียงพอต่อการใช้งาน และปรับปรุงห้องน้ำให้ถูกต้องตามหลัก Universal Design ไม่มีที่อาบน้ำละหมาดสำหรับรถวีลแชร์ ที่อาบน้ำละหมาดไม่มีราวจับช่วยพยุงตัว เสนอแนะให้ปรับปรุงที่อาบน้ำละหมาดเพิ่มราวจับพยุงตัว และเพิ่มที่อาบน้ำละหมาดสำหรับรถวีลแชร์ มีทางลาดไม่ครอบคลุมพื้นที่ใช้งาน และไม่มีราวจับ เสนอแนะให้เพิ่มทางลาดให้ทั่วถึงโดยใช้พื้นผิววัสดุไม่ลื่น ความชันทางลาดไม่เกิน 1:12

ทางลาดแต่ละช่วงยาวไม่เกิน 6.00 ม. หากเกินต้องมีชานพัก กว้างอย่างน้อย 1.50 ม. ทางลาดยาวน้อยกว่า 6.00 ม. กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 0.90 ม. ทางลาดยาวตั้งแต่ 2.50 ม. ขึ้นไปต้องมีราวจับ 2 ข้างให้ยกขอบทางลาดสูง 15 ซม. บางอาคาร พื้นที่ใช้งานอยู่ชั้นบน ต้องขึ้นบันไดสูงและชัน อีกทั้งมีลิฟต์ เสนอให้ปรับบันไดให้มีความชันน้อยลง ระยะลูกนอน 25-30 ซม. ระยะลูกตั้ง ไม่เกิน 15 ซม. มีราวจับสูง 90 ซม. และเสนอให้เพิ่มลิฟต์ สำหรับอาคารตั้ง 2 ชั้นเป็นต้นไป มีที่จอดรถไม่เพียงพอกับการใช้งาน ไม่มีที่จอดรถคนพิการ เสนอให้เพิ่มตำแหน่งของที่จอดรถคนพิการและผู้สูงอายุ และควรอยู่ใกล้อาคารมากที่สุด

สวนหย่อม ลานกีฬา และทางสัญจร พบปัญหา ทางลาดไม่มีราวจับ และชันกว่ามาตรฐานเสนอแนะให้ใช้พื้นผิววัสดุไม่ลื่น ความชันทางลาดไม่เกิน 1:12 ต้องมีราวจับ 2 ข้างให้ยกขอบทางลาดสูง 15 ซม. ปัญหาที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอเสนอให้เพิ่มที่นั่งที่มีความร่มรื่นใช้พักผ่อนหย่อนใจ และส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ ทางสัญจรหลัก พบปัญหา ทางเดินริมคลองไม่มีร่มเงา และไม่มีจุดนั่งพักผ่อน และ มีลูกกระนาบชะรอความถี่มาก มีสีเข้มทำให้เห็นยากในเวลาากลางคืน เป็นต้นเหตุของการสะดุด หกล้มของผู้สูงอายุ เสนอแนะให้เพิ่มที่นั่งและทำหลังคาทางเดินริมคลองไว้สำหรับกันแดดกันฝน เป็นช่วงๆ ในบริเวณ สะพานข้ามคลองและศาลาริมน้ำ เสนอแนะให้แก้ไขลูกกระนาบชะรอความเร็ว แบ่งช่วงเป็นทุกระยะ 100 เมตร แก้ไขรูปแบบและสีให้ชัดเจน ทางสัญจรย่อย พบปัญหามีสิ่งกีดขวางการสัญจร พื้นทางเดินไม่เรียบเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงทางเดินในซอยย่อย ให้มีระดับเรียบเสมอกัน อีกทั้งแก้ไขแนวท่อประปาที่ขวางทางเดินด้วย

6.2 เปรียบเทียบผลการวิจัยกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1) เมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุ(Age friendly cities)

แนวคิดเมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุมีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้

1. สภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร
2. ระบบขนส่งมวลชน
3. ที่อยู่อาศัย
4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม
5. การยอมรับจากสังคม
6. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการจ้างงาน
7. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร
8. การสนับสนุนของชุมชนและการบริการด้านสุขภาพ

จากองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านนี้พบว่าเมืองประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับเล็ก และสภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร และระบบขนส่งมวลชน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับชุมชน/เมือง เพื่อให้การพัฒนาเมืองต้นแบบที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ดังนั้นการวิจัยต้องครอบคลุมลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับเมือง 3 ด้านนี้ โดยลักษณะของพื้นที่ที่ทำการศึกษามีลักษณะที่สอดคล้องและแตกต่างจากแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

ลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี

- สภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร จากการลงเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่าชุมชนชนบ้านครัว มีสภาพแวดล้อม สภาพพื้นที่ภายนอกที่สอดคล้องกับแนวคิดเมืองน่าอยู่ผู้สูงอายุ ดังนี้
 - สภาพแวดล้อมที่น่าพอใจและความสะอาด มัศจรรย์ ศูนย์ชุมชน รวมถึงสวนหย่อมและลานกีฬาที่มีความสะอาดเรียบร้อยดี ได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่และคนในชุมชนค่อนข้างดี

- พื้นที่ธรรมชาติ ในบริเวณศูนย์ชุมชนบ้านครัวใต้ มีพื้นที่ธรรมชาติพอสมควร มีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา มีไม้พุ่มไม้ดอกทำให้มีชีวิตชีวา ในบริเวณพื้นที่สุสานเป็นอีกที่ที่มีความร่มรื่น และสวนหย่อมบ้านครัวเหนือสวนหย่อมที่มีความร่มรื่น

ภาพที่ 110 สวนหย่อมบ้านครัวเหนือ

- มีเก้าอี้นั่งพักผ่อนเพียงพอ พบว่าในบริเวณพื้นที่ส่งกลางในชุมชน มีเก้าอี้นั่งพักผ่อนได้โดยรอบ ทั้งในมัสยิดและศูนย์ชุมชนรวมทั้งสวนหย่อมด้วย
- ทางข้ามปลอดภัย ชุมชนมีทางข้ามระหว่างชุมชน 2 จุด คือ ลอดใต้สะพานเจริญผล และทางม้าลายหนามัสยิดยามือลคือยริยะห์
- การเข้าถึงชุมชนสะดวกเข้าได้หลายทาง ทั้งทางบกและทางน้ำ
- สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ชุมชนมีการจัดเดินเวรยามในชุมชนในเวลากลางคืน
- ระบบขนส่ง จากการลงเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่าชุมชนบ้านครัว มีสภาพแวดล้อม ระบบขนส่งที่สอดคล้องกับแนวคิดเมืองน่าอยู่สูงวัยดังนี้
 - โดยรอบชุมชนมีระบบขนส่งที่หลากหลาย ทั้งทางเรือ ถนนและระบบราง
 - มีสถานี และจุดรับส่งผู้โดยสารใกล้ชุมชน
- ที่อยู่อาศัย จากการลงเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่าชุมชนบ้านครัว มีสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับแนวคิดเมืองน่าอยู่สูงวัยดังนี้
 - การอยู่อาศัยในที่เดิม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่อาศัยในชุมชนมานานและรู้สึกผูกพันกับชุมชน
 - การเป็นส่วนหนึ่งกับชุมชน มักมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

ลักษณะที่แตกต่างกับแนวคิดและทฤษฎี

- สภาพพื้นที่ภายนอกและตัวอาคาร จากการลงเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่าชุมชนชนบ้านครัว มีสภาพแวดล้อม สภาพพื้นที่ภายนอกที่แตกต่างกับแนวคิดเมืองน่าอยู่สูงวัยดังนี้
 - พื้นที่ธรรมชาติ ในพื้นที่ส่วนกลางบางแห่งในชุมชนยังมีพื้นที่สีเขียวน้อย เช่น ลานกีฬาบ้านครัวใต้ และในบริเวณรอบๆอาคารมัสยิด เนื่องด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ทำให้ไม่มีต้นไม้ใหญ่แต่ควรเพิ่มไม้พุ่มไม้กระถางมากขึ้น ทางเดินริมคลองยังคงค่อนข้างร้อนไม่มีร่มเงา
 - ทางเดินในชุมชนยังพบว่ามีปัญหาพื้นไม่เรียบและทางเดินแคบในบางซอย

ภาพที่ 111 ทางเดินในชุมชน

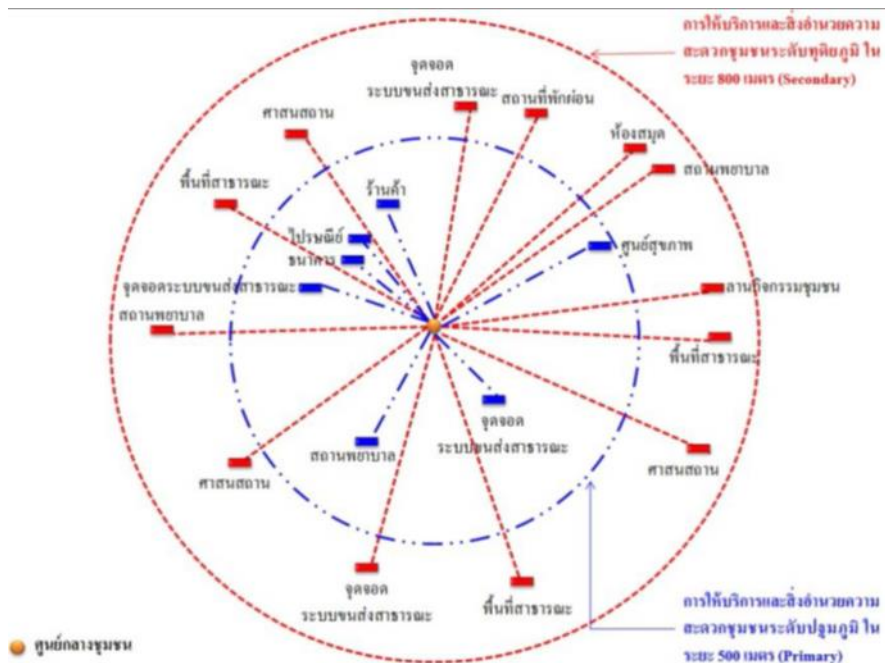
- ทางจักรยาน ในชุมชนมีทางสัญจรค่อนข้างแคบไม่สามารถแยกทางจักรยานกับทางเดินได้
- ตัวอาคารของทั้ง มัสยิดและศูนย์ชุมชนยังไม่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุเท่าที่ควร บางแห่งพื้นที่กิจกรรมอยู่ชั้น 2 หรือชั้น 3 และไม่มีลิฟต์
- ห้องสุขาสาธารณะ ยังมีน้อยในหลายที่และไม่มีห้องน้ำคนพิการในชุมชน
- ยังไม่มีจุดบริการผู้สูงอายุในชุมชน เช่น คลินิก ศูนย์ผู้สูงอายุ เป็นต้น
- ระบบขนส่ง จากการลงเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่าชุมชนชนบ้านครัว มีสภาพแวดล้อม ระบบขนส่ง ที่แตกต่างกับแนวคิดเมืองน่าอยู่สูงวัยดังนี้
 - ที่จอดรถ ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการและสูงอายุ

- ที่อยู่อาศัย จากการลงเก็บข้อมูลในชุมชน พบว่าชุมชนชนบ้านครัว มีสภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกับแนวคิดเมืองน่าอยู่สูงวัยดังนี้
 - การปรับปรุงที่อยู่อาศัย พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะกับผู้สูงอายุเองได้
 - การบำรุงรักษา พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะกับผู้สูงอายุเองได้

2) แนวคิดถนนเพื่อชีวิต

แนวคิดถนนเพื่อชีวิตเป็นแนวคิดที่มีความเหมาะสมเป็นอย่างมากต่อการ ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ เพราะเป้าหมายของ การออกแบบก็เพื่อสำหรับการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุและผู้ไร้ความสามารถที่จะเข้ามามีชีวิตร่วมในสังคมได้ โดยมีหลักในการออกแบบจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนระดับปฐมภูมิในระยะ 500 เมตร : ที่อยู่อาศัยไม่ควรอยู่ห่างจาก บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ที่ทำการไปรษณีย์ ธนาคาร คลินิกสุขภาพ ห้องน้ำสาธารณะ ที่นั่งสาธารณะ และป้ายรถประจำทางเกิน 500 เมตร
- การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนระดับทุติยภูมิในระยะ 800 เมตร : ที่อยู่อาศัยไม่ควรอยู่ห่างจากบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกรองมา เช่น บริเวณพื้นที่เปิด(เช่น สวนสาธารณะ ที่ดินจัดสรร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ) ห้องสมุด คลินิกหมอพื้นบ้าน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ สมาคม สิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยผ่อนคลาย และห้องน้ำสาธารณะเกิน 800 เมตร

ภาพที่ 112 แสดงระยะทางของสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ
ลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี

ในระยะ 500 เมตรจากชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนระดับปฐมภูมิ ได้แก่ ร้านค้า
 ร้านอาหาร สถานพยาบาล ศาสนสถาน ไปรษณีย์ ธนาคาร สถานพยาบาล

ในระยะ 800 เมตรจากชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชนระดับทุติยภูมิ ได้แก่ ศาสนสถาน
 และระบบขนส่งสาธารณะ

ภาพที่ 113 แสดงระยะรัศมี 200 ม., 500 ม., 800 ม. จากชุมชน

6.3 ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่าผู้สูงอายุมุสลิมส่วนใหญ่ประกอบศาสนกิจประจำวัน(ละหมาด)ในห้องเอนกประสงค์ที่ชั้น1 ของบ้าน และส่วนใหญ่ทำการอาบน้ำละหมาดในห้องน้ำ

พบว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้นในมัสยิดจะแบ่งเป็นสองลักษณะคือ ผู้ที่ใช้งานเป็นประจำ จะเข้ามาทำกิจกรรม ละหมาด และผู้ที่เข้ามาใช้งานนานๆครั้ง จะทำกิจกรรมร่วมพิธีศพบมากที่สุดรองลงมาคือ ฟังบรรยายธรรมและร่วมงานแต่งงาน

พบว่ามัสยิดแห่งแรกมีขนาดใหญ่ที่สุดในชุมชน มีคนใช้งานเป็นประจำทั้ง 3 ชุมชนแต่มัสยิดหลังที่ 2 และหลังที่ 3 มีคนใช้งานเป็นประจำ อยู่ในชุมชนนั้นๆ ที่ตั้งมัสยิด และ ขนาดของมัสยิดสัมพันธ์กับจำนวนผู้ใช้ และระยะรัศมีที่ครอบคลุมพื้นที่ของผู้ใช้งาน

พบว่าผู้สูงอายุที่ใช้งานพื้นที่ลานกีฬาและสวนหย่อมขนาดเล็กในชุมชน จะอยู่ในระยะการเดินทางไม่เกิน 200 เมตร แต่พบว่าลานกีฬาพัฒนา 2 ซึ่งเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีการใช้งานของผู้สูงอายุทั้ง 3 ชุมชน

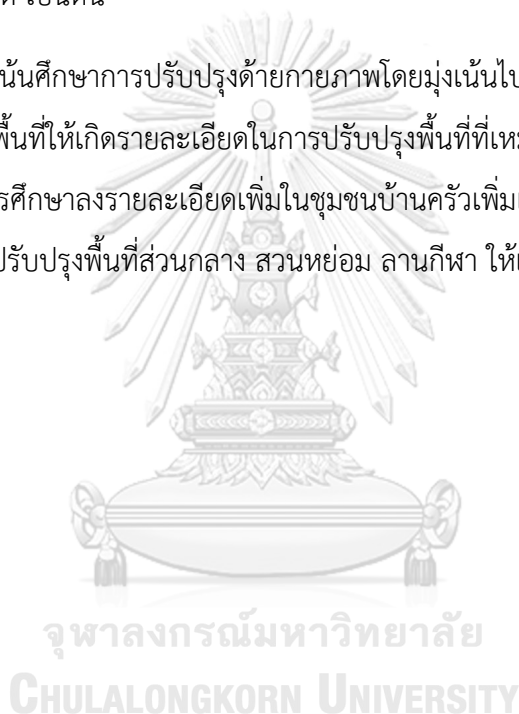
ข้อมูลด้านสังคม เศรษฐกิจและสุขภาพ คือผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับชั้นประถม มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน และความดันเป็นโรคประจำตัวที่พบมากที่สุด ผู้สูงอายุนิยมออกกำลังกายด้วยการเดิน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้ ศาสนสถาน นานๆครั้ง ความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุง ที่อยู่อาศัย อาคาร และพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ชานเมือง กรณีศึกษา พื้นที่เขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ จังหวัดปทุมธานี ของคุณ ลภา เฉลยจรรยา (2560)

ข้อมูลด้าน กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การใช้งาน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่นอนบริเวณห้องเอนกประสงค์ ชั้น1 ของตัวบ้าน ความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบปรับปรุง ที่อยู่อาศัย อาคารและพื้นที่ภายนอกสำหรับผู้สูงอายุ เขตชุมชนเมืองในพื้นที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กรณีศึกษา ชุมชนทรัพย์สินใหม่ ชุมชนทรัพย์สินเก่าและชุมชนคลองพลับพลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ของคุณเวณิกา รูปพลทัพบ

6.4 ข้อเสนอแนะ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการปรับปรุงแก้ไขที่อยู่อาศัยเองได้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำได้เพียงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางส่วนเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุได้เพียงเล็กน้อย เช่นงดใช้พื้นที่ซำรูด ไม่ขึ้นชั้น 2 หลีกเลียงการตกบันได แต่สำหรับการซ่อมแซมหรือปรับปรุงสำหรับผู้สูงอายุ และมีรายได้น้อยมีโอกาสเป็นไปได้ยาก จึงคิดว่าควรมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาส่งเสริม เรื่องการกู้เงินหรือวางแผนการออมสำหรับการปรับปรุงบ้านในวัยสูงอายุ อีกทั้งคนในชุมชนร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไขออกกฏระเบียบ ในชุมชนเรื่องการหลีกเลี่ยงก่อสร้างกีดขวางในทางสัญจร จัดระเบียบการสัญจรด้วยจักรยานยนต์ เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้เน้นศึกษาการปรับปรุงด้วยกายภาพโดยมุ่งเน้นไปที่ภาพรวมของทั้งชุมชน ยังไม่ได้เจาะลึกในแต่ละพื้นที่ให้เกิดรายละเอียดในการปรับปรุงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุได้ โดยคิดว่าในอนาคต ควรมีการศึกษาลงรายละเอียดเพิ่มในชุมชนบ้านครัวเพิ่มเติม ทั้งด้านอาคาร การออกแบบภายใน การปรับปรุงพื้นที่ส่วนกลาง สวนหย่อม ลานกีฬา ให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุในชุมชนบ้านครัวมากขึ้น

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Burton, Elizabeth, Lynne Mitchell, and MES Lynne Mitchell. *Inclusive Urban Design: Streets for Life*. Elsevier, 2006.

Lawlor, Drue, and Michael A Thomas. *Residential Design for Aging in Place*. John Wiley & Sons, 2008.

World Health Organization. *Global Age-Friendly Cities: A Guide*. World Health Organization, 2007.

Yumadhika, Rinaldy, and Arif Budi Sholihah. "Design of Mosque Ablution Areas for Disabled: Evaluation of Ministerial Regulation of Public Works and Public Housing No. 14/2017." *Journal of Architectural Research and Design Studies* 3, no. 1 (2019): 10-23.

"กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา". (2464).
จิตติพันธ์ ภูมิภักดิ์. "การปรับปรุงและพัฒนาต้นแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน เพื่อ การอยู่อาศัยที่เหมาะสมกับการใช้ ชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ในชนบท: กรณีศึกษา ตำบลท่า งาม จังหวัดสิงห์บุรี."
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

พระมหาพุทธนารเชฏโฐ, พระครูธรรมธรรวเดชา อ ค ค เตโช, and "ศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกัน ของสังคม พหุวัฒนธรรมในประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชาวพุทธ และมุสลิมในชุมชนวัดท่าก่อร้าง ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา." *Journal of MCU Buddhist Review* 1, no. 1 (2017): 40-61.

"มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุ". (2562).

รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์. "ข้อเสนอแนะการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ." (2559).

———. "คู่มือการออกแบบเพื่อทุกคน = Universal Design Guide Book." (2551).

"รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ระยะที่2." (2561).

"รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย." In มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559.

เรื่องศักดิ์ ดำริห์เลิศ. "ประวัติศาสตร์บ้านครัวและการต่อต้านทางด่วนซีโรดของชาวชุมชน." (2546).

ลภา เฉลยจรรยา. "แนวทางการออกแบบปรับปรุงที่อยู่ อาศัย อาคารและพื้นที่ภายนอก สำหรับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ชานเมือง: กรณีศึกษา พื้นที่เขตเทศบาล เมืองบึงยี่โถ จังหวัดปทุมธานี." *Sarasatr* 1, no. 2 (2018): 325-36.

และคณะ, รศ.ไตรรัตน์ จารุทัศน์. "มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับที่พักอาศัย และสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุ".

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2548).

วีรยา ทัดตากร. "การใช้พื้นที่ภายนอกอาคารใน โครงการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร." จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

เวณิกา รูปพลทัพ. "แนวทางการออกแบบปรับปรุงที่อยู่ อาศัย อาคาร และ พื้นที่ภายนอก สำหรับผู้สูงอายุ เขตชุมชนเมือง ใน พื้นที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระ มหา กษัตริย์ กรณีศึกษา ชุมชนทรัพย์ ทรัพย์สินใหม่ ชุมชนทรัพย์สินเก่า และ ชุมชนคลองพลับพลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร." *Sarasatr* 1, no. 2 (2018): 349-62.

สมาน ชีระวัฒน์. "การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยมุสลิม ใน กรุงเทพมหานคร." จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สำนักสถิติแห่งชาติ. "ข้อมูลสถิติประชากร. ." (2553).

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วิทวัส วิมลเสตถ์
วัน เดือน ปี เกิด	16 เมษายน พ.ศ.2529
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	947/5 ซอยพระราม9ซอย12 แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY